

Ελένη Χαραλάμπους

Τουρκική Κοινότητα της Κύπρου :

Η ιστορική γραμμή από την καθεστωτική αλλαγή του 1878 μέχρι το
1974 : Χρονικά ορόσημα & Πολιτικοί σχηματισμοί

Λευκωσία 2025

Ελένη Χαραλάμπους
elenecharalampous72@gmail.com
ISBN 978-9925-7660-5-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Εισαγωγή	iv
I.II. Συντομογραφίες	vi
II. Ιστορική γραμμή	1
III. Παράρτημα : Πολιτικοί σχηματισμοί	73
III.I. 1924 : Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi	74
III.II. 1943 : Kıbrıs Adası Türk Azınlık Kurumu	77
III.III. 1944 : Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi	83
III.IV. 1945 : Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği	86
III.V. 1949 : Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu	90
III.VI. 1949 : Kıbrıs Millî Türk Birliği	95
III.VII. 1949 : Kıbrıs Türk Birliği İstiklâl Partisi	100
III.VIII. 1955 : Kıbrıs Türktür Partisi	103

I. Εισαγωγή

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας τέθηκε σε εφαρμογή στις 16 Αυγούστου 1960 με την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας σε ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος. Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελείται από τέσσερις κύριες ομάδες διατάξεων. Η πρώτη ομάδα διατάξεων αναγνωρίζει «εις εκάστην των δύο κοινοτήτων» χωριστή ύπαρξη, η δεύτερη ομάδα καθορίζει τη συμμετοχή των δύο κοινοτήτων στον κυβερνητικό ιστό και εξασφαλίζει σε ορισμένα θέματα «μερικήν διοικητικήν αυτονομίαν εις εκάστην κοινότητα», η τρίτη ομάδα καθορίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, και η «τέταρτη κυρία σειρά διατάξεων αποτελεί περίπλοκον σύστημα εγγυήσεων κυριαρχίας του Συντάγματος».¹ Οι Συμφωνίες επιδιώκουν την αναγνώριση και τη συνταγματική κατοχύρωση «διακρίσεως μεταξύ των δύο κοινοτήτων και τη διατήρησιν κάποιας ισορροπίας μεταξύ των αντιστοίχων δικαιωμάτων και συμφερόντων των».² Ο κάθε πολίτης μπορεί να επιλέξει την κοινότητα στην οποία θέλει να ανήκει, ακόμη και αν η επιλογή του δεν συμβαδίζει με την επιλογή της θρησκευτικής του ομάδας (άρθρο 2 παράγραφος 3).³ Σύμφωνα με τις διατάξεις της πρώτης και της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 2 την Ελληνική Κοινότητα αποτελούν «άπαντες οι πολίται της Δημοκρατίας, οίτινες είναι ελληνικής καταγωγής και έχουσιν ως μητρικήν γλώσσαν την ελληνικήν ή μετέχουσιν των ελληνικών πολιτιστικών παραδόσεων ή ανήκουσιν εις την Ελληνικήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν», ενώ την Τουρκική Κοινότητα αποτελούν «άπαντες οι πολίται της Δημοκρατίας, οίτινες είναι τουρκικής καταγωγής και έχουσιν ως μητρικήν γλώσσαν την τουρκικήν ή μετέχουσιν των τουρκικών πολιτιστικών παραδόσεων ή είναι μωαμεθανοί». Το πέμπτο άρθρο του Συντάγματος αναφέρεται στον εορτασμό των εθνικών εορτών και το τέταρτο άρθρο του Συντάγματος (άρθρο 4 παράγραφος 4) αναφέρεται στην ανάρτηση των εθνικών σημαιών σε οικίες και καταστήματα πολιτών. Σε οργανισμούς κοινής ωφελείας οι πολίτες «έχουσι το δικαίωμα να αναρτώσι κατά

¹Παύλος Β. Πετρίδης, *Ο Γεώργιος Παπανδρέου και το κυπριακό ζήτημα (1954-1965)*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 389.

²Πέτρος Λιάκουρας, *Το Κυπριακό από τη Ζυρίχη στη Λουκέρνη: Σε αναζήτηση ομοσπονδιακής επίλυσης*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2007, σελ. 241.

Παύλος Β. Πετρίδης, *Ο Γεώργιος Παπανδρέου και το κυπριακό ζήτημα (1954-1965)*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 388.

³*Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας*, Κυβερνητικό Τυπογραφείο Κύπρου, Λευκωσία 1960.

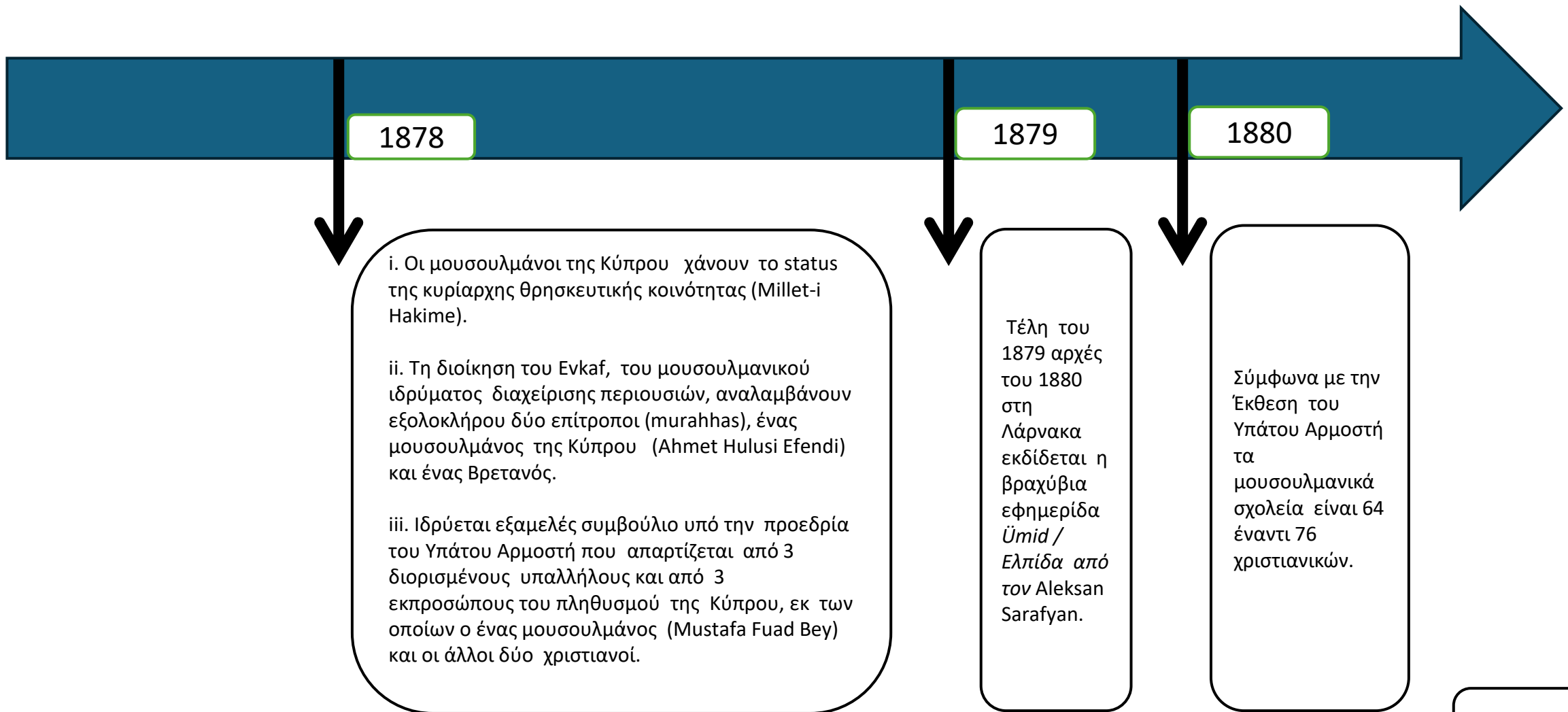
τας εορτάς ταυτοχρόνως ομού μετά της σημαίας της Δημοκρατίας την ελληνικήν ή την τουρκικήν σημαίαν» (άρθρο 4 παράγραφος 2).

Η κάτωθι ιστορική γραμμή που εκτείνεται από το 1878 μέχρι το 1974 αποτυπώνει ημερομηνίες ορόσημα για την ιστορία της Τουρκικής Κοινότητας της Κύπρου. Η ιστορική γραμμή μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω κατανόηση των εκάστοτε λεκτικών επιλογών συγκρότησης της, «μωαμεθανοί», «μουσουλμάνοι της Κύπρου», «Τούρκοι μουσουλμάνοι», «τουρκική μειονότητα της Κύπρου», «Τούρκοι της Κύπρου» «Τουρκοκύπριοι», και πώς αυτές οι λεκτικές επιλογές διαμορφώνονται ή συγκροτούνται επηρεαζόμενες από την καθεστωτική αλλαγή του 1878, από τη διακυβέρνηση της Κύπρου από τους εκάστοτε Υπατους Αρμοστές της Μεγάλης Βρετανίας (1878-1925), από τον Τουρκικό Πόλεμο της Ανεξαρτησίας (1919-1923), από τη διακυβέρνηση της Κύπρου από τους εκάστοτε Κυβερνήτες της Μεγάλης Βρετανίας μετά την ανακήρυξη της Κύπρου σε αποικία του Βρετανικού στέμματος (1925), από την υιοθέτηση των κεμαλικών μεταρρυθμίσεων και την επικράτηση των Halkçılar/Νεωτεριστών (1924-1944), από το εθνικό κίνημα των Ελλήνων και Τούρκων της Κύπρου κατά την Ύστερη Αγγλοκρατία (1945-1960), από την ίδρυση της δικοινοτικής Κυπριακής Δημοκρατίας (1960-1963) και από την κατάρρευση της (1964-1974). Την ίδια στιγμή έμμεσα αναδεικνύονται και οι λεκτικές επιλογές συγκρότησης της Ελληνικής Κοινότητας, «μη μωαμεθανοί», «Έλληνες χριστιανοί», «Ελληνοκύπριοι» «Έλληνες της Κύπρου». Η κάτωθι ιστορική γραμμή μπορεί να συμβάλει στην αποδόμηση της κρατούσας σχολικής ιστοριογραφικής προσέγγισης,⁴ στην ανασυγκρότηση της παρουσίας της Τουρκικής Κοινότητας στην *Ιστορία της Κύπρου* και στην πολυπρισματική θεώρηση της διδασκαλίας της ιστορίας.

⁴«Οι Τούρκοι όλης της Κύπρου ανέρχονται σε 12.000-13.000, αλλά οι περισσότεροι από αυτούς είναι εξισλαμισμένοι χριστιανοί», «εγκαινιάστηκε μια συνεργασία αποικιοκρατίας και τουρκοκυπριακής κοινότητας, η οποία αποδείχτηκε ολέθρια για το νησί», «συνεχίζοντας την παραδοσιακή συνεργασία με τους Άγγλους, πολλοί Τουρκοκύπριοι εντάχθηκαν στις δυνάμεις ασφαλείας του νησιού ως επίκουροι αστυνομικοί», «η TMT, τρομοκρατική οργάνωση που ελεγχόταν από εξτρεμιστικά στοιχεία της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, προσπαθούσε να φιμώσει ή ακόμα και να εξουδετερώσει κάθε τουρκοκυπριακή προοδευτική φωνή, που πίστευε και εργαζόταν ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τούρκους της Κύπρου», «οι Τουρκοκύπριοι επέμεναν μεθοδικά και συστηματικά στην εφαρμογή όλων των ευνοϊκών γι' αυτούς διαιρετικών προνοιών του συντάγματος» Βλ. Αγγελική Παντελίδου, Κωνσταντία Χατζηκωστή, Χαραλαμπία Σαββίδου, Κώστας Κατσώνης, *Ιστορία της Κύπρου. Μεσαιωνική – Νεότερη (1192-1974)*, ΥΠΠ-ΥΑΠ, Λευκωσία 2002, σσ. 155, 191, 241- 242, 275-276, 276.

I.Π. Συντομογραφίες

KTCİ : Ισλαμική Τουρκική Κοινότητα Κύπρου / Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi
KATAK : Ίδρυμα Τουρκικής Μειονότητας Κύπρου / Kıbrıs Adası Türk Azınlık Kurumu
KMTHP : Εθνικό Τουρκικό Λαϊκό Κόμμα Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi
KTÇB : Ένωση Τούρκων Αγροτών / Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği
KTKB : Ένωση Τουρκικών Ίδρυμάτων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği
KTİBK : Ίδρυμα Τουρκικών Εργατικών Ενώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu
K.T.K. Federasyonu : Ομοσπονδία Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu
LTMGB : Τουρκική Εθνική Οργάνωση Νεολαίας / Lefkoşa Türk Millî Gençlik Birliği
TMT : Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης / Türk Mukavemet Teşkilatı
KMTB : Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Birliği
KTBİP : Κόμμα Ανεξαρτησίας / Kıbrıs Türk Birliği İstiklâl Partisi
KTP : Κόμμα Η Κύπρος είναι Τουρκική / Kıbrıs Türktür Partisi

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1878:

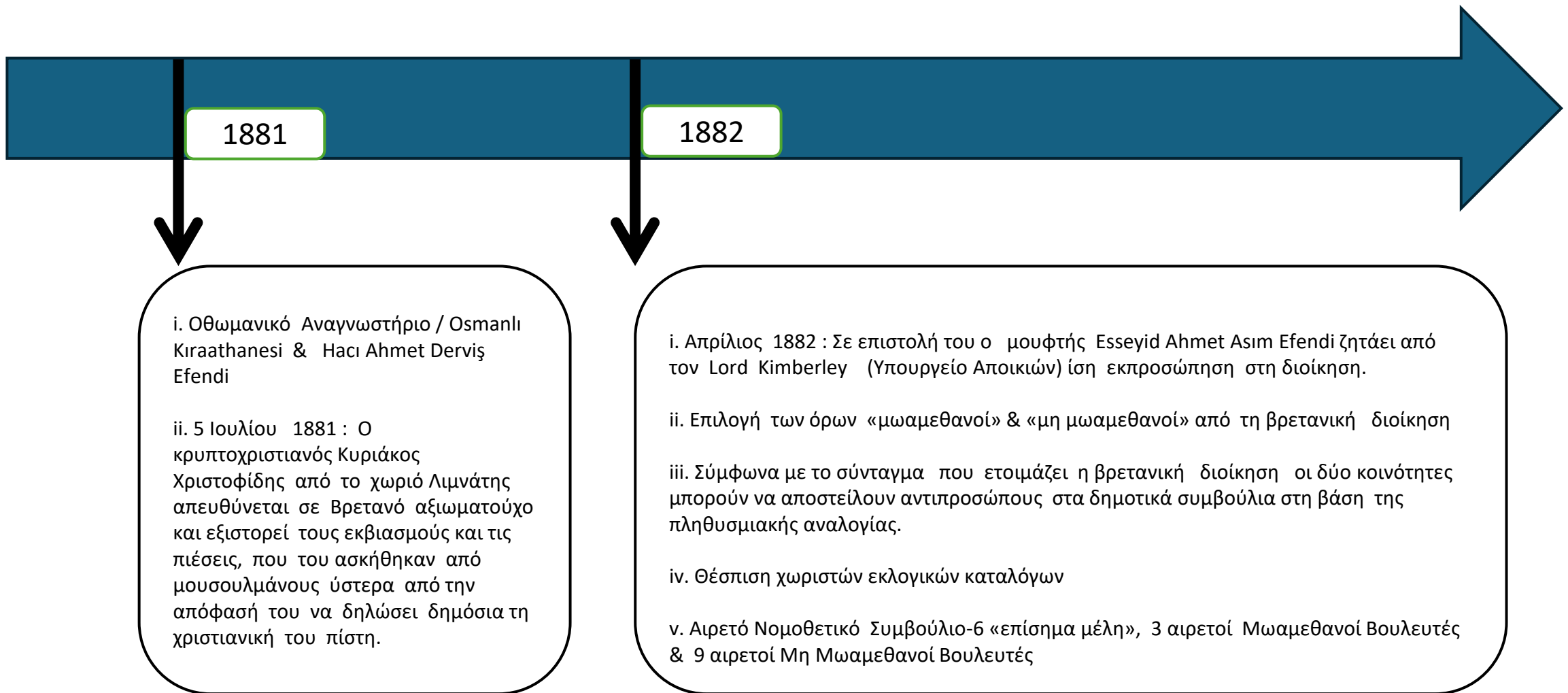
- i. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 64.
- ii. M. Kemal Dizdar, «CYPRUS EVKAF», στο *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi (14-19 Nisan/Απρίλιος 1969) Türk Heyeti Tebliğleri :The First International Congress of Cypriot Studies*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Άγκυρα 1971, σελ. 211.
Mustafa Haşim Altan, *Belgelerle Kıbrıs Türk vakıflar tarihi :1571-1974 / Η ιστορία της τ/κ θακουφικής περιουσίας με έγγραφα :1571-1974*, Kıbrıs Vakıflar İdaresi Κύπρος 1986, σελ. 285.
- iii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 30.
Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 45.

1879:

Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013) / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013)*, Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ.19.
Eren Ekin Ercan, «Kıbrıs Türk Toplumunda Milliyetçiliğin Tarihsel Dinamikleri ve Basın», *Etkileşim*, τόμ. 4, 2019, σελ. 174. [Η ιστορική δυναμική του Εθνικισμού και ο Τύπος στην Τ/κ Κοινότητα]

1880:

Κώστας Π. Κύρρης, «Η Τουρκοκυπριακή εκπαίδευση (1850-1905) με αναφορά στην εκπαίδευση της ελληνικής κοινότητας της Κύπρου», *Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου*, 1(1990), σελ. 239.

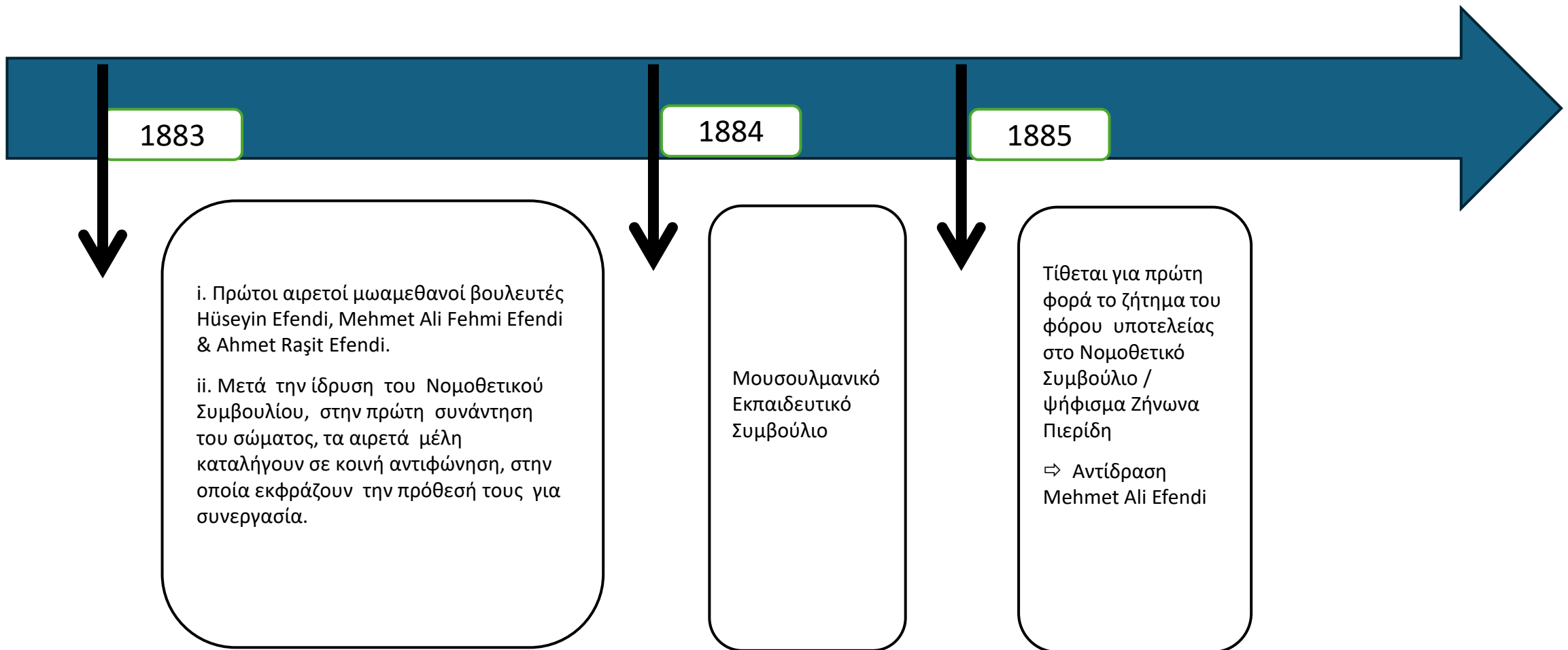
Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1881:

- i. Meltem Onurkan Samani, «Milliyetçilik Olgusu ve Kıbrıs Türk Halkı / Το φαινόμενο του εθνικισμού & ο τ/κ λαός», Bozkurt İsmail, Ateşin Hüseyin & Kansu Mehmet (επιμ.), *İkinci Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi 24-27 Kasım 1998*, τ. IV. Türkçe Bildiriler Halkbilim - Çeşitli Konular, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi Yayınları, Αμμόχωστος 1999, σελ. 437.
- ii. Κωστής Κοκκινόφτας, *Εξισλαμισμοί και επανεκχριστιανισμοί στην Κύπρο*, Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου, Λευκωσία, 2019, σσ. 165, 167.

1882:

- i. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 30.
- ii. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 156.
- iii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 47.
- iv. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 135.
- v. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 30.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1883:

i. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 221.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 39.

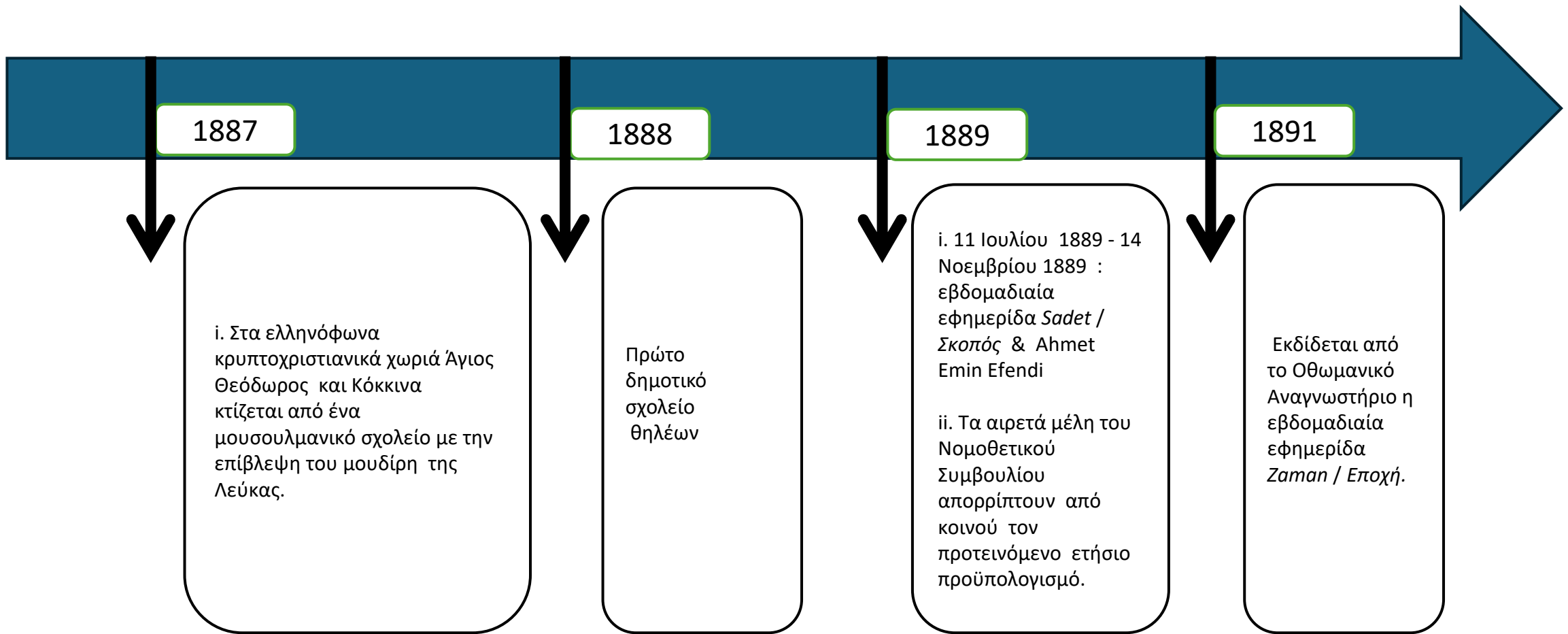
ii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 31.

1884:

Ali Suha, «Turkish Education in Cyprus», στο *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi (14-19 Nisan 1969) Türk Heyeti Tebliğleri :The First International Congress of Cypriot Studies*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Άγκυρα 1971, σελ. 240.

1885:

Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 234.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1887:

Κώστας Π. Κύρρης, «Η Τουρκοκυπριακή εκπαίδευση (1850-1905) με αναφορά στην εκπαίδευση της ελληνικής κοινότητας της Κύπρου», *Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου*, 1(1990), σελ. 244.

1888:

Netice Yıldız, «A Mark of Modernity : The Role of Turkish Cypriot Women in the Evolution of Modern Art», *Kadın / Woman 2000 Kadın Araştırmaları Dergisi - Journal for Woman Studies*, Aralık / December 2003, Cilt / Volume IV, Sayı / Issue 2, σελ. 2.

1889:

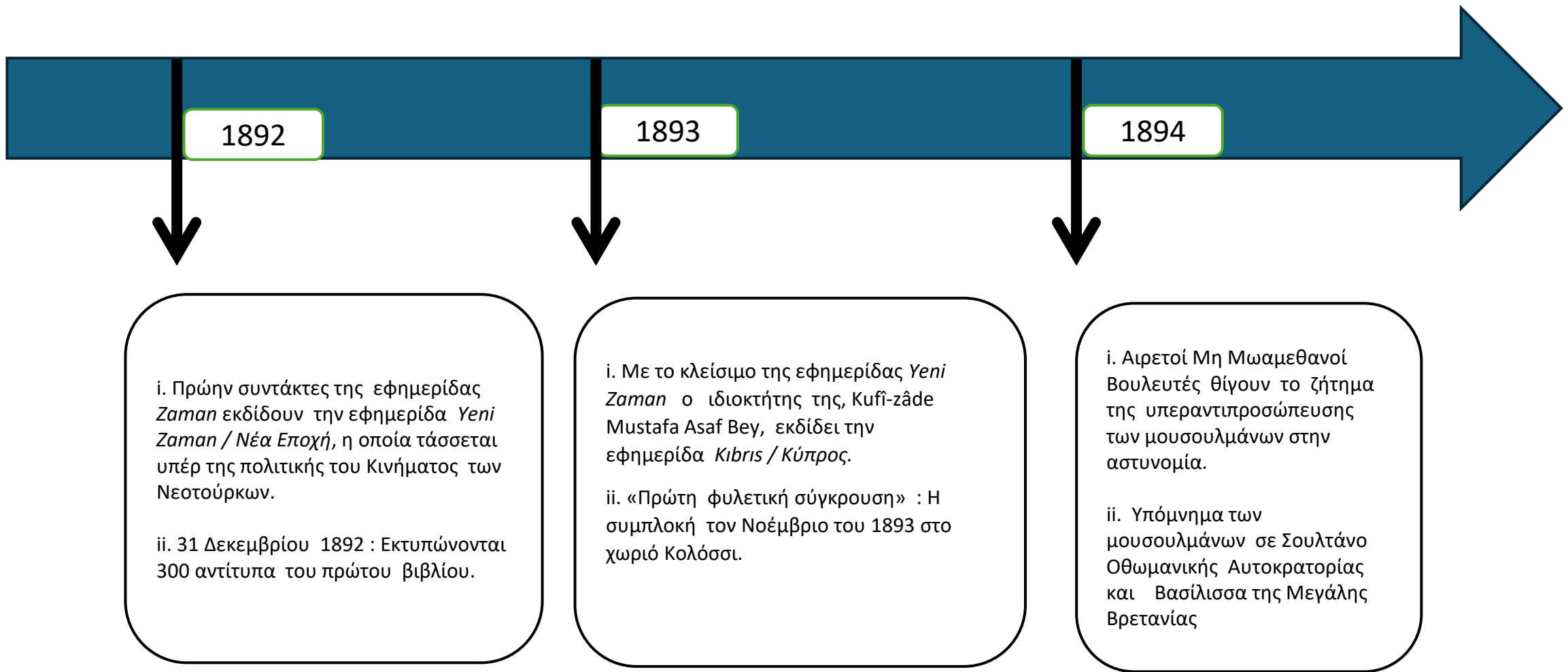
i. Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013)* / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013), Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ.19.

ii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 32.

1891:

Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013)* / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013), Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 20.

Εφημερίδα *Bozkurt*, «KIBRIS TÜRK GAZETECİLİĞİNİN 73 YILDÖNÜMÜ», 25 Δεκεμβρίου 1964. [Η 73^η επέτειος από την έκδοση της πρώτης τουρκοκυπριακής εφημερίδας]

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1892:

i. Cemalettin Ünlü, *Kıbrıs'ta basın olayı, 1878-1981/ Ο Τύπος στην Κύπρο : 1878-1981*, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, Άγκυρα 1981, σελ. 22.

ii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 64.

An Ahmet, *Kıbrıs Türk kültürü üzerine yazılar / Μελέτες για την τ/κ κουλτούρα*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1999, σελ. 39.

1893:

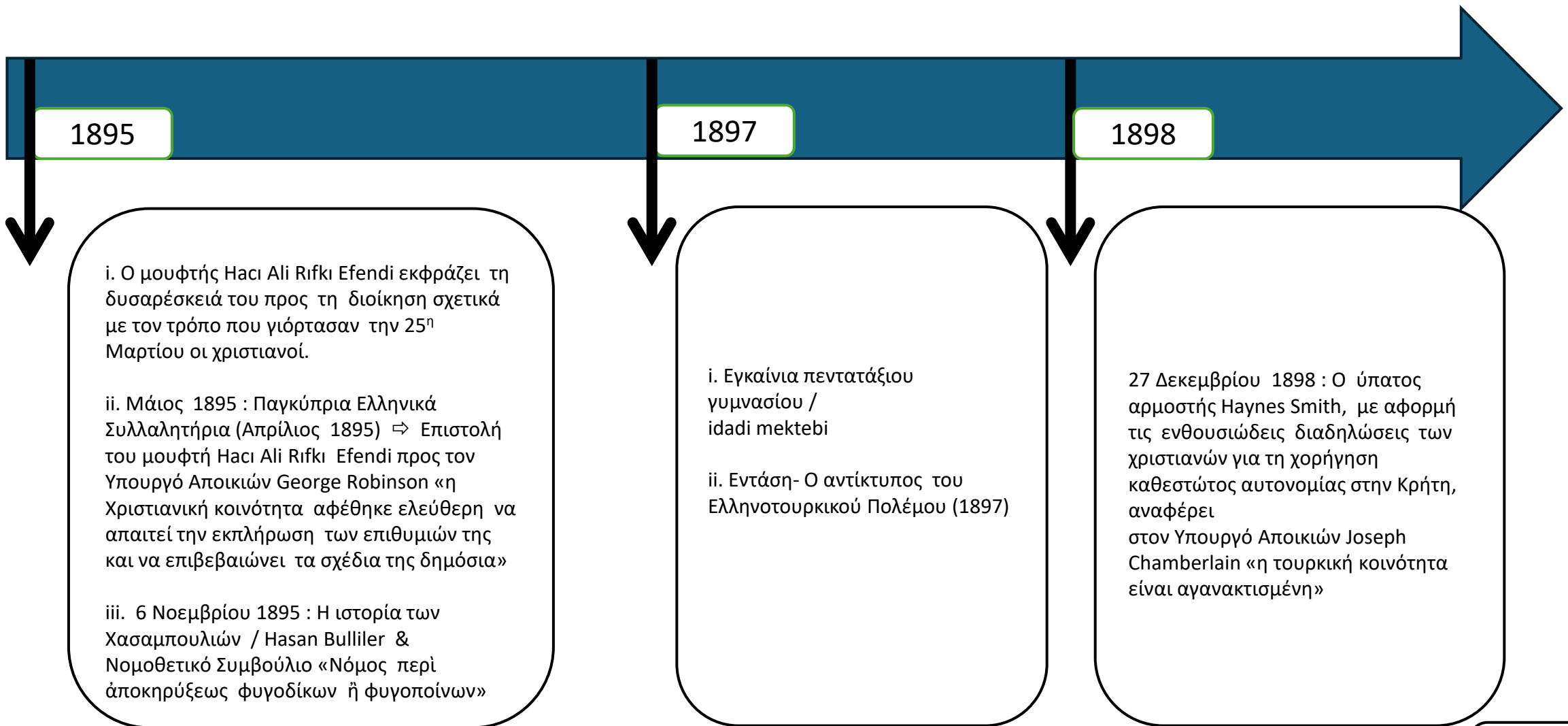
i. Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013) / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013)*, Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 20.

ii. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαραθέσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 159.

1894:

i. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 234.

ii. Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ», 25)7 Ιουλίου 1894.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1895:

i. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 53-54.

H.D. Purcell, *Cyprus*, Ernest Benn Ltd, Λονδίνο 1969, σελ. 238.

ii. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαράθεσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 191.

iii. Εφημερίδα *ΑΛΗΘΕΙΑ*, «Η ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ», 3)15 Νοεμβρίου 1895.

Εφημερίδα *Φωνή της Κύπρου*, «ΔΙΑΦΟΡΑ», 25)6 Απριλίου 1889.

Περιοδικά *Αστυνομικά Χρονικά*, «Οργάνωση και εξέλιξη της Κυπριακής Αστυνομίας», Μάρτιος -Απρίλιος 1974, σελ. 42.

Nazemin M. Gelen, *Hasanbulliler : Bir devrin efsane kahramanlari*, σελ. 138.[Hasanbulliler : Οι μυθικοί λεβέντες μιας εποχής]

Περιοδικό *Καιροί της Κύπρου*, «Η εγκληματική δράση των Χασανπουλιών», αρ. 89, 1960, σελ. 26.

1897:

i. Ali Suha, «Turkish Education in Cyprus», στο *Milletlerarası Birinci Kıbrıs Tetkikleri Kongresi (14-19 Nisan 1969) Türk Heyeti Tebliğleri :The First International Congress of Cypriot Studies*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, Άγκυρα 1971, σελ. 241.

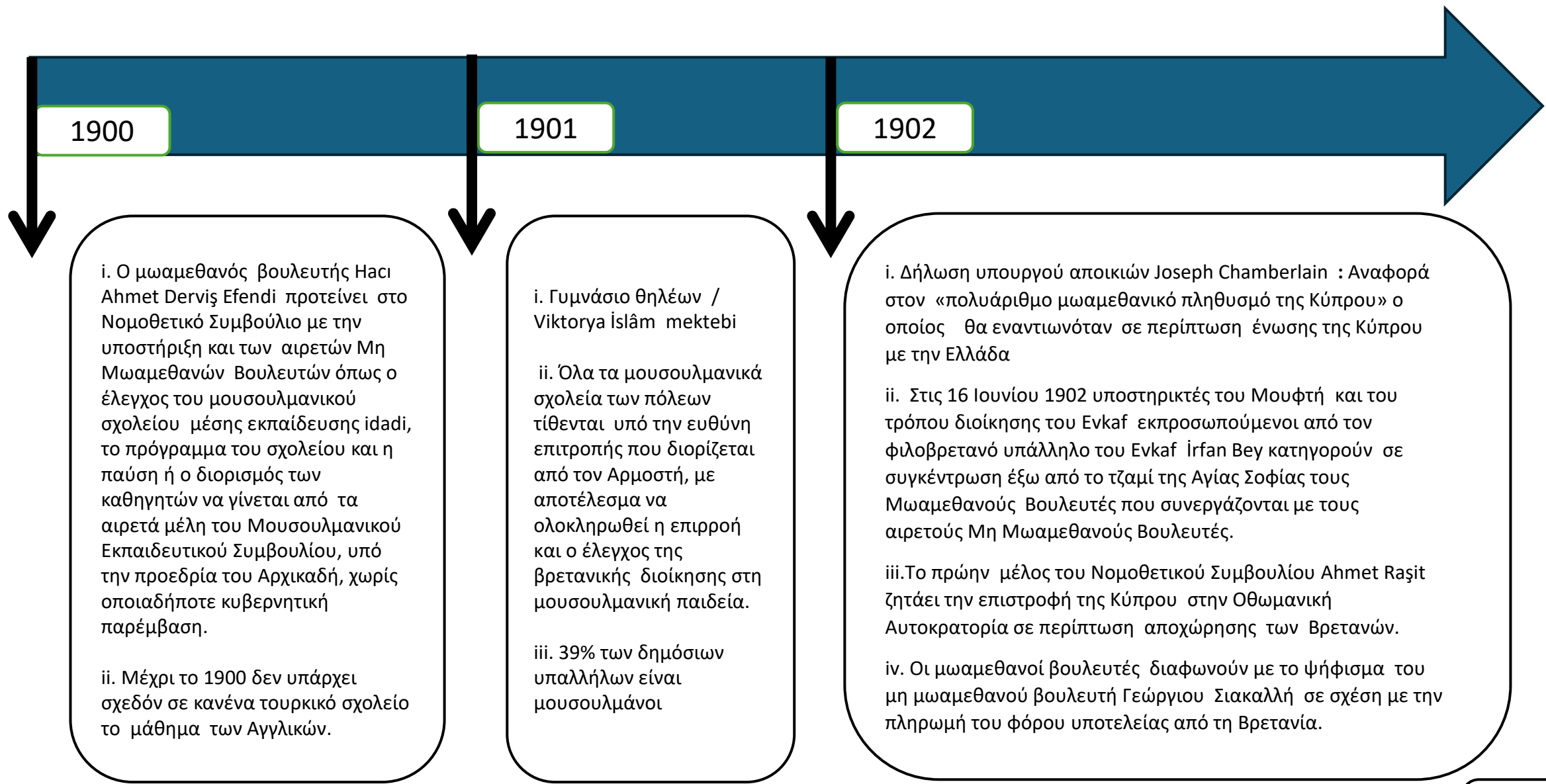
Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης 1571-1968*, Λευκωσία 1969, σελ. 79.

ii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 54.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 80-86.

1898 :

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 81.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1900:

- i. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαραθέσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 242.
- ii. Harid Fedai & Mustafa Hâşim Altan (επιμ.), *Fadıl Niyazi Korkut : hatıralar / Αναμνήσεις : Fadıl Niyazi Korkut*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Αμμόχωστος 2000, σσ. 125-126.

1901:

- i. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 65.

Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης 1571-1968*, Λευκωσία 1969, σσ. 115, 260.

Mesut Çapa, «Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Yıllarında Kıbrıs'ta Eğitim Teşkilatı: Kıbrıs Şehbenderi Asaf Bey'in Raporu», *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2016, σσ. 205, 207, 208.

[Αναφορά του πρόξενου Asaf Bey σε σχέση με το Μουσουλμανικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο της Κύπρου την περίοδο μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας]

- ii. Κώστας Π. Κύρρης, «Η Τουρκοκυπριακή εκπαίδευση (1850-1905) με αναφορά στην εκπαίδευση της ελληνικής κοινότητας της Κύπρου», *Επετηρίδα Κέντρου Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου*, 1(1990), σελ. 267.

- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 62.

Sir George Hill, *A History of Cyprus*, τ.VI, Cambridge, 1972, σελ. 531. [1920 : Το 53% των μελών της αστυνομίας ήταν μουσουλμάνοι]

Εφημερίδα *Nacak*, «1930-1960 Kıbrıs Türkleri», 30 Eylül / Σεπτεμβρίου 1960.

Περιοδικά *Αστυνομικά Χρονικά*, «Οργάνωση και εξέλιξη της Κυπριακής Αστυνομίας», Μάρτιος -Απρίλιος 1974, σελ. 11.

1902:

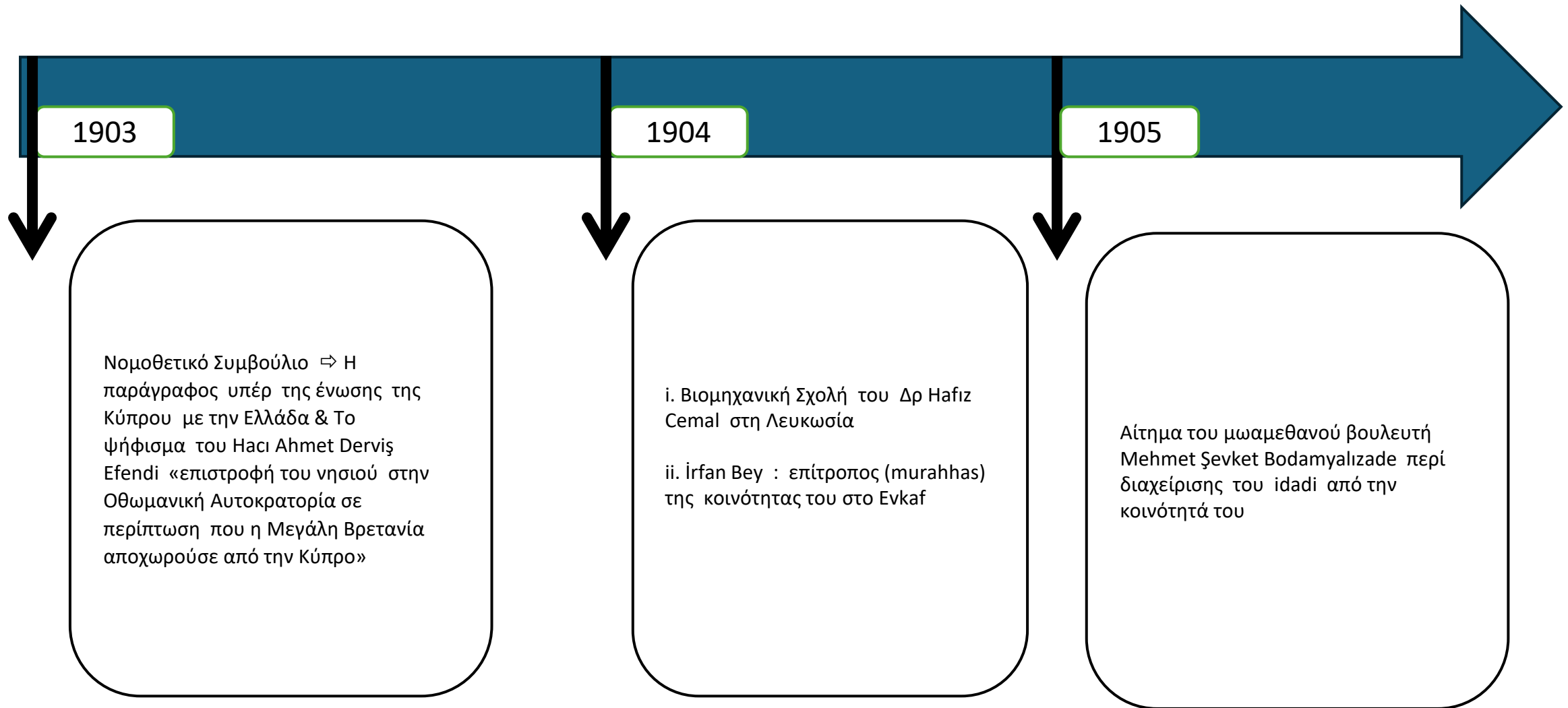
- i. Αχιλλεύς Κ. Αιμιλιανίδης, *Υπόμνημα του ελληνικού της Κύπρου πληθυσμού προς τον εντιμότατον κον. J. Chamberlain*, Υπουργόν των Αποικιών, του 1903, Αιγαίον, Λευκωσία 2009, σελ. 36.

- ii. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαραθέσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 251.

- iii. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαραθέσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 253.

- iv. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 395.

Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαραθέσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 254.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1903:

Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 53.

Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΟΘΩΜΑΝΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ», 7)20 Ιουνίου 1903.

Εφημερίδα *ΕΥΑΓΟΡΑΣ*, «ΣΤΑΔΙΟΝ ΣΥΜΠΡΑΞΕΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΩΝ», 5 Ιουνίου 1903.

1904:

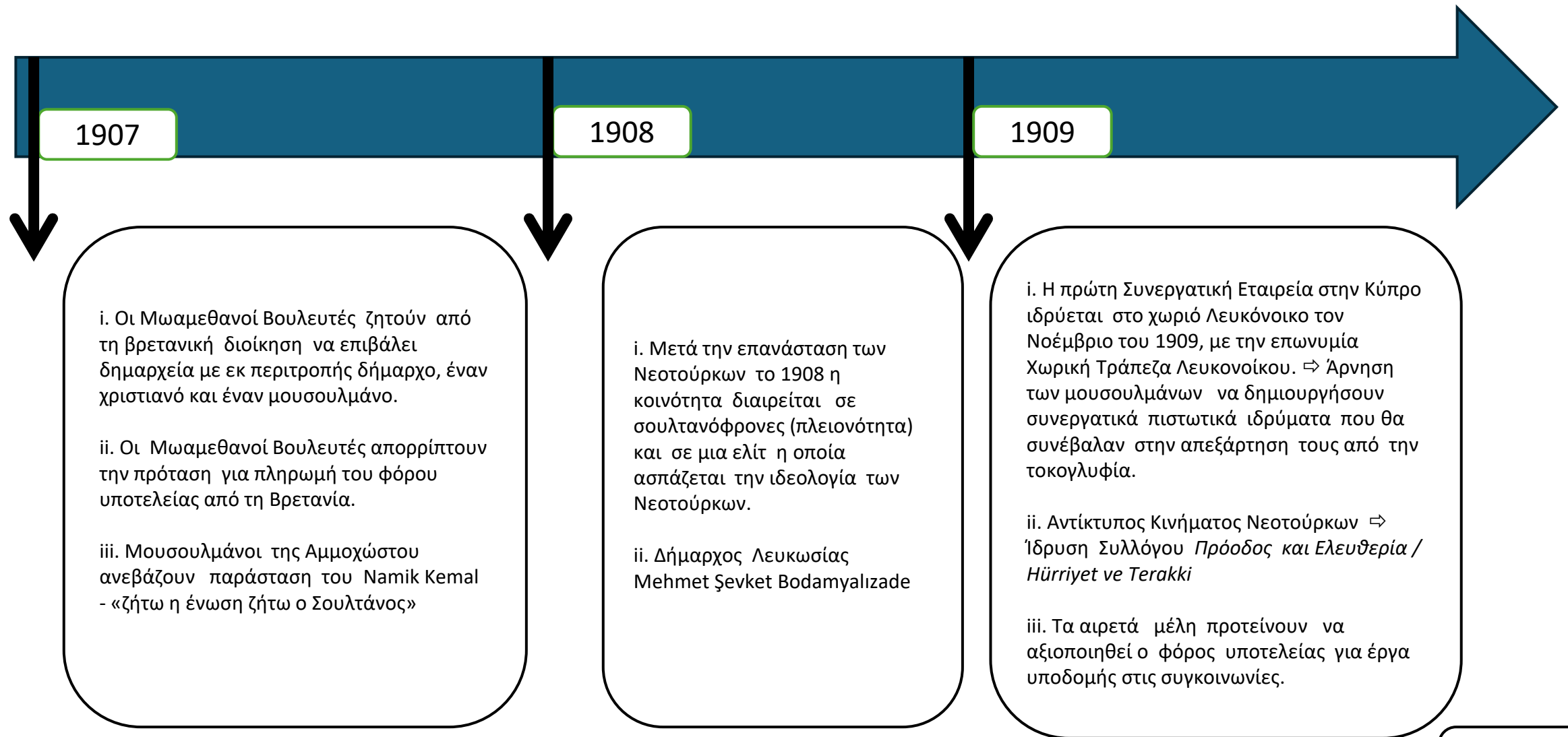
i. Halil Fikret Alasya, *Kıbrıs tarihi ve Kıbrıs'ta Türk Eserleri*, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü / *Η ιστορία της Κύπρου και τα τουρκικά ιστορικά κτίριά της*, Ayyıldız Matbaasında, Άγκυρα 1964, σελ. 125.

Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 68-70.

ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 140.

1905 :

Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «Η ΒΟΥΛΗ», 5)18 Μαρτίου 1905.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1907:

i. Αλεξία Ι. Κούπανου, *Η διαμόρφωση των σχέσεων χριστιανών και μουσουλμάνων της Κύπρου κατά την περίοδο της αποικιακής διακυβέρνησης (1878-1914) : ο δημόσιος λόγος, τα πεδία των αντιπαράθεσεων και οι αποτυχημένες προσπάθειες για κοινές διεκδικήσεις*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία 2017, σελ. 41.

ii. Κύπρος Η. Γιωργαλλής, *Οι Βρετανοί στην Κύπρο : Φορολογία και πολιτική στην πρώτη περίοδο της Αγγλοκρατίας και το ζήτημα του "φόρου υποτελείας"*, Εκδόσεις Καστανιώτης, Αθήνα 2016, σελ. 306.

Εφημερίδα *ΑΓΩΝ*, 17 Φεβρουαρίου 1907.

Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «Η ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ», 28)10 Αυγούστου 1907.

iii. Ελένη Μπουλετή, *Η αγγλική πολιτική απέναντι στην τουρκοκυπριακή κοινότητα 1878-1950: Η πορεία προς την εθνοποίηση της μουσουλμανικής - κυπριακής κοινότητας*, Δημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Αθήνα 2008, σελ. 350.

1908:

i. Nazım Beratlı, *Kıbrıslı Türk kimliği'nin oluşması : Neden ortak bir Kıbrıslı kimliği yok?/ Η δημιουργία της τ/κ ταυτότητας : Γιατί δεν υπάρχει κοινή κυπριακή ταυτότητα;*, Işık Kitabevi, Λευκωσία 1999, σελ. 95.

Εφημερίδα *ΝΕΟΝ ΕΘΝΟΣ*, 23)5 Σεπτεμβρίου 1908.

Εφημερίδα *ΑΛΗΘΕΙΑ*, «ΩΡΑΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΝΕΟΤΟΥΡΚΟΥ», 6 Νοεμβρίου 1908.

ii. Περιοδικό *ΚΑΙΡΟΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «Παληές εκλογές στην Κύπρο ...», αρ. 96, 12 Αυγούστου 1960.

Αριστείδης Κουδουνάρης, *Βιογραφικόν Λεξικόν Κυπρίων 1800-1920*, Λευκωσία 1995, σελ. 265.

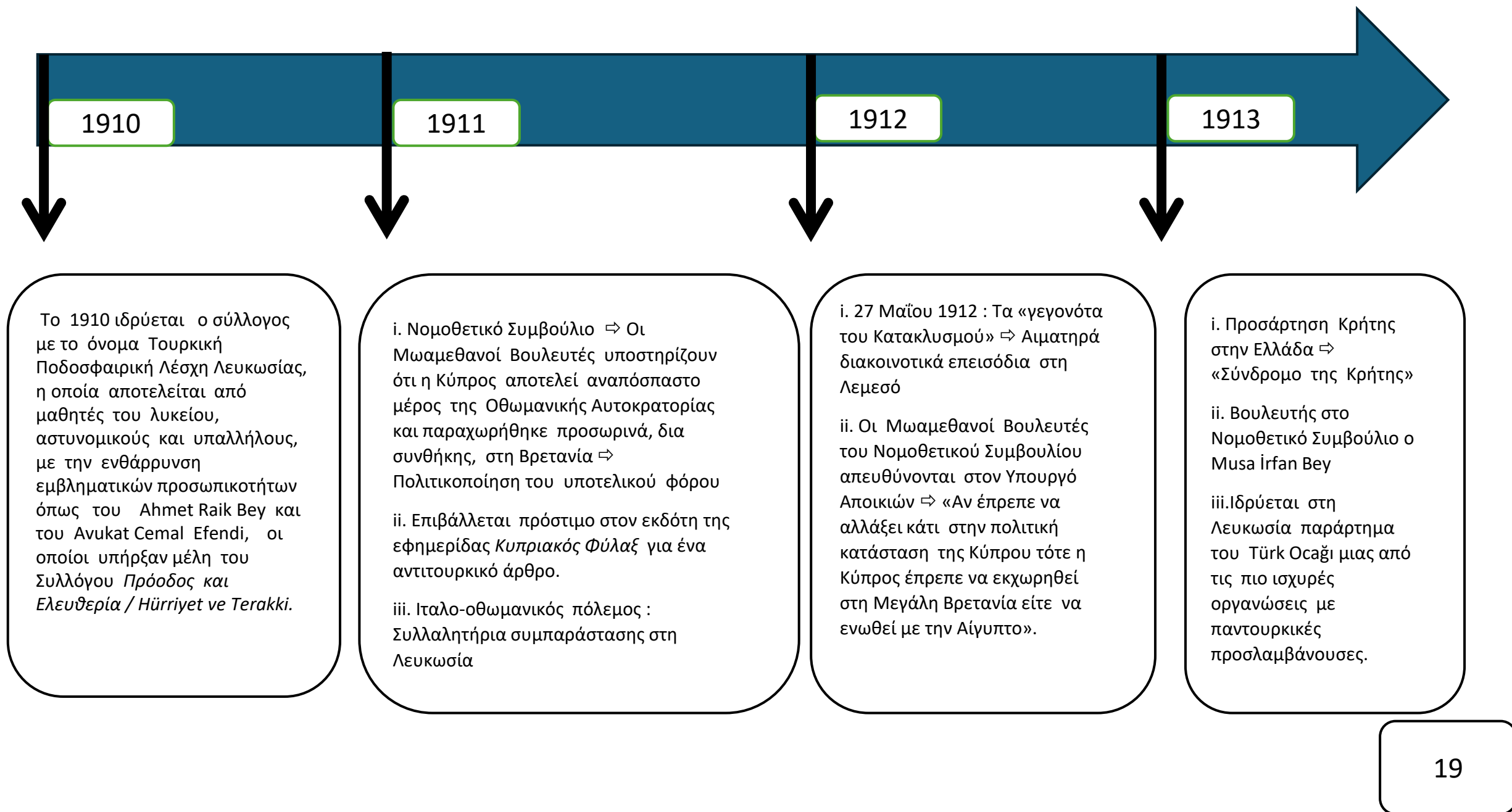
1909:

i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2013, σελ. 46.

Ελένη Χαραλάμπους, *ΠΤΥΧΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (1571-1963) : Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΥΤΛΙ ΑΔΑΛΙ*, Λευκωσία 2020, σσ. 60-63.

ii. Niyazi Kızılyürek, *Το Αδιέξοδο των Εθνικισμών*, εκδ. Μαύρη Λίστα, Αθήνα 1999, σελ. 55.

iii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 32.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1910:

Ahmet An, *İlk Kıbrıs Türk futbol takımları ve Çetinkaya'nın tarihi, (1902-1963)* / Οι πρώτες τ/κ ποδοσφαιρικές ομάδες & η ιστορία της Çetinkaya 1902-1963, Ateş, Λευκωσία 2000, σελ. 13.

Μαθητές από την ποδοσφαιρική ομάδα του Τουρκικού Λυκείου. 25 Μαΐου 1912 (Φωτογραφία) Ahmet An, *İlk Kıbrıs Türk futbol takımları ve Çetinkaya'nın tarihi, (1902-1963)* / Οι πρώτες τ/κ ποδοσφαιρικές ομάδες & η ιστορία της Çetinkaya 1902-1963, Ateş, Λευκωσία 2000, σελ. 9.

1911:

i. Κύπρος Η. Γιωργαλλής, *Οι Βρετανοί στην Κύπρο : Φορολογία και πολιτική στην πρώτη περίοδο της Αγγλοκρατίας και το ζήτημα του "φόρου υποτελείας"*, Εκδόσεις Καστανιώτης, Αθήνα 2016, σελ. 319.

ii. H.D. Purcell, *Cyprus*, Ernest Benn Ltd, Λονδίνο 1969, σελ. 239.

iii. Πέτρος Παπαπολυβίου, *Η Κύπρος και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι : συμβολή στην ιστορία του κυπριακού εθελοντισμού*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, Λευκωσία 1997, σελ. 287.

1912:

i. Πέτρος Παπαπολυβίου, *Η Κύπρος και οι Βαλκανικοί Πόλεμοι : συμβολή στην ιστορία του κυπριακού εθελοντισμού*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, Λευκωσία 1997, σελ. 238.

ii. H.D. Purcell, *Cyprus*, Ernest Benn Ltd, Λονδίνο 1969, σελ. 239.

Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «ΜΙΚΡΑ», 15)28 Δεκεμβρίου 1912.

Εφημερίδα *ΝΕΟΝ ΕΘΝΟΣ*, «ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ», 20)3 Μαΐου 1913.

1913 :

i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 80-93.

ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 141.

iii. Ελένη Μπουλετή, *Η αγγλική πολιτική απέναντι στην τουρκοκυπριακή κοινότητα 1878-1950: Η πορεία προς την εθνοποίηση της μουσουλμανικής - κυπριακής κοινότητας*, Δημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Αθήνα 2008, σελ. 360.

Harid Fedai & Mustafa Haşim Altan (επιμ.), *Fadıl Niyazi Korkut : hatıralar* / Αναμνήσεις : *Fadıl Niyazi Korkut* , Doğu Akdeniz Üniversitesi, Αμμόχωστος 2000, σελ. 63.

1914

i. Στήριξη του οθωμανικού ναυτικού, το οποίο αποδυναμώθηκε μετά τον Βαλκανικό Πόλεμο

ii. Η Βρετανία προσαρτά την Κύπρο στις 5 Νοεμβρίου 1914 καθιστώντας την «αποικία του Στέμματος».

1915

i. Μουσουλμάνοι της Κύπρου στρατιώτες στη Μάχη των Δαρδανελίων : Η περίπτωση των κατοίκων του χωριού Φότα Κερύνειας.

ii. Buckingham Palace : Με την απόφαση της τριακοστής Νοεμβρίου 1915 ακυρώνεται η συμφωνία του 1878 και η συμφωνία για τους Επιτρόπους του Ενκαφ.

iii. Η προσφορά της Κύπρου στην Ελλάδα εντείνει τις φοβίες των μουσουλμάνων και επιβεβαιώνει πως η Ένωση αποτελεί μια εφικτή πολιτική επιδίωξη.

iv. Υπόμνημα προς τον Υπουργό των Αποικιών υπογεγραμμένο από τους Καδή, Μουφτή, μουσουλμάνο Επίτροπο του Ενκαφ και 4 μουσουλμάνους προκρίτους.

1916

Εκλογές για το Νομοθετικό Συμβούλιο : Από την εκλογική περιφέρεια Λεμεσού / Πάφου ο υποστηρικτής των Νεοτούρκων Δρ Εγγϋρ Bey χάνει τις εκλογές. Αντί αυτού εκλέγεται ο Ahmet Sait Efendi. Μετά τις εκλογές ο Δρ Εγγϋρ Bey αλλάζει πολιτική παράταξη και τάσσεται υπέρ των παραδοσιακών.

1917

19 Δεκεμβρίου 1917 : Ανθενωτικό υπόμνημα από το σύνολο των μουσουλμάνων παραγόντων της Κύπρου

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1914:

- i. Εφημερίδα *Πατρίς*, «ΠΡΟΣ ΓΝΩΣΙΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗΝ», 16)29 Ιανουαρίου 1914.
- ii. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 438.

1915 :

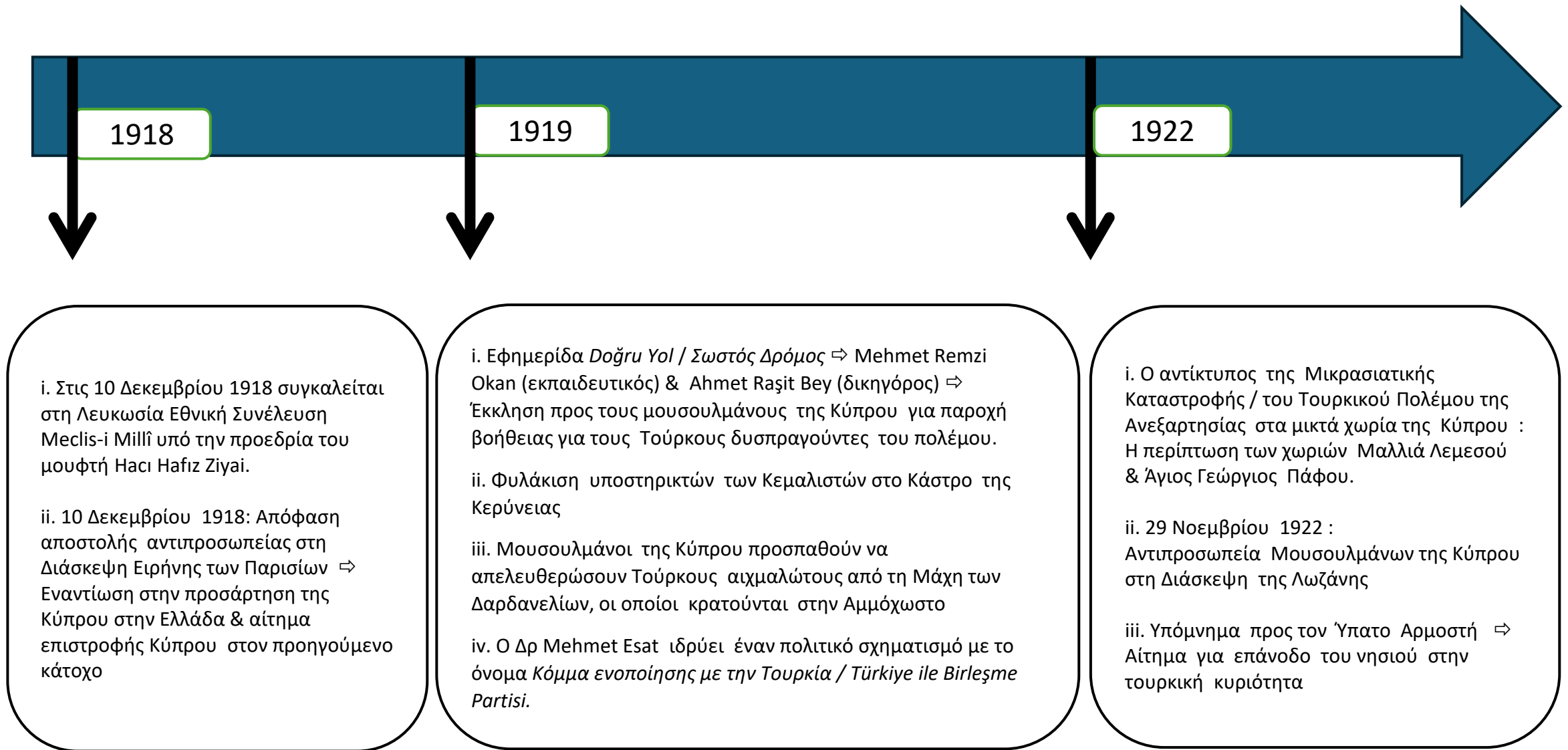
- i. Orbay Deliceirmak (επιμ.), *Süleyman Uluçamgil: Bütün eserleri / Τα έργα του Süleyman Uluçamgil*, Κ.Κ.Τ.Κ. Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları, Λευκωσία 1998, σελ. 13.
- ii. Mustafa Haşim Altan, *Belgelerle Kıbrıs Türk vakıflar tarihi:1571-1974/ Η ιστορία της τ/κ βακουφικής περιουσίας με έγγραφα 1571-1974*, Kıbrıs Vakıflar İdaresi, Κύπρος 1986, σελ. 436.
- Εφημερίδα *The Cyprus Gazette*, 30 Δεκεμβρίου 1915.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 93-94.
- iv. Εφημερίδα *Αλήθεια*, «ΤΟ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ», 1 Ιανουαρίου 1915.

1916 :

Nazım Beratlı, *Kıbrıslı Türklerin tarihi / Η ιστορία των Τ/κ*, 3. Kitap, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σελ. 53.

1917:

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 100.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1918:

- i. Cemalettin Ünlü, *Kıbrıs'ta basın olayı, 1878-1981/ Ο Τύπος στην Κύπρο : 1878-1981*, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, Άγκυρα 1981, σελ. 49.
Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumunu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 28. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 100.

1919:

- i. İsmail Sabahattin & Ergin Birinci, *Atatürk döneminde Türkiye Kıbrıs ilişkileri 1919-1938 / Οι σχέσεις Κύπρου Τουρκίας την εποχή του Atatürk 1919-1938*, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Λευκωσία 1989, σσ. 6, 12, 14.
- Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 99.
- ii. İsmail Sabahattin & Ergin Birinci, *Atatürk döneminde Türkiye Kıbrıs ilişkileri 1919-1938 / Οι σχέσεις Κύπρου Τουρκίας την εποχή του Atatürk 1919-1938*, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Λευκωσία 1989, σελ. 118.
- iii. Ulvi Keser, «KIBRIS'TA ÇANAKKALE SAVAŞ ESİRLERİ VE SAVAŞ DÖNEMİNDE ADADA YAŞANANLAR / Οι αιχμάλωτοι στην Κύπρο από τη μάχη των Δαρδανελίων και αυτοί που ζούσαν στο νησί την περίοδο του πολέμου», *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı*, 5(5), 2007, σσ.1-68.
- iv. İsmail Sabahattin & Ergin Birinci, *Atatürk döneminde Türkiye Kıbrıs ilişkileri 1919-1938 / Οι σχέσεις Κύπρου Τουρκίας την εποχή του Atatürk 1919-1938*, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Λευκωσία 1989, σελ. 118.

1922 :

- i. Ελένη Χαραλάμπους, *Ιστορία της Κύπρου (1878-1974) Πρωτογενείς Πηγές : Ψηφίδες από τον ρόλο της εθνοτικής και έμφυλης ετερότητας στον ρου της ιστορίας*, Λευκωσία 2022. (Κεφάλαιο VI.VI)
- Kutlu Adalı, *Köy raporları 1963 /Αναφορές χωριών : 1963*, Kıbrıs Türk Cemaat Meclisi, Λευκωσία 1963, σσ. 58, 72.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 120.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 106.
- Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 123.

1923

i. Η κίνηση των "έν Κύπρω Τούρκων υπέρ τῆς εἰς τὴν Τουρκίαν ἀποδόσεως τῆς Κύπρου"

ii. Με τὴν ἰδρυση τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας ἡ μουσουλμανικὴ κοινότητα διχάζεται σε Εθνικιστές - Νεωτεριστές / Halkçılar και Παραδοσιακούς / Evkafçılar.

iii. Ἡ Τουρκία υιοθετεῖ πολιτικὴ ἐνθάρρυνσης γιὰ μετανάστευση τῶν τουρκικῶν πληθυσμῶν που παραμένουν ὑπὸ ξένη διοίκηση ⇒ Ἡ μαζικὴ μετανάστευση στὴν Κύπρο ἀποτρέπεται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀντίδρασης τῆς ἀποικιακῆς διοίκησης.

1924

i. Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi / Ἰσλαμικὴ Τουρκικὴ Κοινότητα Κύπρου ὑπὸ τὸν μουφτὴ Hacı Hafız Mehmet Ziyaeddin Efendi ⇒ Ἡ ἴδια ἡ ονομασία τῆς πρώτης πολιτικῆς οργάνωσης τῶν Τούρκων μουσουλμάνων τῆς Κύπρου ἐπιχειρεῖ νὰ συγκεράσει τὶς δύο ταυτότητες.

ii. 24 Σεπτεμβρίου 1924 : Δύο κρυπτοχριστιανοί, ὁ Mustafa Bayram Patta και ὁ Yusuf Bayram Barudi, σκοτώνουν τὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ τους ὑποκινηθέντες ἀπὸ τὸν ἱμάμη τοῦ χωριοῦ τους Raci Hoca.

1925

i. Συνταγματικὴ ἀλλαγὴ ⇒ Ἡ ἀνακήρυξη τῆς Κύπρου σε ἀποικία ὁδηγεῖ τοὺς αἰρετοὺς βουλευτές νὰ υιοθετήσουν ἀπὸ κοινού αἶτημα γιὰ τὴν κατάργηση τοῦ φόρου ὑποτελείας.

ii. Θάνατος İrfan Bey ⇒ Επὶτροπος τοῦ Evkaf & Βουλευτὴς Münir Bey

iii. Τουρκικὴ Δημοκρατία ⇒ Στέλνει δασκάλους στὴν Κύπρο γιὰ νὰ ἐκπαιδεύσουν τὴ νεολαία τοῦ νησιοῦ ⇒ Kâzım Nâmi Duru ⇒ Διευθυντὴς στο Ἰσλαμικὸ Λύκειο Λευκωσίας (πρώην idadi)

iv. Τουρκικὸ προξενεῖο στὴ Λευκωσία ὑπὸ τὸν Asaf Bey (1925-Ιούλιος 1927)

v. Τὸ 1925 ἱδρύεται μιὰ ἐνωση ἐκπαιδευτικῶν ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῶν δημοτικῶν σχολείων / Kıbrıs Türk Muallimin Cemiyeti

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1923 :

i. Εφημερίδα *Νέον Έθνος*, «ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ», 11)24 Φεβρουαρίου 1923.

ii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 42.

Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σελ. 99. [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 121.

Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 42.

1924 :

i. Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)* / Οι τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της βρετανικής διοίκησης (1923-1960), Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σσ. 90-97. [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

ii. Nazım Beratlı, *Kıbrıslı Türklerin tarihi / Η ιστορία των Τ/κ*, 3. Kitap, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σελ. 67.

Εφημερίδα *ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ*, «ΑΓΡΙΟΣ ΦΟΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΛΟΥΡΟΥΤΖΙΝΑΝ», 27 Σεπτεμβρίου 1924.

1925:

i. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σσ. 489, 501, 559.

ii. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 491.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 144.

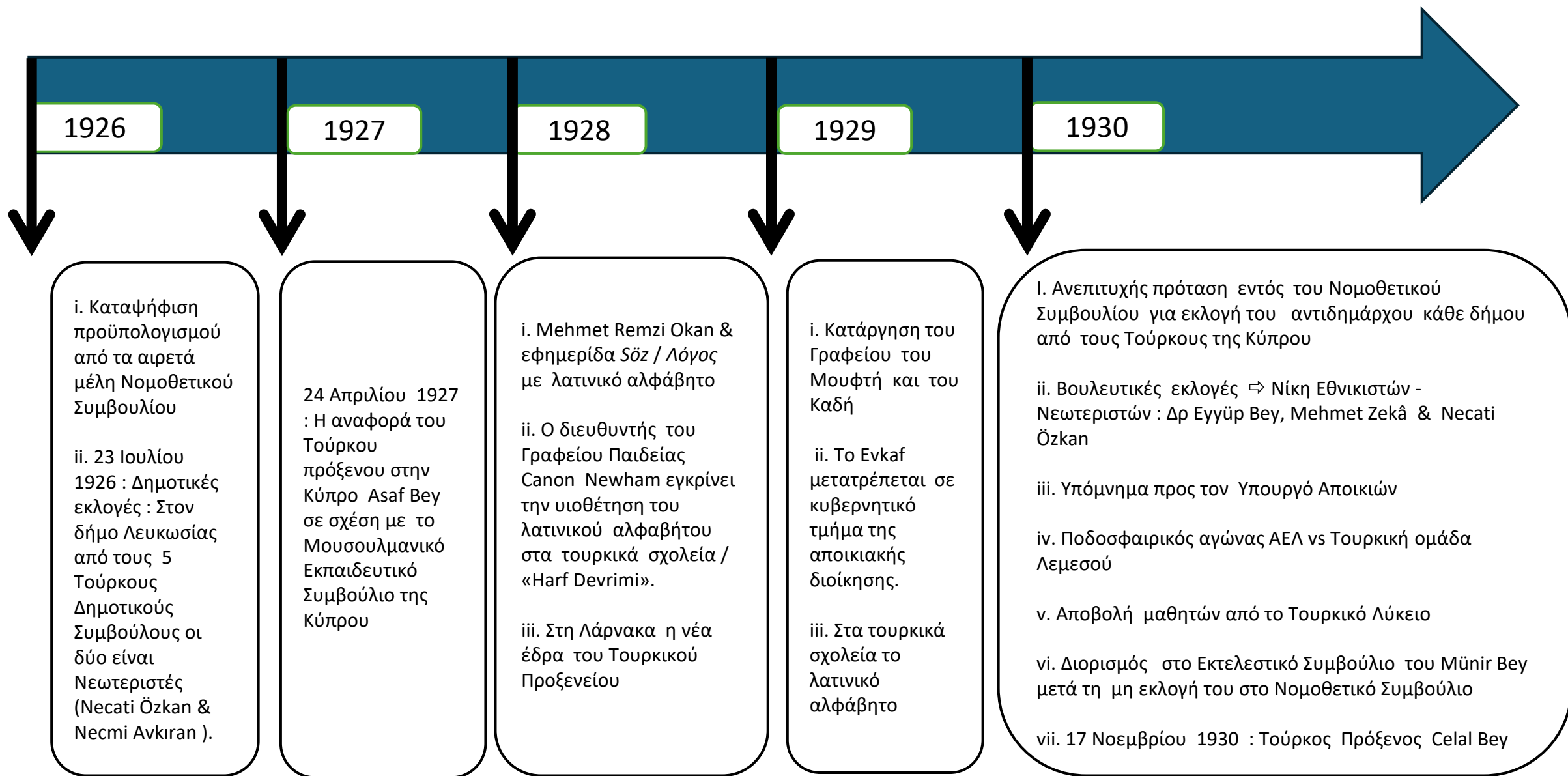
iii. Selman Arslanbaş, «Κίβρις'ta 'Türkçe-Edebiyat Öğretimi'nde Türkiye Aydınlarının Rolü (1873-1960 / Ο ρόλος των διανοομένων από την Τουρκία στην εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας και λογοτεχνίας στην Κύπρο)», *Kıbrıs Araştırmaları Ve İncelemeleri Dergisi* 2, sy. 4 (Φεβρουάριος 2019), σελ. 54.

iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 121.

Mesut Çara, «Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Yıllarında Kıbrıs'ta Eğitim Teşkilatı: Kıbrıs Şehbenderi Asaf Bey'in Raporu», *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2016, σσ.195-196.

[Αναφορά του πρόξενου Asaf Bey σε σχέση με το Μουσουλμανικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο της Κύπρου την περίοδο μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας]

v. Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης 1571-1968*, Λευκωσία 1969, σελ. 267.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1926:

- i. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 503.
- ii. Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σελ. 103. [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

1927:

[...] Η παραδοσιακή πολιτική ελίτ, κοινώς γνωστοί ως Enkafılar, τάσσονται υπέρ ενός παραδοσιακού ισλαμικού εκπαιδευτικού συστήματος, οι νεωτεριστές, κοινώς γνωστοί ως Halkçılar, τάσσονται υπέρ μιας δημοκρατικής, κοσμικής, σύγχρονης εκπαίδευσης, τάσσονται υπέρ της υιοθέτησης του τουρκικού εκπαιδευτικού συστήματος.
Mesut Çapa, «Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Yıllarında Kıbrıs'ta Eğitim Teşkilatı: Kıbrıs Şehbenderi Asaf Bey'in Raporu», *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2016, σελ.194.
[Αναφορά του πρόξενου Asaf Bey σε σχέση με το Μουσουλμανικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο της Κύπρου την περίοδο μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας]

1928:

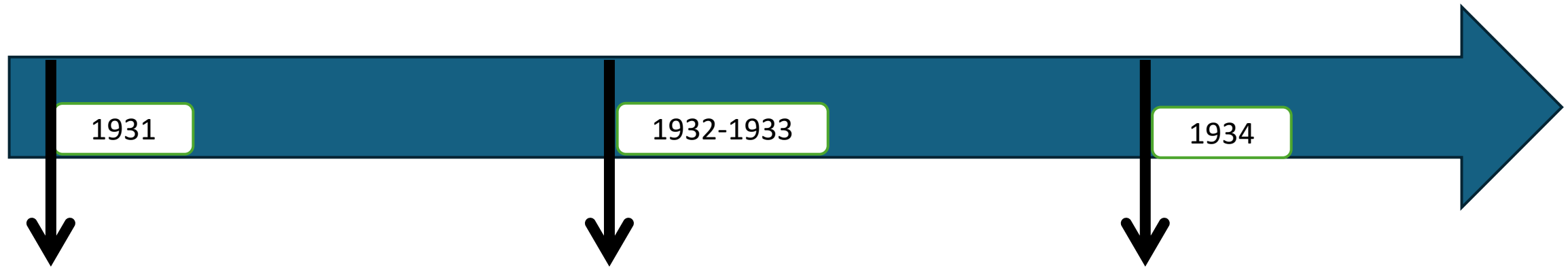
- i. Ali Efdal Özkul, Mete Özsezer & Hüseyin Tufan, *KIBRIS EĞİTİM TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR MÜFETTİŞ: İBRAHİM HAKKI BEY/Ένας σημαντικός επιθεωρητής στην τ/κ ιστορία : Η περίπτωση του İBRAHİM HAKKI BEY, Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXXII / 1, 2017, σελ. 133.
- ii. Ali Efdal Özkul, Mete Özsezer & Hüseyin Tufan, *KIBRIS EĞİTİM TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR MÜFETTİŞ: İBRAHİM HAKKI BEY/Ένας σημαντικός επιθεωρητής στην τ/κ ιστορία : Η περίπτωση του İBRAHİM HAKKI BEY, Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXXII / 1, 2017, σελ. 134.
- iii. Mesut Çapa, «Türkiye Cumhuriyeti'nin Kuruluş Yıllarında Kıbrıs'ta Eğitim Teşkilatı: Kıbrıs Şehbenderi Asaf Bey'in Raporu», *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2016, σσ.195-196.
[Αναφορά του πρόξενου Asaf Bey σε σχέση με το Μουσουλμανικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο της Κύπρου την περίοδο μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας]

1929:

- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 52.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 52.
- iii. Ali Efdal Özkul, Mete Özsezer & Hüseyin Tufan, *KIBRIS EĞİTİM TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR MÜFETTİŞ: İBRAHİM HAKKI BEY/Ένας σημαντικός επιθεωρητής στην τ/κ ιστορία : Η περίπτωση του İBRAHİM HAKKI BEY, Tarih İncelemeleri Dergisi*, XXXII / 1, 2017, σελ. 134.

1930:

- i. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 539.
- ii. Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 495.
- iii. Εφημερίδα *ΝΕΟΝ ΕΘΝΟΣ*, «Άμετάβλητος νοοτροπία», 8 Νοεμβρίου 1930.
- iv. Εφημερίδα *ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ*, «Αθλητικά», 31 Δεκεμβρίου 1930.
- v. Εφημερίδα *ΧΡΟΝΟΣ*, «ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΚΛΕΙΣΑΝ ΤΟ ΙΤΑΤΙ», 25 Οκτωβρίου 1930.
- vi. Εφημερίδα *ΑΛΗΘΕΙΑ*, «ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ», 7 Νοεμβρίου 1930.
- vii. Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σελ. 101. [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

1931

i. Αποκόπτεται η οικονομική ενίσχυση της Τουρκικής Σχολικής Εφορείας Λευκωσίας με παρότρυνση του Münir Bey, τα μέλη της οποίας ανήκουν στο ρεύμα των Νεωτεριστών, υποχρεώνοντάς την ουσιαστικά σε παραίτηση.

ii. Συνέλευση του Τουρκικού Εθνικού Κογκρέσου ⇒ Η αποικιακή διοίκηση δεν αναγνωρίζει ούτε το Τουρκικό Εθνικό Κογκρέσο ούτε τον Ahmet Said ως μουφτή.

iii. Καταψήφιση του νομοσχεδίου για το τελωνειακό δασμολόγιο από τα αιρετά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου

iv. Mustafa Hulusi & η αίτηση ένταξής του στο Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου

1932-1933

i. Η διαμαρτυρία των Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων κατά του δημάρχου Θεμιστοκλή Ν. Δέρβη

ii. «Η εὐμένεια τοῦ μεγάλου Μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν ἄλλων μειονοτήτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δὲν ἐταλαντεύθη ποσῶς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ταραχῶν»

iii. Άσκηση πιέσεων ⇒ αποχώρηση εκπαιδευτικῶν ἀπὸ τὴν Τουρκία : Η περίπτωση του İsmail Hikmet Bey

iv. Κατάθεση αιτημάτων στον Κυβερνήτη ἀπὸ τοὺς Νεωτεριστές

1934

i. İsmail Hikmet Ertaylan διευθυντῆς Τουρκικοῦ Λυκείου & ἐκδοση βιβλίου *Kıbrıs Türk Alfabeti / Τ/κ αλφάβητο*

ii. Ο δάσκαλος του χωριού Μαλλιᾶ Süleyman Nesip Altan Bey συλλαμβάνεται καὶ ἀνακρίνεται ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, ἐπειδὴ κρέμασε τὴν τουρκικὴ σημαία ἀνάμεσα στις δύο κουϊντες, ἐνῶ ἐπαιζε μιὰ παιδικὴ παράσταση στο σχολεῖο.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1931:

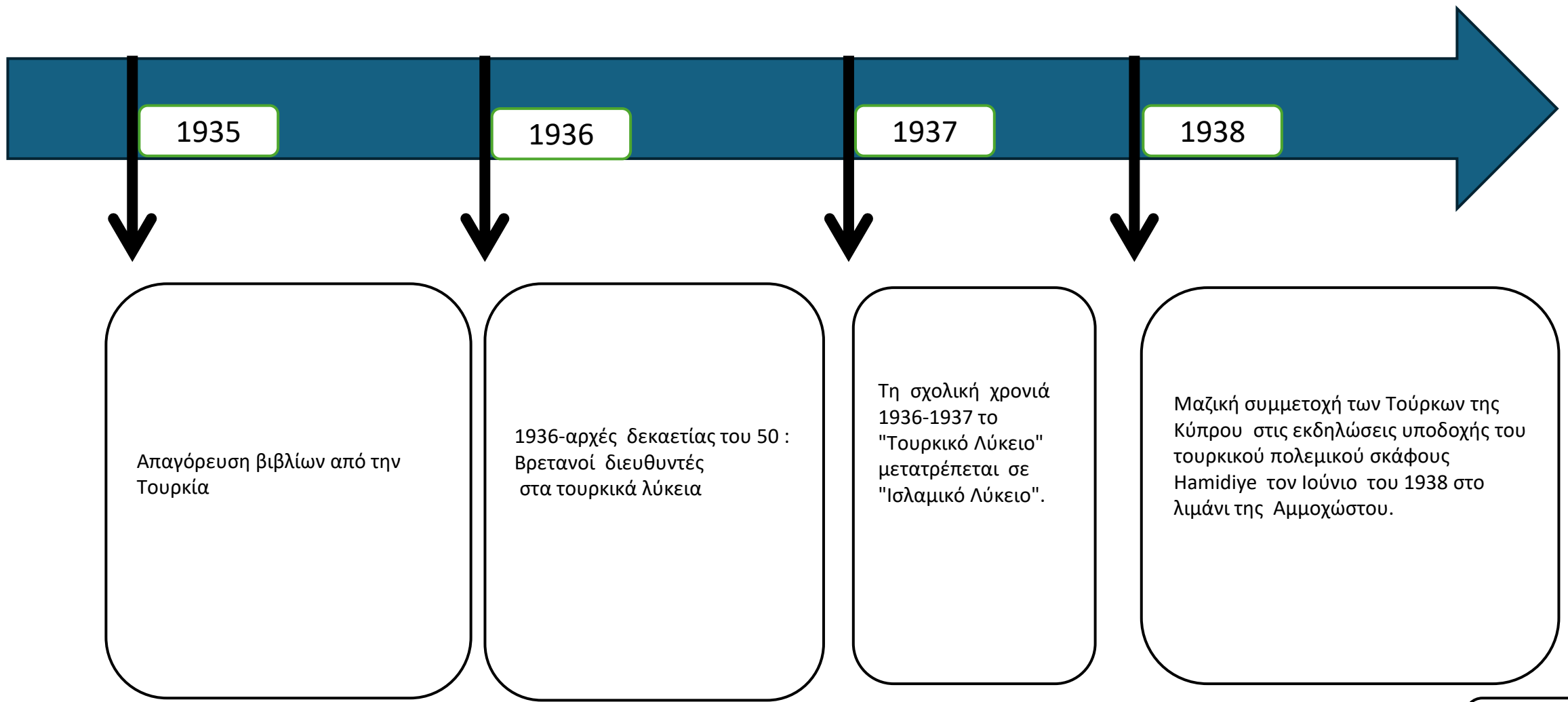
- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 299.
- ii. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960* , Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 31.
Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 53.
- iii.Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 549.
- iv.Εφημερίδα *ΠΑΦΟΣ*, «Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΤΕΥΚΡΟΥ ΑΝΘΙΑ», 7 Απριλίου 1933.

1932-1933:

- i. Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ», 30 Ιανουαρίου 1932.
- ii. *ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΚΑΤ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΝ, 1931* :Λευκή βίβλος κατατεθείσα υπό τοῦ ἐπὶ τῶν Ἀποικιῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὸ Κοινοβούλιον κατὰ Διαταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος κατὰ Μάρτιον, 1932, Ἐκτυπωθεῖσα καὶ Δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Τυπογράφου, Λευκωσία 1932, σσ. 34-35
Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 159.
- iii. Mehmet Ali Galip Alçitepe, «İngiliz Sömürge Yönetimine Karşı Kıbrıs Türklerinin Milli Eğitim Alanında Verdikleri Mücadele Üzerine Bir Çalışma / Μια μελέτη σε σχέση με τον αγώνα των Τ/κ για διεκδίκηση εθνικής παιδείας», İsmail Bozkurt (επιμ.), *Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi, 13-17 Kasım 2000*, τ. 2, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, Αμμόχωστος 2000, σελ. 381.
- iv. Εφημερίδα *ΝΕΟΝ ΕΘΝΟΣ*, «Όθωμανική αντιπροσωπεία παρά τῇ Α.Ε. τῶ Κυβερνήτη», 4 Φεβρουαρίου 1933.

1934:

- i. Furkan Uysal, «İsmail Hikmet Ertaylan'dan Bir Alfabe: Kıbrıs Türk Alfabesi (1934) / Τ/κ αλφάβητο 1934 : Ένα αλφάβητο από τον İsmail Hikmet Ertaylan», *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 4(8), 2021, σελ. 111.
- ii. Kutlu Adalı, *Köy raporları 1963 / Αναφορές χωριών 1963* , Kıbrıs Türk Cemaat Meclisi, Λευκωσία 1963, σελ. 58

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1935:

Mehmet Ali Galip Alçitepe, «İngiliz Sömürge Yönetimine Karşı Kıbrıs Türklerinin Milli Eğitim Alanında Verdikleri Mücadele Üzerine Bir Çalışma / Μια μελέτη σε σχέση με τον αγώνα των Τ/κ για διεκδίκηση εθνικής παιδείας», İsmail Bozkurt (επιμ.), *Üçüncü Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi, 13-17 Kasım 2000*, τ. 2, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi, Αμμόχωστος 2000, σελ. 382.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 299.

1936:

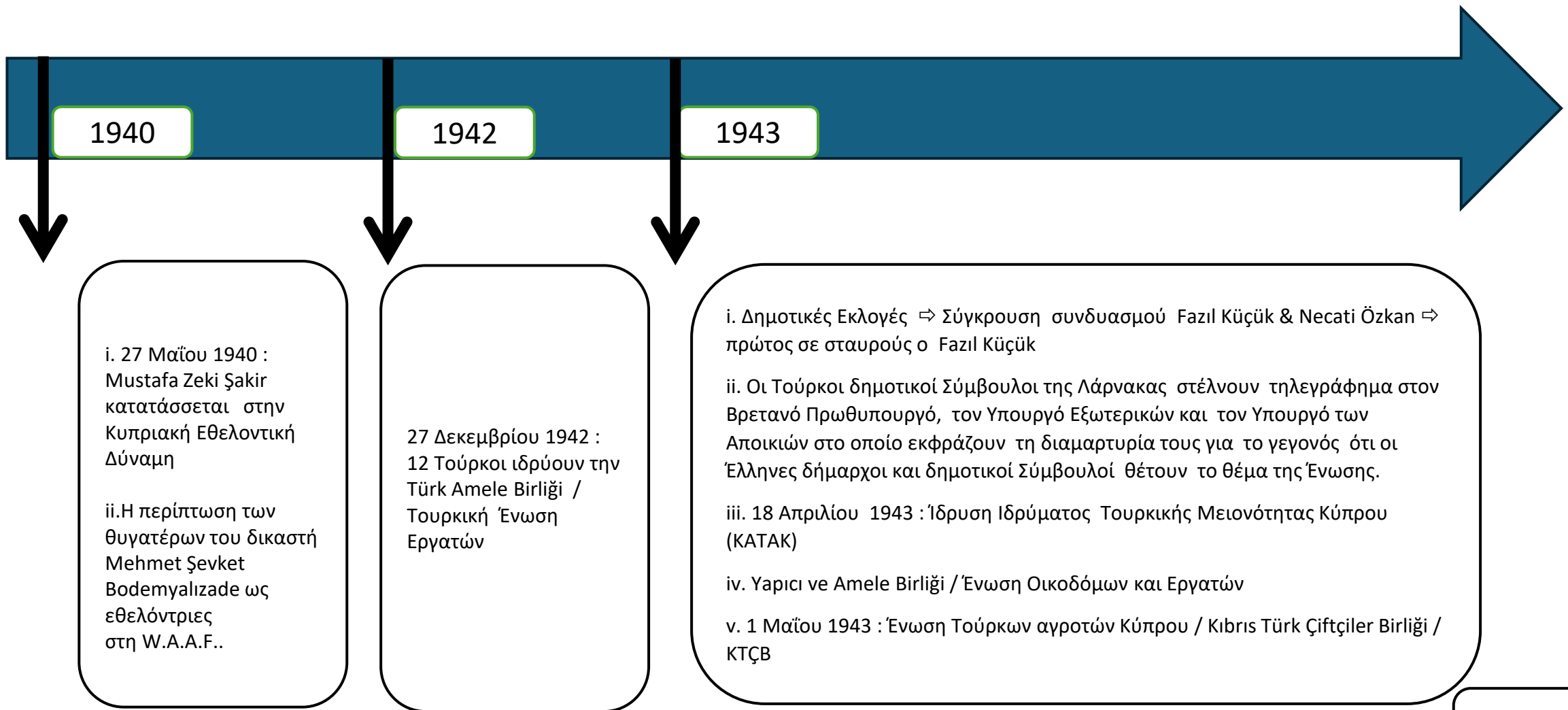
Niyazi Kızılyürek, *Το Αδιέξοδο των Εθνικισμών*, εκδ. Μαύρη Λίστα, Αθήνα 1999, σελ. 59.

1937:

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 165.

1938:

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 168.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1940:

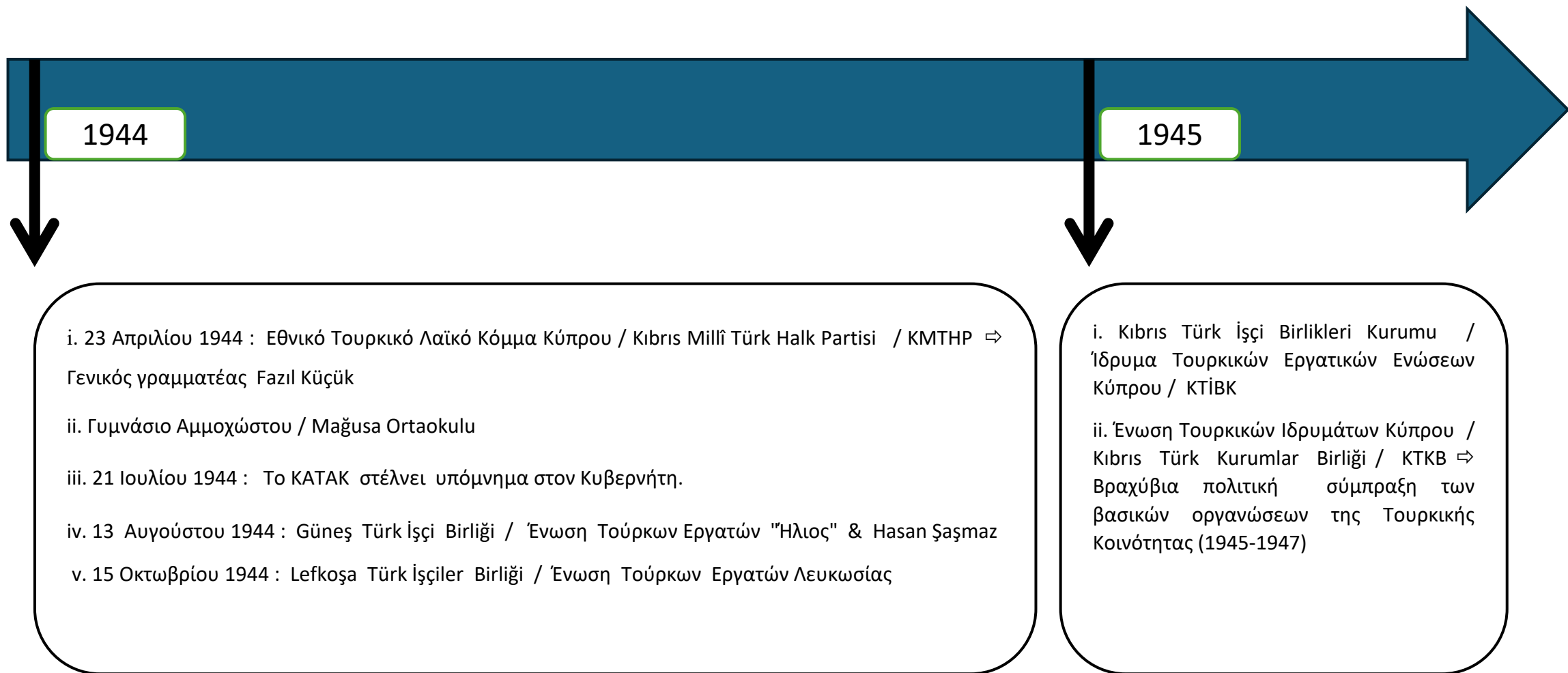
- i. Mehmet Demiryürek, *II. Dünya Savası'nda Kıbrıs Alayı: ve Lefkelei Mustafa Zeki Sakir'in anıları / Το Κυπριακό Σύνταγμα στο Β'ΠΠ & Οι αναμνήσεις του Mustafa Zeki Sakir*, Işık Kitabevi Yayınları, Λευκωσία 2005, σσ. 100-101.
- ii. Mehmet Demiryürek, *II. Dünya Savası'nda Kıbrıs Alayı: ve Lefkelei Mustafa Zeki Sakir'in anıları / Το Κυπριακό Σύνταγμα στο Β'ΠΠ & Οι αναμνήσεις του Mustafa Zeki Sakir*, Işık Kitabevi Yayınları, Λευκωσία 2005, σελ. 84.

1942:

Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 140.

1943:

- i. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 113, 115.
- Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 178.
- ii. Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 182.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 177.
- iv. Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 140.
- v. Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 140.
- Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 181.
- Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 123.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1944:

- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 184.
- ii. Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης*, Λευκωσία 1969, σελ. 135.
- iii. Sayıl Altay, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları / Οι αναμνήσεις του Δρ Fazıl Küçük & οι ενέργειες των πολιτικών οργανώσεων*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 406.
- iv. Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 140.
- v. Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 140.

1945:

- i. Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962 / Τεταμένη περίοδος 1942-1962*], Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 12.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ.185.

Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozgay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 204.

1946

- i. Ιανουάριος 1946 : Τα κύρια αιτήματα της ΚΤΚΒ κατατίθενται στον Κυβερνήτη
- ii. Μάιος 1946 : Στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας *Halkın Sesi* το κοινό υπόμνημα στον Κυβερνήτη σε σχέση με τις Δημοτικές Εκλογές
- iii. Αύγουστος 1946 : Ανακοίνωση από τη Γενική Γραμματεία του ΚΜΤΗΡ σε σχέση με την τοποθέτηση του Şevki Lüziyan
- iv. Οκτώβριος 1946: Η ανύψωση και της τουρκικής σημαίας στον Δήμο Αμμοχώστου
- v. 15 Δεκεμβρίου 1946 : Πραγματοποιείται το πρώτο πολιτικό συλλαλητήριο του ΚΜΤΗΡ
- vi. 29 Δεκεμβρίου 1946 : Οι τέσσερις οργανώσεις, ΚΑΤΑΚ, ΚΜΤΗΡ, ΚΤÇΒ και ΚΤΪΒΚ, καταλήγουν σε ένα πλαίσιο κοινών διεκδικήσεων και καταγράφουν τις βασικές αρχές του μνημονίου που θα επιδοθεί στον Κυβερνήτη.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1946:

- i. Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962* / Τεταμένη περίοδος 1942-1962], Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 17.
- ii. Εφημερίδα *Halkın Sesi*, 15 Mayıs / Μαΐου 1946.
- iii. Εφημερίδα *Halkın Sesi*, 23 Ağustos / Αυγούστου 1946.
Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 254-255.
- iv. Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Mağusa Belediyesine Türk Bayrağının de çekilmesi nihayet tahakkuk ediyor», 10 Ekim / 10 Οκτωβρίου 1946. [Η ανύψωση της τουρκικής σημαίας στον Δήμο Αμμοχώστου τελικά πραγματοποιείται]
Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 179.
- v. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 187.
- vi. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 238-239.
Εφημερίδα *Hür Söz*, «Cemiyetlerimiz tarafından Birlik ve Beraberliğin ilk adımı atıldı / Η κοινότητα μας έκανε το πρώτο βήμα προς την ενοποίηση και τη σύμπνοια», 30 Aralık / Δεκεμβρίου 1946

1947

- i. Φεβρουάριος 1947 : Οι τέσσερεις οργανώσεις, ΚΑΤΑΚ, ΚΜΤΗΡ, ΚΤÇΒ και ΚΤİΒΚ, αποστέλλουν τηλεγράφημα στον Πρωθυπουργό της Βρετανίας και διαμαρτύρονται για την πρεσβεία που απέστειλε η Ελληνική Κοινότητα τονίζοντας ότι δεν εκπροσωπούν όλο τον κυπριακό λαό.
- ii. 19 Απριλίου 1947 : Υπό την ομπρέλα της Ένωσης Τουρκικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων / Birleşmiş Türk Kurumları ve Birlikleri αποστέλλεται κοινό υπόμνημα στον Κυβερνήτη με βάση τις αρχές που καθορίστηκαν τον Δεκέμβριο του 1946.
- iii. 19 Ιουνίου 1947 : Ο τίτλος του Sir στον Münir Bey.
- iv. Οκτώβριος - Νοέμβριος 1947 : Το ΚΤİΒΚ κυκλοφορεί το περιοδικό *Ο Δρόμος Του Εργάτη Είναι Αλάθητος / İşçinin Yolu Şaşmaz*
- v. 1 Νοεμβρίου 1947 : Εργασίες Διασκεπτικής : Συμμετοχή του Rauf Denktaş & παραγόντων που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην πολιτική επιρροή του ΚΑΤΑΚ
- vi. 22 Νοεμβρίου 1947 : Η ΚΤΚΒ διαλύεται
- vii. 11 Δεκεμβρίου 1947 : Τηλεγράφημα των ΚΜΤΗΡ & ΚΤÇΒ στο Υπουργείο Αποικιών - Η εναντίωση προς την Αυτοκυβέρνηση
- viii. 16 Δεκεμβρίου 1947 : Υποβολή αιτημάτων από ΠΕΟ και ΚΤİΒΚ στην εταιρεία ΚΜΕ
- ix. 28 Δεκεμβρίου 1947 : Μεγάλο συλλαλητήριο κατά της Αυτοκυβέρνησης

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1947:

- i. Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Kıbrıs Türk Kurumlarının Protestosu», 15 Şubat / 15 Φεβρουαρίου 1947.[Διαμαρτυρία των Τουρκικών Ιδρυμάτων Κύπρου]
- ii. Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Birleşmiş Türk Kurumlarının Ekselâns Valiye Gönderdikleri Arıza», 18-19 Nisan / Απριλίου 1947.[Το υπόμνημα το οποίο έστειλε στον Κυβερνήτη η Ένωση Τουρκικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων]
Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σσ. 290, 292, 296, 297.
- iii. Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σελ. 99. [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]
- iv. Nazım Beratlı, *Kıbrıslı Türklerin tarihi / Η ιστορία των Τ/κ*, 3. Kitap, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σελ. 169.
- v. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 264, 265.
Ελένη Μπουλετή, *Η αγγλική πολιτική απέναντι στην τουρκοκυπριακή κοινότητα 1878-1950: Η πορεία προς την εθνοποίηση της μουσουλμανικής - κυπριακής κοινότητας*, Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Αθήνα 2008, σελ. 453.
- vi. Ahmet An, *Kıbrıs' ta firtınalı yıllar, 1942-1962 / Τεταμένη περίοδος 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 43.
- vii. Εφημερίδα *Halkın Sesi*, 11 Aralık / Δεκεμβρίου 1947.
- viii. Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 410.
- ix. Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Pazar Günü Yapılan Büyük Miting», 30 Aralık / 30 Δεκεμβρίου 1947.[Το μεγάλο συλλαλητήριο το οποίο έγινε την Κυριακή]

1948

1949

- i. 13 Ιανουαρίου 1948 – 17 Μαΐου 1948 : Κοινή απεργία μεταλλωρύχων
- ii. 20 Μαΐου 1948 : Υποβολή σχεδίου συντάγματος & Οι Τούρκοι της Κύπρου τάσσονται υπέρ
- iii. 11 Ιουνίου 1948 : Η δημιουργία της Επιτροπής Τουρκικών Υποθέσεων επιδιώκει τη σύσφιξη των σχέσεων της αποικιακής διοίκησης με την τουρκική πολιτική ελίτ ⇒ Αίτημα για επανασύσταση του γραφείου του μουφτή & αίτημα αιρετού μουφτή
- iv. Ενισχύεται η πολιτική της αμεσότερης σύνδεσης του Μουσουλμανικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου με εκείνο της Τουρκίας ⇒ μαζική αποστολή δασκάλων, υποτροφίες, χρηματοδοτήσεις ⇒ Μια δυναμική γενικότερης ανάπτυξης της εκπαίδευσης και ταύτισης με τις αρχές του Κεμαλισμού
- v. 28 Νοεμβρίου 1948 : Μεγάλο τουρκικό συλλαλητήριο κατά της Ένωσης & της Αυτοκυβέρνησης

- i. Μάιος 1949: Συμμετοχή αριστερών στις δημοτικές εκλογές. Ο Τύπος της τουρκικής πολιτικής ελίτ τους χαρακτηρίζει τα «όργανα του ΑΚΕΛ» μέσα στην κοινότητα τους.
- ii. 9 Ιουνίου 1949 : Σε τηλεγράφημα (KATAK & KMTHP) τονίζεται ότι ο Necati Özkan, ο οποίος βρίσκεται σε επαφή με τις επίσημες αρχές της Άγκυρας, δεν εκπροσωπεί τις επίσημες θέσεις της Τουρκικής Κοινότητας.
- iii. 23 Οκτωβρίου 1949 : Στη Λευκωσία στην παρουσία του Derviş Manizade από την Κωνσταντινούπολη και του Mehmet Ali Pamir από την Άκυρα οι σύλλογοι και τα ιδρύματα όλου του νησιού συνενώνονται κάτω από την Kibris Türk Kurumlar Federasyonu / Ομοσπονδία Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου & Faiz Kaymak
- iv. 28 Οκτωβρίου 1948 : Εκδίδεται η εφημερίδα του Necati Özkan *İstiklâl / Ανεξαρτησία*
- v. Νοέμβριος 1949 : Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου / Kibris Millî Türk Birliği Partisi ⇒ Fazıl Küçük
- vi. 12 Δεκεμβρίου 1949 : Συλλαλητήριο στη Λευκωσία κατά της Ένωσης και του προγραμματισθέντος δημοψηφίσματος
- vii. Ανάδειξη αντιπροσωπείας η οποία θα μεταβεί στην Τουρκία

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1948:

i. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 339-340.

ii. Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 450.

iii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 72.

Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 507.

iv. Selman Arslanbaş, «Kıbrıs'ta "Türkçe-Edebiyat Öğretimi"nde Türkiye Aydınlarının Rolü (1873-1960) The Role of The Enlightened People from Turkey on "Turkish Literature Teaching" in Cyprus (1873-1960)», *Kıbrıs Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 11/4 (Φεβρουάριος 2019), σελ. 55.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 303.

v. Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Milli Miting», 30 Kasım / Νοεμβρίου 1948.[Εθνικό συλλαλητήριο]

Ρολάνδος Κατσιαούνης, *Διασκεπτική 1946-1948 : με ανασκόπηση της περιόδου 1878-1945*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2000, σελ. 513.

Εφημερίδα *ΠΑΦΟΣ*, «Τò Τουρκικόν Συλλαλητήριο τῆς Λευκωσίας», 2 Δεκεμβρίου 1948.

1949:

i. Άχμετ Τζαβίτ Αν & Νίκος Χριστοφής, «Η Τουρκοκυπριακή αριστερά και τα προβλήματα συνεργασίας με την ελληνοκυπριακή αριστερά», Νίκος Χριστοφής (επιμ.), *Μεταξύ έθνους και τάξης : αριστερές και κυπριακό, 1920-1974*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 148.

ii. Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs kasabaları Türk belediye azaları toplantısı», 10 Haziran / Ιουνίου 1949. [Συνάντηση των Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων των επαρχιών της Κύπρου]

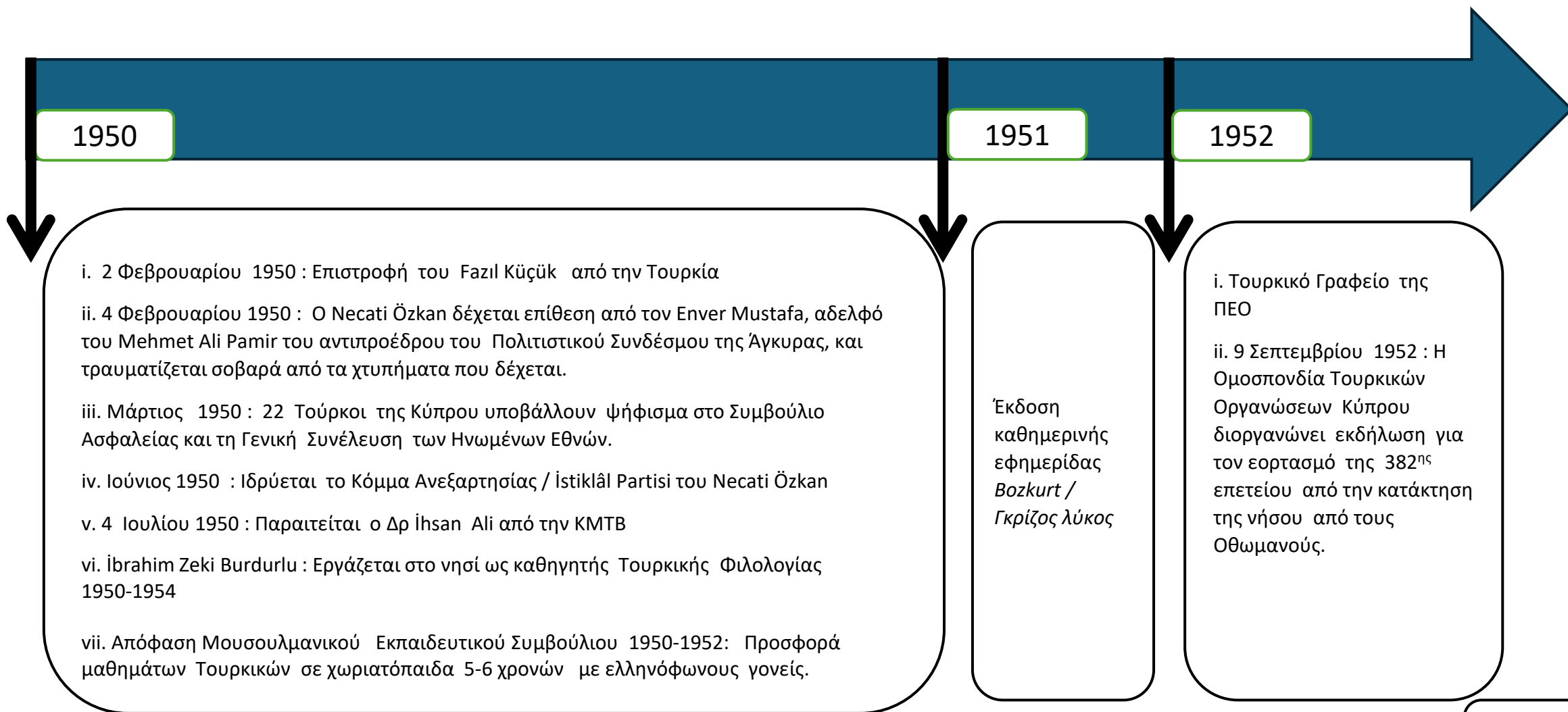
iii. Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu kuruldu», 25 Ekim / 25 Οκτωβρίου 1949. [Ιδρύθηκε η Ομοσπονδία]
Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ.138.

iv. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 364.

v. Εφημερίδα *Hür Söz*, «KATAK ve Milli Parti Tek Bir Siyası Birlik Halinde Birleştiler», 8 Kasım / 8 Νοεμβρίου 1949.[Πολιτική Ενοποίηση KATAK και KTMBP]

vi. Εφημερίδα *Hür Söz*, «Pazar Günkü Muazzam Miting», 13 Aralık / 13 Δεκεμβρίου 1949.[Το κυριακάτικο επιβλητικό συλλαλητήριο]

vii. Εφημερίδα *Hür Söz*, «Türkiye'ye Gidecek Heyet Seçildi», 27 Aralık / 27 Δεκεμβρίου 1949. [Εξελέγη η επιτροπή η οποία θα μεταβεί στην Τουρκία]

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1950:

i. Εφημερίδα *Hür Söz*, 3 Şubat/ Φεβρουαρίου 1950.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 383.

ii. Εφημερίδα *İstiklâl*, «Başyazarımıza Yapılan Çirkin Taarruz», 5 Şubat / 5 Φεβρουαρίου 1950. [Επίθεση στον αρχισυντάκτη μας]

iii. Ελένη Μπουλετή, *Η αγγλική πολιτική απέναντι στην τουρκοκυπριακή κοινότητα 1878-1950: Η πορεία προς την εθνοποίηση της μουσουλμανικής - κυπριακής κοινότητας*, Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Αθήνα 2008, σελ. 457.

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 364.

iv. Εφημερίδα *İstiklâl*, «Bugün Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi" Kuruluyor», 4 Haziran / 4 Ιουνίου 1950. [Ιδρύεται σήμερα το *Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi"*]

v. Εφημερίδα *İstiklâl*, «Dr. İhsan Ali K. M. Türk Birliğinden resmen istifa etti», 6 Temmuz / 6 Ιουλίου 1950. [Παραιτήθηκε ο Δρ İhsan Ali από την KMTB]

vi. Selman Arslanbaş, «Kıbrıs'ta 'Türkçe-Edebiyat Öğretimi'nde Türkiye Aydınlarının Rolü (1873-1960 / Ο ρόλος των διανοουμένων από την Τουρκία στην εκμάθηση της τουρκικής γλώσσας και λογοτεχνίας στην Κύπρο)», *Kıbrıs Araştırmaları Ve İncelemeleri Dergisi* 2, sy. 4 (Φεβρουάριος 2019), σελ. 56.

vii. Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης*, Λευκωσία 1969, σελ. 102.

1951:

Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013) / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013)*, Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 47.

1952:

i. Ahmet An, *Kıbrıs'ta fırtınalı yıllar, 1942-1962 / Τεταμένη περίοδος 1942-1962*, Galerî Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 79.

Kamil Tuncel, *Düşmana inat. Bir gün daha yaşamak / Πεισματικά : Μια μέρα θα ζήσουμε ξανά*, Mavi Basın -Yayın, Λευκωσία 2005, σελ. 48.

ii. Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Türk Kurumları Sekreterliğinden», 8 Eylül / Σεπτεμβρίου 1952. [Από τη γραμματεία της Ομοσπονδίας Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου]

1953

- i. 17 Μαΐου 1953 : Ιδρύεται στη Λευκωσία η Τουρκική Εθνική Οργάνωση Νεολαίας (LTMGB). Στην ιδρυτική συνάντηση προσέρχονται και γυναίκες και άντρες. Η Samiye Mustafa αποτελεί μέλος της επιτροπής η οποία επιφορτίζεται να καταγράψει το καταστατικό της LTMGB.
- ii. 11 Ιουνίου 1953 : Ολοκληρώνεται η διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για τις εκλογές ανάδειξης του μουφτή
- iii. 20 Ιουνίου 1953 : Ιδρύεται στη Λευκωσία η Τουρκική Ένωση Γυναικών / Kıbrıs Türk Kadınlar Birliği
- iv. Αύγουστος 1953 : Ομάδα φοιτητών από την Τουρκία επισκέπτονται την Κύπρο και περιοδεύουν το νησί. Στο λεωφορείο που τους μεταφέρει έχει αναρτηθεί πανό με σύνθημα «Η Κύπρος είναι Τουρκική και θα παραμείνει Τουρκική»
- v. 1953 : Viktorya Türk Kız Lisesi / Τουρκικό Λύκειο Θηλέων "Βικτώρια" & Δικαίωμα πρόσβασης σε πανεπιστήμια της Τουρκίας μετά την αποφοίτηση
- vi. Μετονομασία του Mağusa Ortaokulu / Γυμνασίου Αμμοχώστου σε Namık Kemal Lisesi / Λύκειο Ναμίκ Κεμάλ με διευθυντή τον εκ Τουρκίας Yavuz Konnolu
- vii. 30 Δεκεμβρίου 1953 : Εκλογή του Mehmet Dâni Efendi ως μουφτή ⇒ Η διαδικασία εκλογής του μουφτή επιβεβαιώνει την οριστική επικράτηση του ρεύματος των νεωτεριστών στην Τουρκική Κοινότητα.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1953:

- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 400.
Εφημερίδα *Bozkurt*, «DÜN LEFKOŞADA TÜRK MİLLİ GENÇLİK BİRLİĞİ KURULDU», 18 Mayıs / 18 Μαΐου 1953.[Χθες ιδρύθηκε στη Λευκωσία η Τουρκική Εθνική Οργάνωση Νεολαίας]
- ii. Εφημερίδα *Bozkurt*, «Müftü Adayları Kimler Olacak?», 25 Mayıs / 25 Μαΐου 1953.[Ποιοι θα είναι οι υποψήφιοι για το αξίωμα του μουφτή;]
Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 429, 499.
- iii. Gülgün Serdar, *Kıbrıs Türk Kadınlar Birliği 50. yıl armağanı / 50 χρόνια Ένωση Τ/κ γυναικών , 1953-2003*, Halkın Sesi, Λευκωσία 2005.
- iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 398.
Εφημερίδα *Bozkurt*, «Türkiyeli Misafirler Aramızda», 17 Ağustos / Αυγούστου 1953. [Ανάμεσα μας επισκέπτες από την Τουρκία]
Φοιτητές στην Τουρκία εισέφεραν από μία σταγόνα αίμα το οποίο χρησιμοποιήθηκε για το «βάψιμο» μιας σημαίας με το σχήμα της Κύπρου. Η σημαία παραχωρήθηκε στους Τουρκοκυπρίους. Βλ. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 575.
[...]Μπορούμε να ποτίσουμε ξανά, αύριο, την Τουρκική Κύπρο, της οποίας ζωγραφίσαμε με το αίμα μας τον χάρτη της σήμερα! Βλ. F. Cemal Oğuz Öcal, *Kıbrıs'a Seferim Var / Έχω μια αποστολή στην Κύπρο*, Sinan Matbaası, Κωνσταντινούπολη 1958.
- v. Ali Efdal Özkul, Yurdağül Akcansoy & Gülcan Faika Ülvay, «Viktorya İslâm İnas Sanayi Mektebi ve Kıbrıs Türk Kadınının Yaşamdaki Rolü», *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi* ,Yıl 14 Sayı 27 (Bahar 2018), σελ. 92. [Το σχολείο Βικτώρια και ο ρόλος του στη ζωή των Τ/κ γυναικών]
- vi. Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης*, Λευκωσία 1969, σσ.322, 323.
- vii. Εφημερίδα *Hür Söz*, «Dânâ Efendi Kıbrıs Müftülüğüne Seçildi», 4 Ocak / 4 Ιανουαρίου 1954. [Μουφτής της Κύπρου ο Dânâ Efendi]

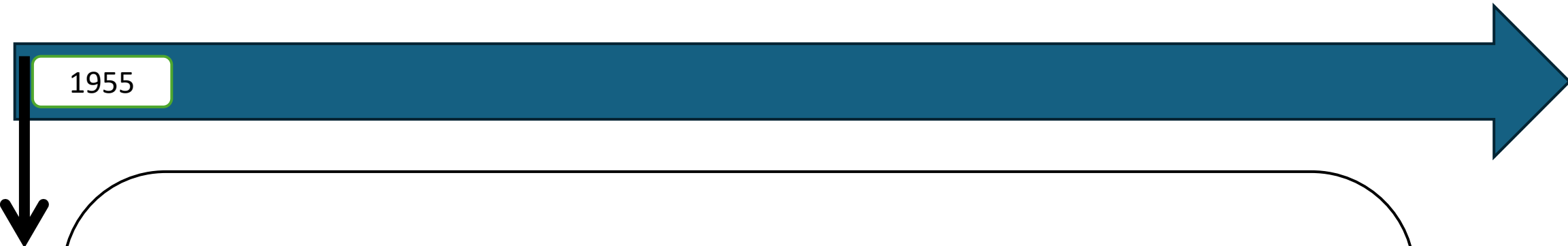
1954

- i. 17 Ιανουαρίου 1954 : «Η εγκαθίδρυση του νέου μουφτή»
- ii. 11 Μαΐου 1954 : Επταμελής αντιπροσωπεία στην Τουρκία
- iii. 24 Αυγούστου 1954 : Πολιτική διακήρυξη Ομοσπονδίας Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου ⇒ Υπέρ καθεστηκυίας τάξης & διαμαρτυρία κατά της «αποκαλούμενης αξίωσης» για ένωση με την Ελλάδα
- iv. Σεπτέμβριος 1954 : Αντιπροσωπεία στην έδρα του Ο.Η.Ε. ⇒ Faiz Kaymak, Midhat Berberoğlu & Ahmet Zaim
- v. Οκτώβριος 1954 : Εκδηλώσεις της τουρκοκυπριακής παροικίας στο Λονδίνο & Ο πρόεδρος της οργάνωσης «Η Κύπρος είναι Τουρκική» του παρατήματος Λονδίνου, Necati Sağer.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1954:

- i. Εφημερίδα *Κύπρος*, «Η ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΟΥΦΤΗ», 18 Ιανουαρίου 1954.
Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 329.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 420.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 434.
- iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 435.
Εφημερίδα *ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ*, «ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΔΙ' ΑΓΚΥΡΑΝ ΚΑΙ ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΤΟΥΡΚ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ», 28 Αυγούστου 1954.
- v. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 436, 447.

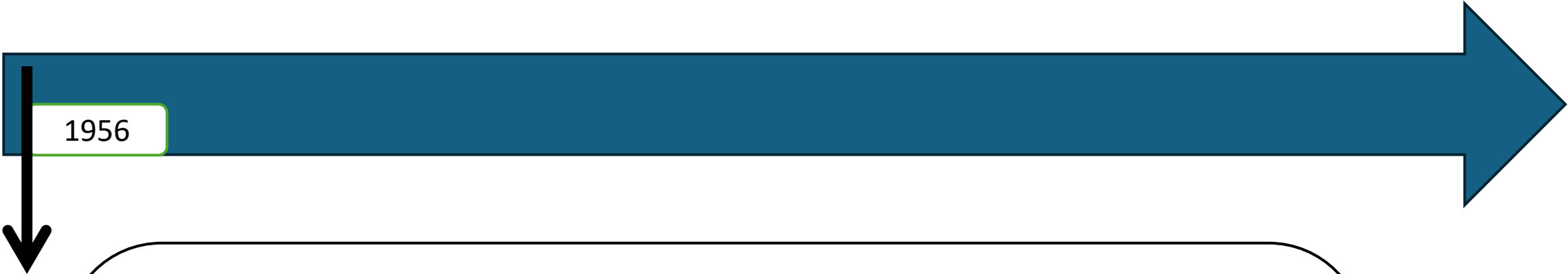
1955

- i. 27 Ιουνίου 1955 : Παρακρατική οργάνωση KITEB / Μαύρο Φίδι
- ii. 10 Ιουλίου 1955 : Συνάντηση μεταξύ του Κυβερνήτη, του Υπ. Αποικιών και των αντιπροσώπων της Τουρκικής Κοινότητας «ένωση εφελτήριο για το κομμουνιστικό μπλοκ»
- iii. 17 Ιουλίου 1955 : Συλλαλητήριο κατά της Ένωσης
- iv. 22 Ιουλίου 1955 : Παραχωρείται η εκχώρηση διαχείρισης του Enkaf στην Τουρκική Κοινότητα
- v. Αύγουστος 1955 : Μετονομασία κόμματος "Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου" σε "Η Κύπρος είναι Τουρκική" & Η οργάνωση Volkan (Var Olmak Lazımsa Kan Akıtmamak Niye? / Γιατί να μην χυθεί αίμα αν είναι ανάγκη να υπάρχουμε;) δημοσιοποιεί την ύπαρξη της προειδοποιώντας πως θα ανταπέδιδαν άμεσα κάθε επίθεση κατά των Τούρκων της Κύπρου.
- vi. 12 Σεπτεμβρίου 1955 : Η ηγεσία της Τουρκικής Κοινότητας σε συνάντηση με τον Υπουργό Αποικιών & Το αίτημα για αναγνώρισή της ως κοινότητας
- vii. 21 Σεπτεμβρίου 1955 : Η εφημερίδα *Ελευθερία* αναφέρει ότι η τουρκοκυπριακή αντιπροσωπεία προτάσσει τη διατήρηση της βρετανικής κυριαρχίας στον Ο.Η.Ε.
- viii. 24 Οκτωβρίου 1955 : Τούρκοι ως μάρτυρες κατηγορίας στη δίκη του αγωνιστή της ΕΟΚΑ Μιχαλάκη Καραολή
- ix. 29 Οκτωβρίου 1955 : Ιδρύεται η Τουρκική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου Κύπρου / Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu
- x. 13/9/1955-12/12/1955 : Εφημερίδα *İnkılâpçı* / *Επαναστάτης* & Fazıl Önder

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1955:

- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 463.
- Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 155.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 460.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 463.
- iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 470.
- v. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 156.
- Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 463, 484.
- Όρκος VOLKAN : Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 157.
- vi. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 495.
- vii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 496.
- viii. Εφημερίδα *Ελευθερία*, 25 Οκτωβρίου 1955.
- ix. Ahmet An, *İlk Kıbrıs Türk futbol takımları ve Çetinkaya' nın tarihi, (1902-1963)*, Ateş, Λευκωσία 2000, σσ. 33,77. [Οι πρώτες τουρκικές ποδοσφαιρικές ομάδες της Κύπρου και η ιστορία της Çetinkaya.]
- Εφημερίδα *Έθνος*, «ΑΝΑΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΡΚΙΚΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΓΗΠΕΔΑ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ», 22 Οκτωβρίου 1955.
- Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Yeni Futbol Sezonuna giderken / Εισερχόμενοι στη νέα ποδοσφαιρική σεζόν», 24 Eylül / Σεπτεμβρίου 1957.
- x. Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013)* / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013), Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 52.

1956

- i. 11 Ιανουαρίου 1956 : Ο λοχίας Abdullah Ali Riza πυροβολείται και σκοτώνεται στην Πάφο από μέλος της ΕΟΚΑ.
- ii. 19 Μαρτίου 1956 : Πρώτη διακοινοτική αντιπαράθεση με πρωταγωνιστές απλούς πολίτες των δύο κοινοτήτων στο μικρό χωριό Βασίλεια της επαρχίας Κερύνειας
- iii. 20 Μαρτίου 1956 : Πορείες διαμαρτυρίας για τα γεγονότα στη Βασίλεια
- iv. Απρίλιος 1956 : Αποφάσεις Μουσουλμανικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου : Κατάργηση του μαθήματος των Ελληνικών από τα γυμνάσια και τα λύκεια, η εικόνα του Atatürk στις τάξεις γυμνασίων και λυκείων, κατάργηση της μεθόδου διδασκαλίας χωρίς βιβλία στα δημοτικά σχολεία
- v. 26 Μαΐου 1956 : Η έκρυθμη κατάσταση που βιώνει το μικτό χωριό Αφάνεια καταλήγει σε θανατηφόρο επεισόδιο ⇒ θάνατος Ali Ekmekçi (Mustafa) ⇒ Πρώτη μαζική μετακίνηση πληθυσμού
- vi. 30 Μαΐου 1956 : Συρματοπλέγματα χωρίζουν τη Λευκωσία στα δύο
- vii. 24 Νοεμβρίου 1956 : Πρώτη έκθεση Erim : Η τουρκική επιδίωξη θα έπρεπε να είναι η διχοτόμηση
- viii. Δεκέμβριος 1956 : Η βρετανική δήλωση της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1956 στη Βουλή των Κοινοτήτων μέσα στο συνολικό πλαίσιο της παρουσίας των συνταγματικών προτάσεων Ράντκλιφ. ⇒ Ο Lennox Boyd αναφερόμενος στη δυνατότητα χωριστής άσκησης του δικαιώματος αυτοδιάθεσης για τις δύο κοινότητες, προσδίδει στην τουρκική διεκδίκηση προοπτική υλοποίησης.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1956:

- i. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 171.
- ii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 175.
- iii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 179.
- iv. Hasan Behçet, *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi : (1571-1968) / Η ιστορία της τ/κ εκπαίδευσης*, Λευκωσία 1969, σσ.141, 323.
- v. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 184.
- vi. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 192.
- vii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 536.
- Χρήστος Ιακώβου (επιμ.), *Οι απόρρητες εκθέσεις ΝΙΧΑΤ ΕΡΙΜ : Η γένεση της τουρκικής υψηλής στρατηγικής στο Κυπριακό*, Λευκωσία 2017, σελ. 11.
- viii. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Τα σχέδια λύσης του Κυπριακού, 1948-1978*, Καστανιώτης, Αθήνα 2009, σελ. 109.

1957

i. 19 Ιανουαρίου 1957 : Η τουρκική πολιτική ελίτ επιστρέφει από την Τουρκία ⇒ Διχοτόμηση μόνη αποδεκτή λύση

ii. 31 Ιανουαρίου 1957 : Εθνικό καθήκον «milli bir vazifedir» η εκστρατεία από "Τούρκο σε Τούρκο" «Türkten Türkiye»⇒ Πολιτική της απομόνωσης και της παρεμπόδισης κάθε είδους συνεργασίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων «από Τούρκο σε Τούρκο»

iii. Ιούνιος 1957 : Αποχώρηση των Τούρκων δημοτικών συμβούλων από τις δημοτικές αρχές μετά την απόρριψη του αιτήματός τους για διαχωρισμό των δήμων, το οποίο διατυπώθηκε μετά την απελευθέρωση του αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ από τις Σεϋχέλλες.

iv. Οκτώβριος 1957 : Ανάδειξη του Rauf Denktaş στην προεδρία Ομοσπονδίας Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου ⇒ Περαιτέρω ριζοσπαστικοποίηση της πολιτικής συμπεριφοράς της Τουρκικής Κοινότητας

v. Νοέμβριος 1957 : Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης / Türk Mukavemet Teşkilatı / TMT

vi. Δεκέμβριος 1957 : Δολοφονία τριών Τούρκων στη Μελάνδρα Πάφου με τσεκούρια

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1957:

- i. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 546.
- ii. Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası / Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καθγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960*, Ozgag Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 543.
- iii. Diana Markides-Weston, *Κύπρος 1957-1963*, Μεσόγειος, Αθήνα 2009, σελ. 61.
- Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 572.
- iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 580.
- v. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 583.
- vi. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 218.

1958

- i. Σχέδιο Φουτ : Η επταετής μεταβατική περίοδος αυτοκυβέρνησης & Η συμπερίληψη της διχοτομικής αναφοράς
- ii. Διαδηλώσεις ⇒ συνθήματα υπέρ της διχοτόμησης ⇒ Τα γεγονότα της 27^{ης} -28^{ης} Ιανουαρίου 1958.
- iii. 23 Απριλίου 1958 : Συλλαλητήριο «Ya Taksim Ya Ölüm» «Διχοτόμηση ή Θάνατος»
- iv. 23 Μαΐου 1958 – 14 Ιουλίου 1958 : Fazıl Küçük στην Άγκυρα για επαφές ⇒ Τα ηνία της Τουρκικής Κοινότητας στον Rauf Denktaş ⇒ Εθνική αντιπαράθεση
- v. 24 Μαΐου 1958 : Δολοφονία του διευθυντή σύνταξης της εφημερίδας *İnkılâpçı* / *Επαναστάτης* Fazıl Önder. Τις προηγούμενες μέρες απόπειρα δολοφονίας του προέδρου του Τουρκικού Κλάδου της ΠΕΟ Ahmet Sadi Erkurt
- vi. 7 Ιουνίου 1958 : Βόμβα στο Γραφείο Πληροφοριών του Τουρκικού Προξενείου
- vii. 9 Ιουνίου 1958 : Οι Τούρκοι σπουδαστές αποχωρούν από το Διδασκαλικό Κολλέγιο και συνεχίζουν την εκπαίδευσή τους στο παλιό κτίριο του Terra Santa στην Πύλη Πάφου, στο Türk Öğretmen Koleji / Τουρκικό Διδασκαλικό Κολλέγιο.
- viii. 16 Ιουνίου 1958 : Δημιουργία ξεχωριστών δημοτικών αρχών ως διακριτών θεσμών εξουσίας
- ix. 19 Ιουνίου 1958 : Με το Σχέδιο Μακμίλαν η Τουρκία αποκτά δικαιώματα επικυριαρχίας στην Κύπρο & Η πλειοψηφούσα Ελληνική Κοινότητα της Κύπρου εξισώνεται πολιτικά και πολιτειακά με τη μειοψηφούσα Τουρκική Κοινότητα.
- x. 12 Ιουλίου 1958 : Η ΕΟΚΑ στήνει ενέδρα στο λεωφορείο του χωριού Σίντα ⇒ 5 Τούρκοι εργάτες χάνουν τη ζωή τους.
- xi. 23 Ιουλίου 1958 : Εκτός νόμου η Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης / Türk Mukavemet Teşkilatı / TMT
- xii. 6 Αυγούστου 1958 : Δόθηκε στις ομάδες της Τουρκικής Οργάνωσης Αντίστασης / Türk Mukavemet Teşkilatı / TMT : Εντολή για κατάπαυση του πυρός
- xiii. Τουρκικό Εμπορικό Επιμελητήριο / *Türk Ticaret Odası*
- xiv. 25 Δεκεμβρίου 1958 : Συνάντηση Celal Bayar, Fatin Zorlu, Rauf Denktaş & Fazıl Küçük

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1958:

- i. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Οι γεωπολιτικές πραγματικότητες στα σχέδια λύσης του Κυπριακού : (1948-1978)*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2021, σσ. 169, 175.
- ii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 595.
- iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 631.
- iv. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 639.
Ελένη Χαραλάμπου, *Εθνοτική βία 1955-1959 : Δολοφονίες Τουρκοκυπρίων Η συμβολή του άλμπουμ ŞEHİTLER albümü "Το άλμπουμ ηρώων" - Η αντιπαραβολή του με τον ελληνοκυπριακό τύπο*, Λευκωσία 2023.
- v. Niyazi Kızılyürek, *Μια Εποχή της Βίας : Το Σκοτεινό 1958*, Ετεροτροπία, Λεμεσός 2016, σσ. 48-50.
- vi. Ρόμπερτ Χόλλαντ, *Η Βρετανία και ο κυπριακός αγώνας 1954-1959*, Ποταμός, Αθήνα 2001, σελ. 438.
- vii. Bahire Özad, «Öğretmen Koleji 1937-1974», Bozkurt İsmail, Ateşin Hüseyin & Kansu Mehmet (επιμ.), *İkinci Uluslararası Kıbrıs Araştırmaları Kongresi 27-27 Kasım 1998*, τ. IV. Halkbilim- Çeşitli Konular, Doğu Akdeniz Üniversitesi Kıbrıs Araştırmaları Merkezi Yayınları, Αμμόχωστος 1999, σελ. 361. [Διδασκαλικό Κολλέγιο 1937-1974]
- viii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 643.
- ix. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Οι γεωπολιτικές πραγματικότητες στα σχέδια λύσης του Κυπριακού : (1948-1978)*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2021, σσ. 179-199.
- x. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 642.
Niyazi Kızılyürek, *Μια Εποχή της Βίας : Το Σκοτεινό 1958*, Ετεροτροπία, Λεμεσός 2016, σελ. 196.
- xi. Ρίχτερ Α. Χάιντς, *Ιστορία της Κύπρου, 1950-1959*, Εστία, Αθήνα 2011, σελ. 838.
- xii. Εφημερίδα *Halkın Sesi*, 6 Ağustos / 6 Αυγούστου 1958.
- xiii. Şemsi Belli, *Yavru vatan'dan notlar*, Başşehir, Άγκυρα 1960, σελ. 74. [Σημειώσεις από τη μικρή πατρίδα]
- xiv. İsmail Tansu, *Aslında hiç kimse uyumuyordu : Yeraltında silahlı bir gizli örgüt, hem de devlet eliyle... TMT*, MİNPA MATBAACILIK, Άγκυρα, σελ. 27.

1959

i. 17 Φεβρουαρίου 1959 : Στο Λονδίνο αρχίζει η τελική διάσκεψη για τον τερματισμό της βρετανικής κυριαρχίας επί της Κύπρου και την ίδρυση ανεξάρτητου Κυπριακού κράτους με τη συμμετοχή και των δύο ηγετών των δύο κοινοτήτων της Κύπρου, του αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' και του Fazıl Küçük, που λήγει με την υπογραφή των Συμφωνιών στις 19 Φεβρουαρίου 1959. ⇒ Ανάδειξη της Τουρκικής Κοινότητας ως πολιτικά ισότιμης κοινότητας.

ii. 29 Μαΐου 1959 – 20 Δεκεμβρίου 1963 : Εφημερίδα *Nasak / Τσεκούρι* & Ιδιοκτήτης ο πρόεδρος της Τουρκικής Κοινοτικής Συνέλευσης Rauf Denktaş

iii. Η εναντίωση του Τούρκου πρέσβη Emin Dirvana στην πρόθεση του Rauf Denktaş να ανακηρύξει την 7^η Ιουνίου «*Ημέρα Εθνικού Αγώνα*» & την 9^η Σεπτεμβρίου «*Ημέρα κατάκτησης*». Παρά τις εντάσεις του Τούρκου πρέσβη ο αντιπρόεδρος της Τουρκικής Κοινοτικής Συνέλευσης Δρ Necdet Ünel προβαίνει σε αντίθετες ενέργειες. Η αντίδραση της Άγκυρας είναι άμεση. Τον εξαναγκάζουν να παραιτηθεί.

iv. 9 Ιουνίου 1959 : Η παιδεία της Τουρκικής Κοινότητας παραδίδεται σε αυτή.

v. Ιούνιος – Σεπτέμβριος 1959 : Η δράση του εκ Τουρκίας Celal Hordan στην Τουρκική Οργάνωση Νεολαίας / Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı, ο διάδοχός του Δρ Hasan Güvener & η ανάκληση του Celal Hordan

vi. 18 Οκτωβρίου 1959 : Μεταφορά οπλισμού από την TMT ⇒ Επεισόδιο Deniz

vii. Κατά το 1959 120 περίπου Τουρκικές Συνεργατικές Εταιρείες «απεσχίσθησαν δυνάμει των προνοιών της Συνθήκης Ζυρίχης-Λονδίνου και ίδρυσαν χωριστήν Συνεργατικήν Τράπεζαν, αφού έλαβον εκ του Γενικού Αποθεματικού το οποίο ανήρχετο τότε εις £460,000, ποσόν £70,000».

viii. 12 Σεπτεμβρίου 1959 : Kıbrıs Türk Futbol Federasyonu / Τουρκική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου Κύπρου υπό την προεδρία του Ahmet Sami

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1959:

i. Νίκος Στέλγιας, *Ο θάνατος του ανεπιθύμητου βρέφους: Το εγχείρημα της Συνεταιρικής Δημοκρατίας στα πρωτοσέλιδα του Τουρκοκυπριακού Τύπου 1960-1963*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2015.

Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, Κυβερνητικό Τυπογραφείο Κύπρου, Λευκωσία 1960.

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, «Το Κυπριακό από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ως την ανεξαρτησία», στο Γιώργος Τενεκίδης & Γιάννος Κρανιδιώτης (επιμ.), *Κύπρος : Ιστορία, προβλήματα και αγώνες του λαού της*, Βιβλιοπωλείον της "Εστίας", Αθήνα 2009, σσ. 188-189.

Ελένη Χαραλάμπους, *ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, 1960-1963 ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ, ΛΟΓΟΣ, ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑ*, Λευκωσία 2018.

ii. Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013)* / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013), Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 55.

iii. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 639.

Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 467-468.

Εφημερίδα *Ελευθερία*, «Η Τουρκική Κοινот. Συνέλευσις καθιερώνει ως αργία : την 7^{ην} Ιουνίου, επέτειον τουρκοκυπριακού οργίου αίματος κατά των Ελλήνων», 4 Ιουνίου 1961.

iv. *Kıbrıs tarihi notları*, Türk Maarif Müdürlüğü, Λευκωσία 1962, σελ. 112. [Σημεία της κυπριακής ιστορίας]

v. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 243.

Εφημερίδα *Ελευθερία*, «ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ», 6 Ιουνίου 1959.

Εφημερίδα *Nacak*, 5 Haziran / 5 Ιουνίου 1959.

Εφημερίδα *Nacak*, 31 Temmuz / 31 Ιουλίου 1959.

Ahmet An (επιμ.), *Kıbrıs Türk basın tarihi. II, Kıbrıs'ta türkçe basılmış gazete ve dergiler listesi (1878-2013)* / Η λίστα τ/κ εφημερίδων και περιοδικών που εκδόθηκαν στην Κύπρο (1878-2013), Kıbrıs Türk Kütüphaneciler Derneği, Λευκωσία 2013, σελ. 627.

vi. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 406.

Diana Markides-Weston, *Κύπρος 1957-1963*, Μεσόγειος, Αθήνα 2009, σσ. 173-176.

vii. Περιοδικό *Ο Τραπεζικός*, «Η ιστορία των εν Κύπρω Τραπεζών», τ.13, Ιανουάριος 1961, σελ. 11.

Στυλιανός Γερολέμου, «Ο ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1960», Γιώργος Γεωργής κ.ά. (επιμ.), *Ιστορία του κυπριακού συνεργατικού κινήματος*, τ. Β΄, Παγκύπρια Συνεργατική Ομοσπονδία, Λευκωσία 2015, σελ. 416

Εφημερίδα *Εθνική*, «ΑΠΕΦΑΣΙΣΘΗ Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ», 11 Ιουλίου 1959.

viii. Εφημερίδα *Bozkurt*, «FEDERASYON GENEL KURULU TOPLANDI LİGLER 24 EKİMDE BAŞLAYACAK», 14 Eylül /14 Σεπτεμβρίου 1959. [Συνήλθε η Ομοσπονδία. Στις 24 Οκτωβρίου θα αρχίσουν οι αγώνες]

1960

- i. Μάρτιος 1960 : Μετατροπή του κόμματος *Kıbrıs Türktür Partisi* / Η Κύπρος είναι Τουρκική σε *Kıbrıs Milli Türk Birliği* / Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου
- ii. 31 Ιουλίου 1960 : Διεξάγονται οι πρώτες βουλευτικές εκλογές με πολυεδρικό πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα, ξεχωριστά για κάθε κοινότητα, σε ξεχωριστούς εκλογικούς καταλόγους. Στην Τουρκική Κοινότητα τις 15 βουλευτικές έδρες τις κατέλαβε το *Milli Ceph* / Εθνικό Μέτωπο.
- iii. 16 Αυγούστου 1960 : Αντιπρόεδρος Κυπριακής Δημοκρατίας *Fazıl Küçük* & Έκδοση εβδομαδιαίας εφημερίδας *Cumhuriyet* / Δημοκρατία ⇒ *Ahmet Muzaffer Gürkan & Ayhan Hikmet*
- iv. Σεπτέμβριος 1960: Ίδρυση *Kıbrıs Türk Halk Partisi* /Τουρκικού Λαϊκού Κόμματος

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1960:

- i. Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Milli Türk Birliği İhya Ediliyor», 23 Mart / 23 Μαρτίου 1960. [Η παλινόρθωση]
- ii. Αχιλλέας Αιμιλιανίδης, *Η κοινοβουλευτική συνύπαρξη Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, 1960-1963*, Εκδόσεις Κ. Επιφανίου, Λευκωσία 2003, σσ. 15-17.
- iii. Niyazi Kızılyürek (επιστημ. επιμέλεια), *Οι δημοσιογράφοι της Δημοκρατίας : Ayhan Hikmet και Ahmet Muzaffer Gürkan : Οι φονευθέντες υπερασπιστές της Ανεξαρτησίας*, Heterotopia, Λεμεσός 2015, σσ. 11-12.
- iv. Ahmet An, *TMT' nin kurbanları (Τα θύματα της TMT)*, Birleşik Kıbrıs Partisi Yayınları, Λευκωσία 2008, σσ. 53, 57, 59.

1961

- i. Ιανουάριος 1961 : Διακήρυξη των εκπροσώπων του ελληνικού και τουρκικού Τύπου
- ii. 2 Μαρτίου 1961 : Αίτημα της Τουρκικής Κοινότητας για ίδρυση ραδιοσταθμού και σταθμού τηλεόρασης
- iii. 31 Μαρτίου 1961 : Άρνηση των Τούρκων Βουλευτών να ψηφίσουν υπέρ της παράτασης των φορολογικών νόμων
- iv. Η έκθεση προς το 12^ο συνέδριο της ΠΕΟ αναφέρει ότι η συνεργασία Ε/κ και Τ/κ κυβερνητικών εργατών είναι αρκετά καλή.
- v. 10 Οκτωβρίου 1961: Προσφυγή στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο του Salih Saruha εναντίον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας
- vi. 20 Οκτωβρίου 1961 : Αντιπρόεδρος Fazıl Küçük & η άσκηση του δικαιώματος της αρνησικυρίας
- vii. 22 Οκτωβρίου 1961 : Η πρώτη κοινή έκθεση Ελλήνων και Τούρκων ζωγράφων
- viii. Νοέμβριος 1961 : Ο Αντιπρόεδρος αναπέμποντας τον νόμο περί Αποκαταστάσεως των Δημοσίων Υπαλλήλων Νόμο του 1961 αναφέρει ότι είναι «μεροληπτικός». Η αναπομπή απορρίπτεται με 7 υπέρ και 20 ψήφους εναντίον.
- ix. Δεκέμβριος 1961 : Ίδρυση της Ανεξάρτητης Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδας υπό την προεδρία του αντιπροέδρου της Βουλής Orhan Müderrisoğlu. 11 από τους 15 Τούρκους Βουλευτές προσχωρούν στην Ανεξάρτητη Τουρκική Κοινοβουλευτική Ομάδα, με ομιλητή τον Halil Ali Rıza και γραμματέα τον Dr Burhan Nalbantoğlu.
- x. 26 Δεκεμβρίου 1961 : Στο χωριό Κορνόκηπος απόπειρα δολοφονίας του διευθυντή του Τουρκικού Δημοτικού Σχολείου Σατή Ζιγιά, ο οποίος είναι οπαδός του İhsan Ali

1962

- i. Μάρτιος 1962 : Βόμβες σε τεμένη
- ii. 24 Απριλίου 1962 : Δολοφονία Ayhan Hikmet και Ahmet Gürkan
- iii. Σεπτέμβριος 1962 : Νέος Τούρκος Πρέσβης : Dr Mazhar Özkol

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1961:

- i. Εφημερίδα *Ελευθερία*, «ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ», 24 Ιανουαρίου 1961.
- ii. Εφημερίδα *Ελευθερία*, «Οι Τούρκοι εζήτησαν ίδρυσιν ιδικού των Ραδιοσταθμού και σταθμού τηλεοράσεως», 2 Μαρτίου 1961.
- iii. Κυπριακή Δημοκρατία, *Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων*, (1 Ιανουαρίου 1961-15 Αυγούστου 1961), συνεδρίαση 31^{ης} Μαρτίου 1961, σελ. 208.
- iv. *Ιστορία ΠΣΕ - ΠΕΟ 1941-1991*, ΠΕΟ, Λευκωσία 1991, σελ. 255.
- v. Εφημερίδα *Ελευθερία*, «ΤΟΥΡΚΙΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ», 11 Οκτωβρίου 1961.
- vi. Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Türk ve Rum ressanlarının ilk müsterek sevgisi yarın açığor», 22 Ekim / 22 Οκτωβρίου 1961.[Αύριο η πρώτη κοινή έκθεση Τούρκων και Ελλήνων ζωγράφων]
- vii. Άγγελος Χρυσοστόμου, *Από τον Κυπριακό Στρατό μέχρι και τη δημιουργία της Εθνικής Φρουράς (1959-1964)*, Λευκωσία 2015, σελ. 134.
- viii. Κυπριακή Δημοκρατία, *Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων*, (16 Αυγούστου 1961-31 Δεκεμβρίου 1961), συνεδρίαση 2^{ης} Νοεμβρίου 1961, σσ. 518-519.
- ix. Κυπριακή Δημοκρατία, *Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων*, (16 Αυγούστου 1961-31 Δεκεμβρίου 1961), συνεδρίαση 11^{ης} Δεκεμβρίου 1961, σελ. 598.
- x. Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 310.

1962:

- i. Εφημερίδα *Χαραυγή*, «ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙ ΟΛΟΤΕΛΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ ΞΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΟΙ ΕΚΡΗΞΕΙΣ ΣΕ ΔΥΟ ΤΕΜΕΝΗ ΤΗΣ Λ/ΣΙΑΣ», 27 Μαρτίου 1962.
- ii. Niyazi Kızılyürek (επιστημ. επιμέλεια), *Οι δημοσιογράφοι της Δημοκρατίας : Ayhan Hikmet και Ahmet Muzafer Gürkan : Οι φονευθέντες υπερασπιστές της Ανεξαρτησίας*, Heterotopia, Λεμεσός 2015, σσ. 11-12.
- iii. Εφημερίδα *Bozkurt*, «DİRVANA, VEDA ETTİ», 8 Eylül / 8 Σεπτεμβρίου 1962. [Ο DİRVANA ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΗΣΕ] & Εφημερίδα *Bozkurt*, «Yeni Türkiye Büyükelçisi : Dr. Mazhar Özko», 20 Eylül / 20 Σεπτεμβρίου 1962. [Νέος Τούρκος Πρέσβης : Δρ. Mazhar Özko]

1963

- i. 25 Ιανουαρίου 1963 : Έκρηξη βόμβας στο τέμενος Μπαϊρακτάρη
- ii. 25 Απριλίου 1963 : Αποφάσεις του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου σε σχέση με αγωγή της Τουρκικής Κοινοτικής Συνέλευσης εναντίον του Υπουργικού Συμβουλίου και της Βουλής των Αντιπροσώπων.
- iii. 27 Σεπτεμβρίου 1963 : Κηδεύεται ο βουλευτής Halit Kâzım ο οποίος έχασε τη ζωή του σε τροχαίο.
- iv. 25 Οκτωβρίου 1963 : Ορκίζεται η Aylâ Halit Kâzım, η πρώτη γυναίκα βουλευτής.
- v. 21 Δεκεμβρίου 1963 : Θάνατος του Zeki Halil Karabülük και της Cemaliye & Τελευταία συνεδρία δικοινοτικού Υπουργικού Συμβουλίου
- vi. 24 Δεκεμβρίου 1963: Ο Σαμψών επιτίθεται στην Ομορφίτα, ελληνοκυπριακές δυνάμεις πραγματοποιούν έφοδο στην περιοχή Kumsal της Λευκωσίας & Το επεισόδιο της «Σφαγής στο μπάνιο»
- vii. 28 Δεκεμβρίου 1963 : Ραδιοφωνικός σταθμός Bayrak στη Λευκωσία ⇒ «η φωνή των Τούρκων αγωνιστών»
- viii. Μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 1963 : 90 Τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι
- ix. 30 Δεκεμβρίου 1963 : Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος Κυπριακής Δημοκρατίας συνυπογράφουν τη Συμφωνία της Πράσινης Γραμμής

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1963:

i. Diana Markides-Weston, *Κύπρος 1957-1963*, Μεσόγειος, Αθήνα 2009, σελ. 306.

ii. Diana Markides-Weston, *Κύπρος 1957-1963*, Μεσόγειος, Αθήνα 2009, σελ. 348.

iii. Εφημερίδα *Akin*, «Trafik Kazasında ölen Milletvekili H. Kâzım toprağa verildi», 27 Eylül / 27 Σεπτεμβρίου 1963.[Κηδεύτηκε ο βουλευτής Η. Κâzım ο οποίος έχασε τη ζωή του σε τροχαίο]

iv. Εφημερίδα *Akin*, «T.Meclisinin ilk kadın üyesi Aylâ Halit Kâzım dünkü oturmada andıctı», 26 Ekim / 26 Οκτωβρίου 1963.[Ορκίστηκε στη χθεσινή συνεδρία η Aylâ Halit Kâzım, η πρώτη γυναίκα βουλευτής]

v. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 493, 495.

vi. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 504-507.
Άγγελος Μ. Χρυσοστόμου, *Το Χρονικό της “Διμοιρίας” Ομορφίτας*, Εκδόσεις Ρίζες, 2024.

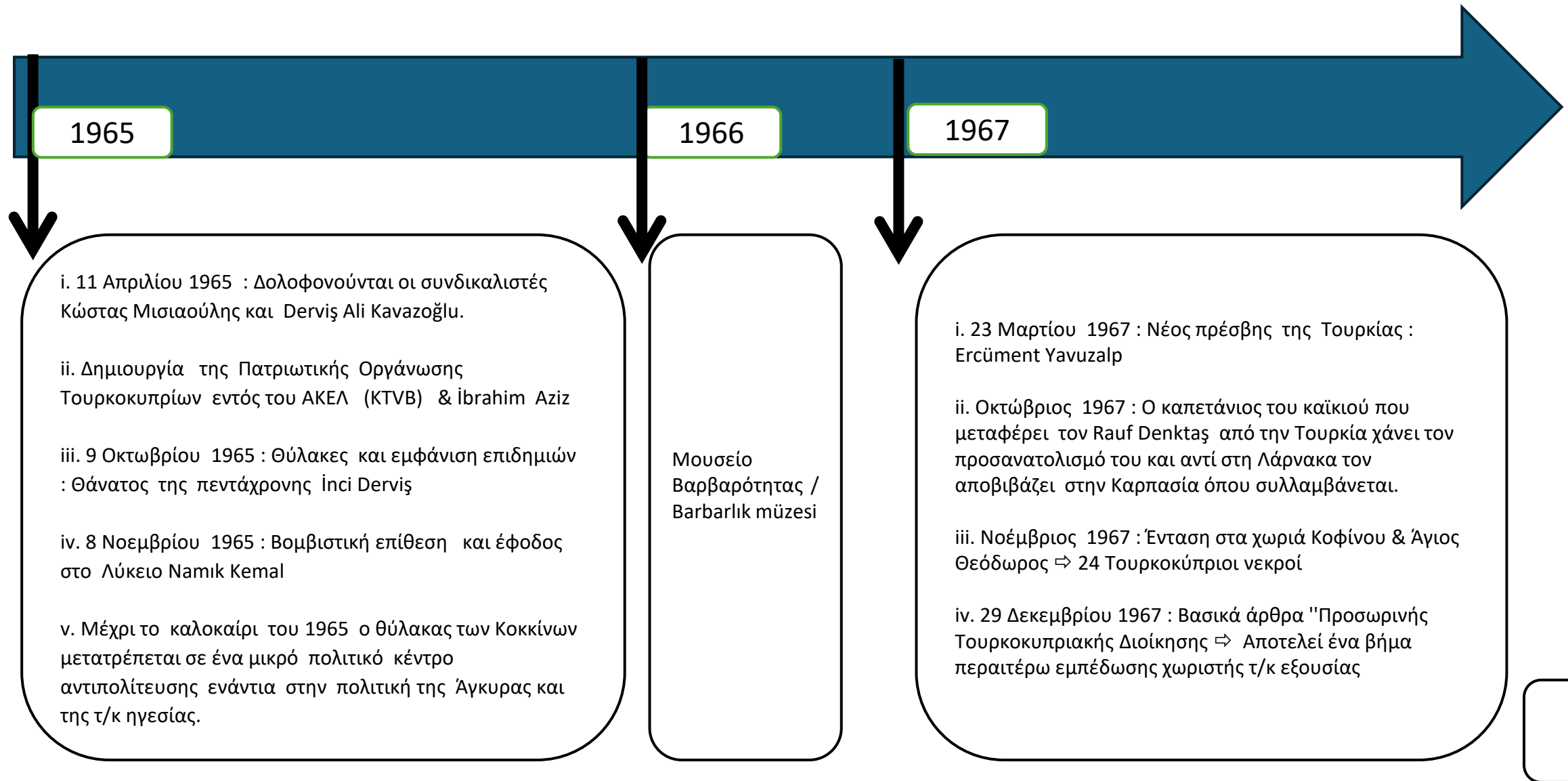
vii. Εφημερίδα *Akin*, «Türk mücahitleri, Lefkoşa’ da bir Radyo İstasyonu kurdular», 28 Aralık / 28 Δεκεμβρίου 1963. [Οι Τούρκοι αντιστασιακοί ίδρυσαν στη Λευκωσία έναν ραδιοφωνικό σταθμό]

viii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 501.

ix. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 508.

1964

- i. 7 Ιανουαρίου 1964 : Ο αρχηγός της χωροφυλακής Ahmet Niyazi και ο υπαρχηγός της αστυνομικής δύναμης Mehmet Refik παρουσιάζονται σε ειδικό τουρκικό δικαστήριο με την κατηγορία ότι αρνήθηκαν να υπακούσουν τις διαταγές της τ/κ ηγεσίας και να ιδρύσουν χωριστή αστυνομική δύναμη.
- ii. 14 Ιανουαρίου 1964 : Πρωτοσέλιδα τ/κ εφημερίδων για Άγιο Βασίλειο
- iii. 6 Φεβρουαρίου 1964 : Πρωτοσέλιδα τ/κ εφημερίδων για Άγιο Σωζόμενο & Μετακίνηση Τουρκοκυπρίων στη Λουρουτζίνα
- iv. 5 Μαρτίου 1964 : Βόμβα στην Τουρκική Κοινοτική Συνέλευση
- v. Μάρτιος-Απρίλιος 1964 : Πρωτοσέλιδα σε σχέση με συγκρούσεις σε Πάφο (35 Τουρκοκύπριοι σκοτώνονται), Άγιο Θεόδωρο και Άγιο Ιλαρίωνα
- vi. Μάιος 1964 : Ίδρυση Γενικής Επιτροπής
- vii. 14 Μαΐου 1964 : Σε τ/κ εφημερίδα δημοσιεύεται ο κατάλογος με τους 221 Τ/κ αγνοουμένους
- viii. 30 Μαΐου 1964 : Επιστολή Fazıl Küçük προς τον αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ' ⇒ Ασκεί veto στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να προχωρήσει στην υποχρεωτική στρατολογία
- ix. Ιούλιος 1964 : Στις συγκρούσεις στα Κόκκινα χάνουν τη ζωή τους οι φοιτητές Süleyman Uluçamgil & Ahmet Altan Kamil [Από τα τέλη Μαρτίου μέχρι και τα τέλη Ιουνίου 1964 ομάδες Τ/κ φοιτητών καταφτάνουν μυστικά στα Κόκκινα και συγκροτούν ένοπλες ομάδες]
- x. 7 Αυγούστου 1964 : Προσπάθεια της Κυπριακής Εθνοφρουράς για κατάληψη του τ/κ θύλακα της Μανσούρας
- xi. 9 Αυγούστου 1964 : Βομβαρδισμοί από τουρκική αεροπορία ⇒ Χάνει τη ζωή του ο εκ Τουρκίας πιλότος Cengiz Topel στην Τηλλυρία.
- xii. 19 Αυγούστου 1964 : Δεύτερο σχέδιο Άτσεσον (Πρώτο Σχέδιο Άτσεσον Ιούλιος 1964)
- xiii. 2 Σεπτεμβρίου 1964 : Διαδήλωση στην Πλατεία Atatürk «Açız / Πεινούμε» - Μέτρα οικονομικού αποκλεισμού των θυλάκων
- xiv. 1964-1974 : Μαζική μετακίνηση Τ/κ, η ζωή μέσα στους θύλακες & η στρατικοποίηση της κοινωνικής ζωής (οι αγωνιστές / mücahitler)
- xv. Νοέμβριος 1964 : Η περίπτωση του Νίκου Παναγή Άουρου που έγινε Ahmet Mehmet

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1965:

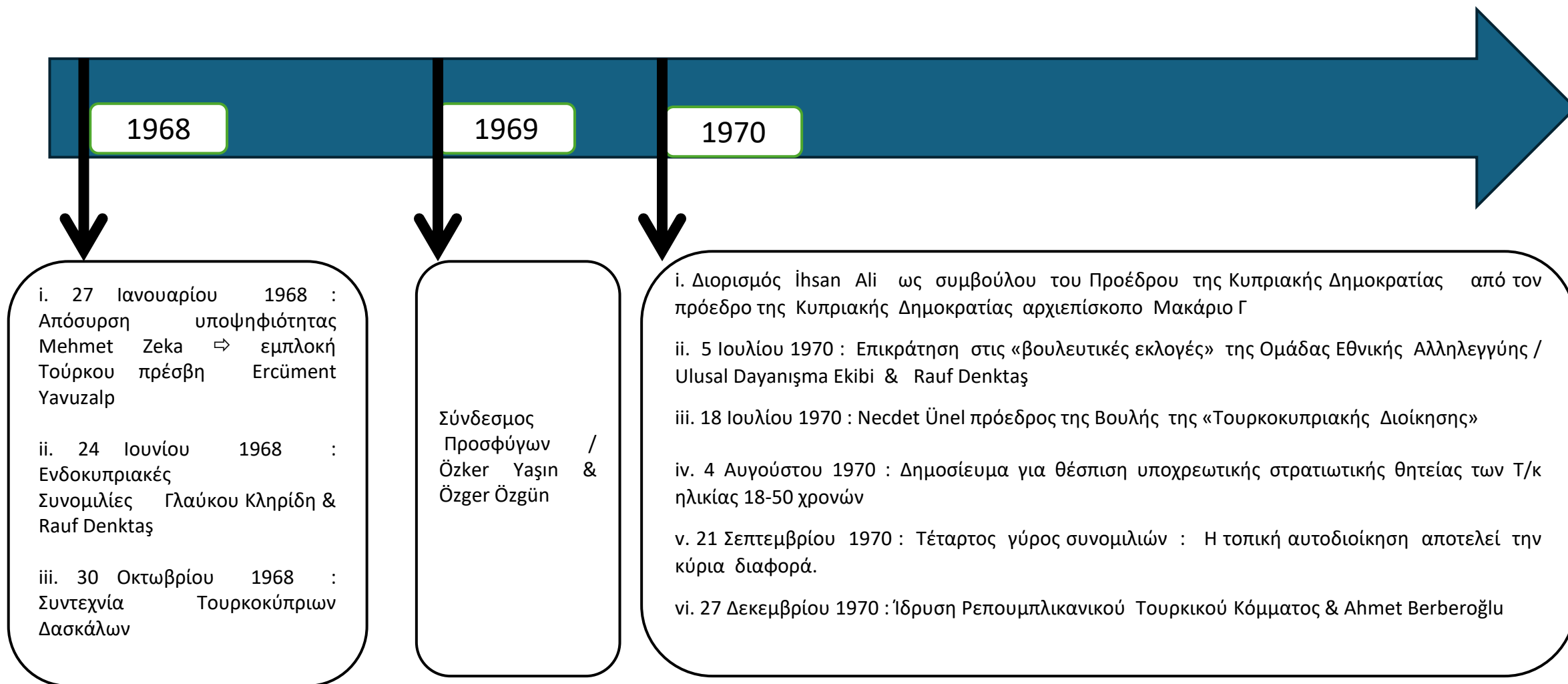
- i. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 666.
- ii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 644.
- iii. Φωτογραφία İnci Derviş Βλ. Εφημερίδα *Bozkurt*, 10 Ekim / 10 Οκτωβρίου 1965.
Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 103.
- iv. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 604.
- v. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 112, 114.

1966:

Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 505.

1967:

- i. Εφημερίδα *Akin*, «YENİ TÜRKİYE BÜYÜKELÇİLİĞİ MASLAHATGÜZARI ERCÜMENT YAVUZALP AKŞAM ADAYA GELDİ», 23 Mart / 23 Μαρτίου 1967.[Ο νέος πρέσβης της Τουρκίας Ercüment Yavuzalp έρχεται στο νησί το βράδυ]
- ii. Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Παπαζήσης, Αθήνα 2009, σελ. 83.
Εφημερίδα *Ελευθερία*, «ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΤΟΥ Ο ΝΤΕΝΚΝΤΑΣ ΕΛΠΙΖΕΙ ΤΩΡΑ ΝΑ ΕΠΑΝΕΛΘΗ ΝΟΜΙΜΩΣ ΕΙΣ ΚΥΠΡΟΝ», 14 Νοεμβρίου 1967.
- iii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 620-624.
- iv. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Οι γεωπολιτικές πραγματικότητες στα σχέδια λύσης του Κυπριακού : (1948-1978)*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2021, σελ. 271.
Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 119, 121.

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1968:

- i. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 679.
- ii. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 123-124.
- iii. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Τα σχέδια λύσης του Κυπριακού, 1948-1978*, Καστανιώτης, Αθήνα 2009, σελ. 184.
- iii. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 125.

1969:

Εφημερίδα *Bozkurt*, «"Göçmenler Derneği" kuruldu», 22 Eylül / 22 Σεπτεμβρίου 1969.[Ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Προσφύγων]

1970:

- i. Εφημερίδα *MEŞHMBRİNİ*, «Ο ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ Δρος ΙΧΣΑΝ ΑΛΗ ΕΞΗΡΕΘΙΣΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΚΗΝ ΗΓΕΣΙΑ», 1 Ιουλίου 1970.
- ii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 680.
- iii. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σσ. 129, 130.
- iii. Αρίφ Χασάν Ταχσίν, *Η άνοδος του Ντενκτάς στην κορυφή*, Διαφάνεια, Λευκωσία 2001, σσ. 135-136.
- iv. Πέτρος Παπαπολυβίου (επιμ.), *Ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας : 1960-2010*, τ. Β', Ο Φιλελεύθερος, Λευκωσία 2011, σελ. 12.
- Εφημερίδα *MEŞHMBRİNİ*, «Οι Τουρκοκύπριοι θα δημιουργήσουν τακτικόν στρατόν», 24 Ιουνίου 1970.
- v. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Τα σχέδια λύσης του Κυπριακού, 1948-1978*, Καστανιώτης, Αθήνα 2009, σελ. 187.
- vi. Πιερ Μπλαν, *Διαμελισμός της Κύπρου : η γεωπολιτική ενός διχασμένου νησιού*, Ολκός, Αθήνα 2002, σελ. 88.
- Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 681.

1971

i. Χαλάρωση του εμπάργκο, λιγότερο αδιάλλακτη στάση της τουρκοκυπριακής πολιτικής ελίτ & βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης μέσα στους θύλακες

ii. Οι Τουρκοκύπριοι δάσκαλοι σε ανοικτή αντιπαράθεση με την ηγεσία κοινότητάς τους.

1973

i. 16 Φεβρουαρίου 1973 : Απόσυρση υποψηφιότητας Ahmet Berberoğlu / εμπλοκή Τούρκου πρέσβη Asaf İlhan ⇒ Νέος πρόεδρος του «Εκτελεστικού Συμβουλίου της Τουρκοκυπριακής Διοίκησης» Rauf Denktaş

ii. Απρίλιος 1973 : Ηγεσία Τουρκοκυπρίων εναντίον ίδρυσης Εφεδρικού Σώματος

1974

i. Φεβρουάριος 1974 : Η ανακοίνωση 15 χωριών : Τάσσονται υπέρ της ίδρυσης ενός ξεχωριστού τουρκικού κράτους στην Κύπρο

ii. 19 Ιουλίου 1974 : Ομιλία προέδρου αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ στο Συμβούλιο Ασφαλείας «τα γεγονότα στην Κύπρο δεν αποτελούν εσωτερική υπόθεση των Ελληνοκυπρίων. Αφορούν και επηρεάζουν και τους Τουρκοκυπρίους.»

iii. 12 Αυγούστου 1974 : Συνομιλίες & η διζωνική ομοσπονδία του Rauf Denktaş

iv. Με την έναρξη Δεύτερης Εισβολής σφαγή στην Τόχνη / 83 Τουρκοκύπριοι, σφαγή στα χωριά Μαράθα, Αλόδα & Σανταλάρη «Muratağa, Sandallar ve Atlılar Katliamı» / 126 Τουρκοκύπριοι

v. Πληθυσμιακές μετακινήσεις

vi. Διαδικασία αποικιοποίησης του κατεκτημένου χώρου της Κύπρου & Μετονομασίες χωριών

Βιβλιογραφικές Αναφορές :

1971:

- i. Πιερ Μπλαν, *Διαμελισμός της Κύπρου : η γεωπολιτική ενός διχασμένου νησιού*, Ολκός, Αθήνα 2002, σελ. 78.
- ii. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 127.

1973:

- i. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σελ. 682.
- Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 137.
- ii. Εφημερίδα *Ελευθερία*, «ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ», 3 Απριλίου 1973.

1974:

- i. Εφημερίδα *Bozkurt*, «15 Türk köyü bildiri yayınladı Kıbrıs' ta ayrı bir Türk devleti kurulması destekleniyor», 13 Şubat / 13 Φεβρουαρίου 1974.[Η ανακοίνωση 15 χωριών κοινοποιήθηκε Τάσσονται υπέρ της ίδρυσης ενός ξεχωριστού τουρκικού κράτους στην Κύπρο]
- ii. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 760-762.
- iii. Νίκος Χριστοδουλίδης, *Τα σχέδια λύσης του Κυπριακού, 1948-1978*, Καστανιώτης, Αθήνα 2009, σελ. 193.
- iv. Niyazi Kızılyürek, *Μια ιστορία βίας και μνησικακίας : η γένεση και η εξέλιξη της εθνοτικής διένεξης στην Κύπρο*, Heterotopia, Λευκωσία 2019, σσ. 811-812.
- v. Πιερ Μπλαν, *Διαμελισμός της Κύπρου : η γεωπολιτική ενός διχασμένου νησιού*, Ολκός, Αθήνα 2002, σελ. 45.
- vi. Νίκος Μούδουρος, *Διεκδικώντας την πατρίδα : η τουρκοκυπριακή αντιπολίτευση την περίοδο 1964-2004*, Ψηφίδες, Θεσσαλονίκη 2022, σελ. 43.
- Εφημερίδα *Bozkurt*, «KÖY İSİMLERİNİ TÜRKÇELEŞTİRME ÇALIŞMALARI YENİDEN GÖZDEN GEÇİRİLDİ», 11 Aralık / 11 Δεκεμβρίου 1974.

III. Παράρτημα : Πολιτικοί σχηματισμοί

I. 1924 : Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi

Η Ισλαμική Τουρκική Κοινότητα Κύπρου / Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi (KTCİ) αποτελεί την πρώτη προσπάθεια πολιτικής συγκρότησης των Τούρκων μουσουλμάνων της Κύπρου υπό την ηγεσία του μουφτή Hacı Hafız Mehmet Ziyaeddin Efendi (1850-1936).¹ Αποτελεί το μοντέλο οργάνωσης των μετέπειτα πολιτικών οργανώσεων, τη διάδοχη κατάσταση μετά την ίδρυση των αναγνωστηρίων και των συλλόγων.² Η ίδια η ονομασία της πρώτης πολιτικής οργάνωσης των Τούρκων μουσουλμάνων της Κύπρου επιχειρεί να συγκεράσει τις δύο ταυτότητες.

Ενώ οι μουσουλμάνοι διανοούμενοι της Κύπρου παρακολουθούν κάθε εξέλιξη του μητροπολιτικού τους κέντρου, η χρήση της θρησκευτικής ταυτότητας από τους διανοούμενους συνεχίζεται. Μόλις τη δεκαετία του 1920 αρχίζουν να αυτοπροσδιορίζονται ως Τούρκοι μουσουλμάνοι.³

Η Ισλαμική Τουρκική Κοινότητα Κύπρου (KTCİ), η οποία ιδρύεται το 1924, αποτελεί έναν σημαντικό σταθμό στον μετασχηματισμό της ταυτότητας του μουσουλμανικού πληθυσμού του νησιού, είναι απόρροια της Συνθήκης της Λωζάνης (24 Ιουλίου 1923), με την οποία οι μουσουλμάνοι πολίτες του νησιού αποκτούν τη βρετανική υπηκοότητα, είναι απόρροια της ανακήρυξης της Δημοκρατίας της Τουρκίας (29 Οκτωβρίου 1923) μετά τον Πόλεμο της Ανεξαρτησίας / Kurtuluş Savaşı (1919-1922).⁴ Από τους πρώτους μήνες του 1924 μια προσωρινή επιτροπή αναλαμβάνει δράση, ούτως ώστε να ιδρυθεί η πρώτη πολιτική οργάνωση. Στις 7 Ιουνίου στην Αμμόχωστο πραγματοποιείται η ιδρυτική συνέλευση, ενώ τον Φεβρουάριο του 1925 εγκρίνεται από τα μέλη της και γίνεται νομικό πρόσωπο.⁵

¹Sibel Akgün, «Kıbrıs'ta Osmanlı Dönemi Sonrası Sosyal Kimlik Arayışı: Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi», *Journal of History Culture and Art Research*, τόμ.7, αρ. 2, 2018, σελ. 424. [Ισλαμική Τουρκική Κοινότητα Κύπρου : Η αναζήτηση ταυτότητας επί Αγγλοκρατίας]

²Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σελ. 98. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

³Akgün Sibel, *Türk Mukavemet Teşkilatı*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Άγκυρα 2009, σελ. 47. [Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης]

Beratlı Nazım, *Kıbrıslı Türklerin tarihi*, τόμ. 3, Galerî Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σελ. 66. [Η ιστορία των Τ/κ]

⁴Ercan Eren Ekin, «Kıbrıs Türk Toplumunda Milliyetçiliğin Tarihsel Dinamikleri ve Basın», *Etkileşim*, τόμ. 4, 2019, σσ. 168-185. [Η ιστορική δυναμική του Εθνικισμού και ο Τύπος στην Τ/κ Κοινότητα]

⁵Sibel Akgün, «Kıbrıs'ta Osmanlı Dönemi Sonrası Sosyal Kimlik Arayışı: Kıbrıs Türk Cemaat-i İslamiyesi», *Journal of History Culture and Art Research*, τόμ.7, αρ. 2, 2018, σσ. 425, 426. [Ισλαμική Τουρκική Κοινότητα Κύπρου : Η αναζήτηση ταυτότητας επί Αγγλοκρατίας]

Το καταστατικό της ΚΤCÍ ετοιμάζεται υπό την καθοδήγηση του μουφτή Hacı Hafiz Mehmet Ziyaeddin Efendi (1850-1936). Στο πρώτο μέρος του καταστατικού ρυθμίζονται θέματα όπως το όνομα της οργάνωσης, ο σκοπός και τα μέλη. Σύμφωνα με το καταστατικό της, ο σκοπός της οργάνωσης είναι η προσπάθεια εξασφάλισης της ανάπτυξης και προόδου της κοινότητας στο νησί, η προσπάθεια εξέλιξης, ευημερίας, προστασίας και ευδαιμονίας των μελών της. Στο καταστατικό μεταξύ άλλων ορίζονται : (α) Ρυθμίσεις για τη διοίκηση της ΚΤCÍ, (β) Ρυθμίσεις για τη διαχείριση του Evkaf, (γ) Ρυθμίσεις για τον τομέα της εκπαίδευσης, (δ) Ρυθμίσεις για τα θρησκευτικά δικαστήρια, (ε) Ρυθμίσεις για το χειρισμό των θρησκευτικών υποθέσεων. Η διαχείριση της ΚΤCÍ βρίσκεται στα χέρια της Κεντρικής Επιτροπής / Heyet-i Merkeziye. Σύμφωνα με το καταστατικό η Κεντρική Επιτροπή μεταξύ άλλων καλείται να εξασφαλίσει την επιβίωση και την ευημερία των Τούρκων μουσουλμάνων στο νησί, αλλά και να ορίσει πενταμελή επιτροπή για τη διοίκηση του Evkaf. Η Κεντρική Επιτροπή εκλέγεται κάθε 3 χρόνια με τις ψήφους των μελών της ΚΤCÍ. Κάθε μουσουλμάνος που διαμένει στην Κύπρο είναι φυσικό μέλος της ΚΤCÍ. Στο δεύτερο μέρος του καταστατικού μεταξύ άλλων καθορίζεται η ετήσια συνδρομή. Κάθε 3 χρόνια διενεργούνται εκλογές σε όλα τα χωριά όπου ζουν τουλάχιστον 30 Τούρκοι μουσουλμάνοι. Μετά τις εκλογές καθορίζεται μια τριμελής Διοικητική Επιτροπή / İdare Heyeti. Η κάθε Διοικητική Επιτροπή εισπράττει σε μηνιαία βάση ένα γρόσι από κάθε άρρενα Τούρκο μουσουλμάνο. Το 60% των εσόδων αποστέλλεται στο επαρχιακό συντονιστικό συμβούλιο. Στο τρίτο μέρος του καταστατικού ρυθμίζεται ο τρόπος λειτουργίας της Επαρχιακής Διοικητικής Επιτροπής / Kaza İdare Heyeti. Η Επαρχιακή Διοικητική Επιτροπή είναι επταμελής και εκλέγεται κάθε τρία χρόνια. Μεταξύ άλλων έχει την ευθύνη για την επίλυση των διαφορών μεταξύ των επιτροπών των χωριών, έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή έρευνας για την ίδρυση συνεργατικών εταιρειών, έχει την ευθύνη για την ίδρυση χρηματοπιστωτικών, αγροτικών, εμπορικών και φιλανθρωπικών ιδρυμάτων. Στο τέταρτο μέρος του καταστατικού ρυθμίζεται ο τρόπος λειτουργίας της 18μελούς Κεντρικής Επιτροπής / Heyet-i Merkeziye. Από την Κεντρική Επιτροπή εκλέγεται μια τριμελής Εκτελεστική Επιτροπή. Ο πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής / İcra Heyeti Başkanı και ηγέτης των Τούρκων

μουσουλμάνων της Κύπρου είναι ο Μουφτής / Müftü, ο θρησκευτικός ηγέτης των Τούρκων μουσουλμάνων, ο οποίος εκλέγεται κάθε 5 χρόνια.⁶

Η ΚΤCÍ στο βραχύβιο βίο της μεταξύ άλλων διατυπώνει τα ακόλουθα αιτήματα : (α) αιρετή εκλογή του Μουφτή, (β) αυτονόμηση της εκπαίδευσης, (γ) σύνδεση των Θρησκευτικών Δικαστηρίων / Şeriye mahkemeleri με τα Επαρχιακά Δικαστήρια / Kaza Mahkemeleri (δ) διοίκηση του Ενκaf από μια αιρετή πενταμελή επιτροπή.⁷

Η μετατροπή του Μουφτή σε κρατικό αξιωματούχο της βρετανικής αποικιοκρατικής διοίκησης το 1928 και η πρόσληψη στην κρατική υπηρεσία των κύριων στελεχών της ΚΤCÍ, όπως του Mithat Bey και του Esat Bey, οδηγούν στη διάλυσή της. Η βρετανική πολιτική του «διαίρει και βασίλευε» διάβρωσε και τα θεμέλια της ΚΤCÍ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η ανάδειξη στην κορυφή του Ενκaf του Mehmet Münir, προσκείμενου στην αποικιοκρατική κυβέρνηση. Σύμφωνα με τον Mehmet Balyemez, η βρετανική αποικιοκρατική διοίκηση κατέστησε μέρος της διοίκησής της την ΚΤCÍ, η οποία ενδέχεται να ήταν και δημιούργημά της.⁸

Οθωμανικό Αναγνωστήριο Λευκωσία 1910.
Από το Φωτογραφικό Αρχείο Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi⁹

⁶Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσιεύτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σσ. 91-98. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

⁷Ahmet An, *Kıbrıs Türk kültürü üzerine yazılar*, Galerî Kültür Yayınları, Λευκωσία 1999, σελ. 239. [Σε σχέση με την κουλτούρα των Τ/κ]

Mustafa Özyürek, *KIBRIS TÜRK TARİHİ 9 sınıf*, KKTC MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINI, 2014, σελ. 78.[Ιστορία των Τουρκοκυπρίων για την 9^η τάξη]

⁸Mustafa Özyürek, *KIBRIS TÜRK TARİHİ 9 sınıf*, KKTC MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINI, 2014, σελ. 78.[Ιστορία των Τουρκοκυπρίων για την 9^η τάξη]

Harid Fedai & Mustafa Haşim Altan (επιμ.), *Fadıl Niyazi Korkut : hatıralar*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Αμμόχωστος 2000, σελ. 31.[Fadıl Niyazi Korkut :Αναμνήσεις]

⁹Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσιεύτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα, 2017, σσ. 97, 552. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)]

II. 1943 : Kıbrıs Adası Türk Azınlık Kurumu

Το Ίδρυμα Τουρκικής Μειονότητας Κύπρου / Kıbrıs Adası Türk Azınlık Kurumu (KATAK) αποτελεί την πρώτη μαζική οργάνωση της Τουρκικής Κοινότητας, της οποίας η επιλογή του ονόματός της είχε στόχο να μην προκαλέσει την αντίδραση της αποικιοκρατικής κυβέρνησης.¹⁰ Σύμφωνα με τον Necati Özkan η συντομευμένη μορφή του ονόματος του ιδρύματος σήμαινε Kemal Atatürk Türk Adası Kıbrıs (Kemal Atatürk Τουρκικό νησί είναι η Κύπρος).¹¹

Το KATAK αποτελεί γέννημα της δεκαετίας του 40, της δεκαετίας στην οποία κυριαρχούν ολοκληρωτικά οι Εθνικιστές-Νεωτεριστές στην Τουρκική Κοινότητα. Στις 14 Μαρτίου του 1942 το κατεξοχήν εκφραστικό όργανο του Κεμαλισμού στην Κύπρο, η εφημερίδα *Halkın Sesi / Η φωνή του λαού*, εκδίδει το πρώτο της φύλλο. Στο πρωτοσέλιδό της τονίζει ότι θα αγωνιστεί εναντίον της αποικιοκρατικής διοίκησης και των φιλοδοξιών της Ελληνικής Κοινότητας.¹² Το 1943, δύο χρόνια μετά την επαναφορά των τοπικών εκλογών, πραγματοποιούνται οι πρώτες δημοτικές εκλογές. Στη Λευκωσία, η Τουρκική Κοινότητα συμμετέχει στις εκλογές με δύο συνδυασμούς. Στον συνδυασμό του Λαϊκού Κόμματος / Halk Partisi συμμετέχουν ο εθνικιστής / λαοφίλης Δρ Fazıl Küçük, ο Necmi Avkiran, ο Hasan Fahri Uzman και ο Şükrü Veysi. Στον δεύτερο συνδυασμό συμμετέχουν ο εθνικιστής / αστός M. Necati Özkan, ο δικηγόρος Fadıl Korkut, ο Δρ Pertev Zühtü και ο M. Rüstem. Το Λαϊκό Κόμμα στις προγραμματικές του προτάσεις μεταξύ άλλων θέτει ως στόχο την ανοικοδόμηση των παραμελημένων τουρκικών γειτονιών, την τήρηση των πρακτικών και στις δύο γλώσσες, την καταγραφή των παραπόνων και την υπεράσπιση των αιτημάτων τους

[Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

¹⁰Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ.135. [1942-1943 : Οι πρώτες ενέργειες κατοχύρωσης της τ/κ ταυτότητας]

¹¹Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ. 137.

¹²Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ.133.

στο δημοτικό συμβούλιο.¹³ Δημοτικοί σύμβουλοι αναδεικνύονται ο Δρ Fazıl Küçük, ο Necmi Avkiran, ο Şükrü Veysi και ο M. Necati Özkan.¹⁴

Έναν μήνα μετά τις δημοτικές εκλογές, στις 18 Απριλίου του 1943, δημιουργείται το ΚΑΤΑΚ, με πρωτοβουλία του ηγέτη της παραδοσιακής πολιτικής ελίτ και Επιτρόπου του Evkaf Mehmet Münir.¹⁵ Αποτελεί πολιτικό σχηματισμό στον οποίο συμμετέχουν και Εθνικιστές – Νεωτεριστές και η παραδοσιακή πολιτική ελίτ. Δύο εβδομάδες μετά την ιδρυτική συνάντηση, ιδρύονται παραρτήματα σε όλες τις επαρχίες.

Ο Fadıl Korkut αναλαμβάνει να ετοιμάσει το καταστατικό.¹⁶ Στην ιδρυτική συνάντηση, η οποία πραγματοποιείται στο οίκημα του Evkaf, συμμετέχουν 76 αντιπρόσωποι και εγκρίνονται τα άρθρα του καταστατικού.¹⁷ Μετά από προσθήκες, ο τελικός αριθμός των άρθρων του καταστατικού του ΚΑΤΑΚ ανήλθε στα 32.¹⁸ Ο σκοπός του ΚΑΤΑΚ είναι η προστασία των δικαιωμάτων των Τούρκων της Κύπρου (Kıbrıs Türkleri) και η βελτίωση του επιστημονικού, οικονομικού, κοινωνικού και βιομηχανικού επιπέδου τους. Σύμφωνα με το καταστατικό, μεταξύ άλλων, τα μέλη του ΚΑΤΑΚ πρέπει να είναι άνω των 20 ετών και να ξέρουν ανάγνωση και γραφή,

¹³Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 114. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

¹⁴Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakaniüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 31. [Ενέργειες του ΚΑΤΑΚ οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

¹⁵Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ.177.

Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσίευση Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σελ. 148. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)]

[Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

Μετά την πρωτοβουλία των Necati Özkan, Dr. Fazıl Küçük, Necmi Avkiran και Şükrü Veysi Βλ. Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σσ.136, 137.

[1942-1943 : Οι πρώτες ενέργειες κατοχύρωσης της τ/κ ταυτότητας]

¹⁶Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ.136.

¹⁷Sibel Akgün, «1942 - 1943 ARASI DÖNEMDE KIBRIS TÜRK KİMLİĞİNİN İLK KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ», *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, τόμ.7, αρ. 3, Καλοκαίρι 2012, σελ.136.

¹⁸Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Δημοσίευση Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σσ. 149, 152. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)]

[Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

Kemal Tekakpınar & Demiray Doğasal, *Dr. Fazıl Küçük (1906-1984)*, τόμ. 1, Dilhan Offset, Λευκωσία 1991, σσ. 26-31.

και κάθε χρόνο το 1/3 της σύνθεσης του εκτελεστικού συμβουλίου πρέπει να αλλάζει.¹⁹

Το πρώτο εκτελεστικό συμβούλιο αποτελείται από όλους τους πολιτικούς χώρους. Στο συμβούλιο συμμετέχουν ο Fadıl Korkut (δικηγόρος), ο Necati Özkan (μέλος Δημοτικού Συμβουλίου), ο Δρ Pertev Zühtü, ο Δρ Fazıl Küçük (μέλος Δημοτικού Συμβουλίου), ο Şükrü Veysi (μέλος Δημοτικού Συμβουλίου-έμπορος), ο Necmi Ankıran (μέλος Δημοτικού Συμβουλίου), ο Mehmet Münir (φαρμακοποιός), ο Δρ M. Rauf (μέλος Συμβουλευτικού Συμβουλίου) και ο Mehmet İzzet (δικαστής και μέλος Συμβουλευτικού Συμβουλίου).²⁰ Γενικός Γραμματέας του ΚΑΤΑΚ αναδεικνύεται ο Fadıl Korkut, αντιπρόεδρος ο Mehmet İzzet και πρόεδρος ο Δρ M. Rauf.²¹ Ο Mehmet Münir (Επίτροπος Ενκaf), ο οποίος δίνει το παρών στη συνάντηση, υπόσχεται ότι θα στηρίξει την οργάνωση.²² Στις 15 Φεβρουαρίου του 1944 ιδρύεται η Συνομοσπονδία του ΚΑΤΑΚ / ΚΑΤΑΚ KONFEDERASYONUNU.²³ Στην ηγεσία της Συνομοσπονδίας αναδεικνύονται ο Mehmet İzzet (πρόεδρος), ο Δρ M. Rauf (αντιπρόεδρος), ο Suphi Kenan, ο Mehmet Dâna και ο Fadıl Korkut.²⁴ Έναν χρόνο μετά την ίδρυση του ΚΑΤΑΚ, ο Δρ Fazıl Küçük και μερικοί από τους συνοδοιπόρους του εγκαταλείπουν το ΚΑΤΑΚ και ιδρύουν στις 23 Απριλίου του 1944 ένα νέο κόμμα με το όνομα Εθνικό Τουρκικό Λαϊκό Κόμμα Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi (KMTHP).

Με διάφορες ενέργειες του ΚΑΤΑΚ επιτυγχάνεται η βελτίωση του κοινωνικού, οικονομικού και πολιτιστικού επιπέδου των Τούρκων της Κύπρου. Αν και η

¹⁹Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Αγκυρα 2017, σσ. 150, 155. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Αγκυρα 2021.]

²⁰Kemal Tekakpınar & Demiray Doğasal, *Dr. Fazıl Küçük (1906-1984)*, τόμ. 1, Dilhan Offset, Λευκωσία 1991, σελ. 25.

²¹Altay Sayıl, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 286. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις] Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 33. [Ενέργειες του ΚΑΤΑΚ οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²²Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 3. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

²³Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 34. [Ενέργειες του ΚΑΤΑΚ οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²⁴Kemal Tekakpınar & Demiray Doğasal, *Dr. Fazıl Küçük (1906-1984)*, τόμ. 1, Dilhan Offset, Λευκωσία 1991, σελ. 39.

προσπάθεια δημιουργίας δημοτικού σχολείου στο χωριό Άγιος Μερκούριος της επαρχίας Πάφου αποτυγχάνει, με τις ενέργειες του γενικού γραμματέα του KATAK Fadıl Korkut, επιτυγχάνεται η λειτουργία νυχτερινού σχολείου στη Λευκωσία, για να περιοριστεί ο αναλφαβητισμός των Τούρκων της Κύπρου.²⁵ Το KATAK συγκεντρώνει δωρεές και βοηθά άπορους μαθητές.²⁶ Εξασφαλίζει δάνεια σε τεχνίτες.²⁷ Στηρίζει οικονομικά τις προσπάθειες των Τούρκων της Κύπρου, για να δημιουργήσουν στην επαρχία τους κάποια επιχείρηση, ούτως ώστε να μην καταφεύγουν οι Τούρκοι σε Έλληνες εμπόρους, τεχνίτες και καταστηματάρχες.²⁸ Το KATAK στις 21 Ιουλίου του 1944 στέλνει υπόμνημα στον Βρετανό Κυβερνήτη της Κύπρου. Μεταξύ άλλων στο υπόμνημα αναφέρονται τα ακόλουθα αιτήματα, (α) διορισμός Τούρκων στις ανώτερες θέσεις, (β) άρση του νόμου ο οποίος απαγορεύει να ασκούν τη δικηγορία στην Κύπρο όσοι έχουν πτυχίο από τουρκικό πανεπιστήμιο, (γ) χρήση βιβλίων στα δημοτικά σχολεία, (δ) αναγνώριση της 29^{ης} Οκτωβρίου ως αργίας, (ε) χρήση του λατινικού αλφαβήτου στα Θρησκευτικά Δικαστήρια / Şeriye Mahkemeleri.²⁹ Η οικονομική και επαγγελματική εξέλιξη των Τούρκων της Κύπρου δεν είναι ο μόνος στόχος του KATAK. Οι δύο οργανώσεις, KATAK και KMTHP, πρωτοστατούν στον εορτασμό των εθνικών εορτών κατά τα έτη 1944 και 1945. Το 1944 το KATAK εορτάζει τη 19^η Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης του Mustafa Kemal και ως Γιορτή Νεολαίας και Αθλητισμού.³⁰ Την ίδια χρονιά στις 29 Οκτωβρίου εορτάζεται και η Γιορτή της Τουρκικής Δημοκρατίας, γιορτή για την οποία το KATAK πρωτοστατεί τα επόμενα

²⁵Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σσ. 35-36. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²⁶Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 38. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²⁷Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 40. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²⁸Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 41. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

²⁹Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 188. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

³⁰Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 41. [Ενέργειες του KATAK οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

χρόνια.³¹ Η βρετανική αποικιοκρατική διοίκηση κάνοντας την επιλογή της υπέρ του ΚΑΤΑΚ επιτρέπει το 1945 στο ΚΑΤΑΚ να συντονίσει τους εορτασμούς της 29^{ης} Οκτωβρίου.³²

Την περίοδο 1945-1947 το ΚΑΤΑΚ συμμετέχει στη βραχύβια πολιτική σύμπραξη με το όνομα Ένωση Τουρκικών Ιδρυμάτων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği. Η Συνομοσπονδία του ΚΑΤΑΚ συγκαλεί τα συλλογικά της όργανα, ενημερώνει τα μέλη της και στις 16 Δεκεμβρίου του 1946 οι αποφάσεις της γίνονται πρωτοσέλιδο. Μια από τις αποφάσεις είναι η ανάληψη της πρωτοβουλίας για κοινή συνάντηση όλων των μεγάλων οργανώσεων της Τουρκικής Κοινότητας.³³ Τον Απρίλιο του 1947 το ΚΑΤΑΚ μαζί με το ΚΜΤΗΡ, την Ένωση Τούρκων Αγροτών / Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği (KTÇB) και την Ομοσπονδία των Τουρκικών Εργατικών Οργανώσεων / Türk İşçi Birlikleri Federasyonu υπό την ομπρέλα της Ένωσης Τουρκικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων / Birleşmiş Türk Kurumları ve Birlikleri αποστέλλουν κοινό υπόμνημα στον κυβερνήτη.³⁴

Το 1948, κυρίως, παράγοντες που πρόσκεινται στο ΚΑΤΑΚ λαμβάνουν πρόσκληση για συμμετοχή στις εργασίες της Διασκεπτικής Συνέλευσης, στην οποία παράγοντες από την Ελληνική και την Τουρκική Κοινότητα μαζί με εκπροσώπους των Βρετανών θα αποφάσιζαν για ένα σύνταγμα που θα εφαρμοζόταν στην Κύπρο.³⁵

Στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, η οποία συγκαλείται τον Μάιο του 1949, αναδεικνύονται τα νέα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου του ΚΑΤΑΚ : Mehmet İzzet, Fadıl Korkut (δικηγόρος), Δρ Ziver, Oktay Feridun (δικηγόρος), Fazıl Plümer (δικηγόρος), Ekrem Ferdi (έμπορος), Hayri Avkıran, Neşet Yorgancıbaşı και Μ.

³¹Emrah Balıkcıoğlu, «KKTC Millî Arşiv Belgeleri Işığında Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumunun (KATAK) Kıbrıs Türk Toplumu Yararına Yürüttüğü Faaliyetler (1943-1946)», *Vakanüvis - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, τόμ. 4, αρ. 1, Μάρτιος 2019, σελ. 42. [Ενέργειες του ΚΑΤΑΚ οι οποίες ωφέλησαν την Τ/κ Κοινότητα]

³²Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σελ. 165. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

³³Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «KATAK KONFEDERASYONU TOPLANDI», 16 Aralık / 16 Δεκεμβρίου 1946.[Συνεδρίασε η Συνομοσπονδία του ΚΑΤΑΚ]

Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Cemiyetlerimiz tarafından Birlik ve Beraberliğin ilk adımı atıldı», 30 Aralık / 30 Δεκεμβρίου 1946.[Οι οργανώσεις μας έκαναν το πρώτο βήμα προς την ενότητα και την αλληλεγγύη]

³⁴Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Birleşmiş Türk Kurumlarının Ekselâns Valiye Gönderdikleri Arıza», 18 Nisan / 19 Nisan (18-19 Απριλίου) 1947.[Η γραπτή αναφορά την οποία έστειλε στον Κυβερνήτη η Ένωση Τουρκικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων]

³⁵Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 264.

Fikri.³⁶ Στις δημοτικές εκλογές του 1949 το KATAK, το KMTHP, η Ένωση Εκπαιδευτικών / Öğretmenler Birliği και η Ένωση Αποφοίτων Λυκείου / Lise Mezunlar Birliği αποφασίζουν να συνασπιστούν και να κατέλθουν με κοινούς υποψηφίους. Υπό την πολιτική ομπρέλα της Ομάδας Εθνικής Ένωσης / Millî Birlik Grubu εκλέγονται στον Δήμο Λευκωσίας ο Δρ Fazıl Küçük, ο Siret Bahçeli, ο Hayri Ankiran και ο Mustafa H. Çoronik.³⁷

Στις 23 Οκτωβρίου του 1949 το KATAK και το KMTHP ενοποιούνται και παραδίδουν τη σκυτάλη στον επόμενο πολιτικό σχηματισμό, στην Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Birliği Partisi.³⁸ Στον τουρκικό ιστοριογραφικό λόγο τονίζεται ότι το KATAK την περίοδο κατά την οποία δραστηριοποιείται, με τη συνεργασία της αποικιοκρατικής κυβέρνησης, πέτυχε την εισαγωγή του αστικού οικογενειακού δικαίου, τη διαχείριση του Enkaf από την Τουρκική Κοινότητα και εξασφάλισε την επανεισαγωγή σχολικών βιβλίων και δασκάλων από την Τουρκία.³⁹

Δύο συγκεντρώσεις του KATAK⁴⁰

³⁶Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Katak Toplantısı», 10 Mayıs / 10 Μαΐου 1949. [Συνάντηση KATAK]

³⁷Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 337, 339. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960] Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Lefkoşa Belediye Namzetleri», 4 Mayıs / 4 Μαΐου 1949. [Οι υποψήφιοι για τον Δήμο Λευκωσίας]

Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Lefkoşa Belediyesi Türk Azalığı Seçimi», 31 Mayıs / 31 Μαΐου 1949. [Η εκλογή των Τούρκων στο Δημοτικό Συμβούλιο Λευκωσίας]

³⁸Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «YENİ BİRLİĞİN İSMİ», 8 Kasım / 8 Νοεμβρίου 1949.[Το όνομα της νέας οργάνωσης]

³⁹Niyazi Kızılyürek, *Οι Τουρκοκύπριοι, η Τουρκία και το Κυπριακό*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2009, σελ. 72.

⁴⁰Sayıl Altay, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 405.

III. 1944 : Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi

Στις 23 Απριλίου του 1944 ο Δρ Fazıl Küçük, μετά την παραίτησή του από τη διοίκηση του ΚΑΤΑΚ, συγκαλεί την ιδρυτική συνάντηση του Εθνικού Τουρκικού Λαϊκού Κόμματος Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Halk Partisi (KMTHP) στο σπίτι του στη Λευκωσία.⁴¹ Την περίοδο 1945-1947 και το KMTHP συμμετέχει στη βραχύβια πολιτική σύμπραξη με το όνομα Ένωση Τουρκικών Ιδρυμάτων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği.

Το καταστατικό του KMTHP αποτελείται από 63 άρθρα. Στο τρίτο άρθρο του καταστατικού αναφέρεται ότι κάθε Τούρκος μουσουλμάνος που έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του μπορεί να είναι μέλος του κόμματος. Στο καταστατικό εκφράζεται η εναντίωση του κόμματος τόσο προς την Ένωση (Kıbrıs' ın Yunanistan' a ilhakı) όσο και προς την Αυτοκυβέρνηση (muhtariyet-i idare şekli).⁴²

Το Διοικητικό Συμβούλιο / İdare Meclis Heyeti αποτελείται από 16 άτομα και το Συμβούλιο Ρύθμισης και Ελέγχου / Düzenleme ve Kontrol Heyeti από 5 άτομα. Στην ηγεσία του KMTHP αναδεικνύονται τα ακόλουθα πρόσωπα: Δρ Fazıl Küçük (γενικός γραμματέας KMTHP), Siret Bahçeli (ταμίας KMTHP - έμπορος), Ahmet Pertev (συνταξιούχος), Mehmet Münir (φαρμακοποιός) και Faiz Kaymak (συνταξιούχος εκπαιδευτικός).⁴³

Και οι δύο πολιτικοί σχηματισμοί, ΚΑΤΑΚ και KMTHP, διατηρούν στις τάξεις τους ανθρώπους του Τύπου. Στην εφημερίδα *Hür Söz / Ελεύθερος λόγος* στις 25 Δεκεμβρίου του 1946 δημοσιεύεται η εικοσαμελής σύνθεση της Συνομοσπονδίας του ΚΑΤΑΚ.⁴⁴ Ένας από τους έξι αντιπροσώπους της επαρχίας Λευκωσίας είναι και ο ιδιοκτήτης της εφημερίδας *Hür Söz*, ο Fevzi Ali Rıza. Από την άλλη, γενικός γραμματέας του KMTHP είναι ο Δρ Fazıl Küçük, ο ιδιοκτήτης της εφημερίδας *Halkın Sesi*, του

⁴¹Kemal Tekakpınar & Demiray Doğasal, *Dr. Fazıl Küçük (1906-1984)*, τόμ. 1, Dilhan Offset, Λευκωσία 1991, σελ. 48.

⁴²Altay Sayıl, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σσ. 293-305. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]

⁴³Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Αγκυρα 2017, σσ. 174, 181. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Αγκυρα 2021.]

⁴⁴Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «ΚΑΤΑΚ Konfederasyonu kimlerden müteşekkildir», 25 Aralık / 25 Δεκεμβρίου 1946.[Τα μέλη της Συνομοσπονδίας του ΚΑΤΑΚ]

οργάνου των Νεωτεριστών το οποίο δέχεται συστηματικά οικονομική στήριξη από το τουρκικό προξενείο στη Λευκωσία.⁴⁵

Το πρώτο πολιτικό συλλαλητήριο του KMTHP πραγματοποιείται στις 15 Δεκεμβρίου του 1946.⁴⁶ Στις 20 Δεκεμβρίου του 1946 ο Δρ F. Kūçük στην εφημερίδα *Halkın Sesi* επικρίνει όλους όσους ισχυρίζονται ότι μόνο διακόσια άτομα συμμετείχαν στο συλλαλητήριο. Ο Δρ F. Kūçük διερωτάται γιατί η διοργάνωση συλλαλητηρίων απορρίπτεται, γιατί κατηγορούνται ότι μισούν τους Έλληνες, οι οποίοι συνεχώς διοργανώνουν συλλαλητήρια.⁴⁷ Σε άρθρο της εφημερίδας *Halkın Sesi* με τίτλο «Πολιτική Ωριμότητα» το οποίο δημοσιεύεται στις 23 Δεκεμβρίου του 1946, ο αρθρογράφος τονίζει ότι το KMTHP μπορεί να νιώθει περήφανο, μιας και πραγματοποίησε το πρώτο πολιτικό συλλαλητήριο στο νησί. Τονίζει ότι κανείς δεν είχε σκεφτεί από την κατάληψη του νησιού από τους Βρετανούς να οργανώσει συλλαλητήριο κατά της Ένωσης.⁴⁸

Μετά το ναυάγιο της Διασκεπτικής Συνέλευσης δημιουργείται η Επιτροπή Τουρκικών Υποθέσεων, για να αναδείξει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τουρκική Κοινότητα. Στην Επιτροπή Τουρκικών Υποθέσεων είναι εμφανής η επικράτηση των Νεωτεριστών και η πρόθεση των Βρετανών αποικιοκρατών να συνεργαστούν με τους νέους ηγέτες της Τουρκικής Κοινότητας, τον Δρα Fazıl Kūçük και τους συνεργάτες του.⁴⁹

Η περίοδος 1944-1948 αφενός αποτυπώνει τη σύγκρουση του KATAK με το KMTHP και αφετέρου σηματοδοτεί τη συγκροτημένη αντίδραση στην ενωτική δραστηριότητα, οδηγεί στην απόφαση για κοινούς υποψηφίους στις δημοτικές εκλογές

⁴⁵Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 186.

Elif Asude Tunca, «Halkın Sesi Gazetesi Örneğinde Kimlik ve Ulusal Kimlik Oluşumunda Basının Rolü», *Folklor/Edebiyat, folklor/edebiyat*, τόμ. 25, αρ. 100, 2019, σσ.1057-1069. [Ο ρόλος του Τύπου στη δημιουργία ταυτότητας και εθνικής ταυτότητας Το παράδειγμα της εφημερίδας *Halkın Sesi*]

⁴⁶Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «15 Aralık 1946», 15 Aralık / Δεκεμβρίου 1946.

⁴⁷Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 235.

[Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

⁴⁸Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 236.

[Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

Εφημερίδα ΝΕΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ, «ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ 300 ΤΟΥΡΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ», 16 Δεκεμβρίου 1946.

⁴⁹Κτωρής Σώτος, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 284.

του 1949 και στη συγχώνευση του ΚΜΤΗΡ με το ΚΑΤΑΚ σε ένα ενιαίο κόμμα τον Νοέμβριο του 1949.

Έμβλημα Κίβρις Millî Türk Halk Partisi⁵⁰

⁵⁰Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία, 1996, σελ.10.
[Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

IV. 1945 : Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği

Η Ένωση Τουρκικών Ιδρυμάτων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği (KTKB) αποτελεί μια βραχύβια πολιτική σύμπραξη των βασικών οργανώσεων της Τουρκικής Κοινότητας, η οποία δραστηριοποιείται την περίοδο 1945-1947.⁵¹ Σύμφωνα με το καταστατικό της KTKB είναι μια οργάνωση ομπρέλα με υπερκομματικά χαρακτηριστικά.⁵²

Λίγους μήνες πριν από την ίδρυση της KTKB, και συγκεκριμένα την 1 Αυγούστου του 1945, οι τουρκικές εργατικές συντεχνίες συσπειρώνονται κάτω από το Ίδρυμα Τουρκικών Εργατικών Ενώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu (KTİBK) με γενικό γραμματέα τον Hasan Şaşmaz, τον μέχρι πρότινος γενικό γραμματέα της Τουρκικής Εργατικής Ένωσης Λευκωσίας / Lefkoşa Türk İşçi Birliği.⁵³ Το KTİBK στις 23 Δεκεμβρίου του 1945 καλεί τις οργανώσεις της Τουρκικής Κοινότητας στα γραφεία του και συστήνεται η KTKB.⁵⁴ Σε δημοσίευμα το οποίο εντοπίζεται στην εφημερίδα *Halkın Sesi* με ημερομηνία 24 Δεκεμβρίου του 1945 ανακοινώνεται ότι ιδρύεται η KTKB και δίνονται τα ονόματα των συμμετεχόντων : από την Ένωση Εργατών / Kıbrıs Türk İşçiler Birliği ο Hasan Şaşmaz και ο Vedat Zeki, από την Ένωση Αγροτών / Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği (KTÇB) ο M. Behçet και ο Kemal Deniz, από το KATAK ο Nazif Denizer και ο Hakkı Süleyman, από το KMTHP ο Ahmet Pertev και ο Δρ Fazıl Küçük. Στο συμφωνηθέν κείμενο οι τέσσερις οργανώσεις τονίζουν ότι η Τουρκική Κοινότητα της Κύπρου, η οποία αποτελείται από 70 χιλιάδες άτομα, απορρίπτει τις προσπάθειες προσάρτησης της

⁵¹Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ.185.

⁵²Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Αγκυρα 2017, σελ. 206. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Αγκυρα 2021.]

⁵³Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σσ. 12-13. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

Mehmet Balyemez, «KIBRIS TÜRK İŞÇİLERİNİN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA ÖRGÜTLENMELERİ», *TARİHİN PEŞİNDE -ULUSLARARASI TARİH ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ*, τ. 15, 2016, σελ. 247. [Οι οργανώσεις των Τ/κ εργατών κατά τη διάρκεια του Β'ΠΠ]

⁵⁴Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 14. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

Mehmet Balyemez, «KIBRIS TÜRK İŞÇİLERİNİN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA ÖRGÜTLENMELERİ», *TARİHİN PEŞİNDE -ULUSLARARASI TARİH ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ*, τ. 15, 2016, σελ. 249. [Οι οργανώσεις των Τ/κ εργατών κατά τη διάρκεια του Β'ΠΠ]

Κύπρου στην Ελλάδα.⁵⁵ Παράλληλα, ο γραμματέας της ΚΤΚΒ Α. Petrev αποστέλλει τηλεγράφημα στο Reuter στο Λονδίνο και στη Γενική Διεύθυνση του Πρακτορείου Ανατολή στην Άγκυρα αναφέροντας ότι όλες οι τουρκικές οργανώσεις της Κύπρου ενοποιήθηκαν με υπέρτατο σκοπό την υπεράσπιση των δικαιωμάτων της Τουρκικής Κοινότητας και ότι διαμαρτύρονται έντονα ενάντια στις προσπάθειες προσάρτησης της Κύπρου στην Ελλάδα.⁵⁶

Μεταξύ άλλων τα κύρια αιτήματα της ΚΤΚΒ, τα οποία τον Ιανουάριο του 1946 κατατίθενται στην αποικιοκρατική κυβέρνηση, και οι πυλώνες δράσεις της μπορούν να αποτυπωθούν ως ακολούθως : (α) απόρριψη προσάρτησης της Κύπρου στην Ελλάδα, (β) αιρετός Μουφτής, (γ) διαχείριση του Ενκaf από μια αιρετή επιτροπή, (δ) χρήση βιβλίων στην εκπαιδευτική διαδικασία, (ε) πρόσληψη αποφοίτων λυκείου ως έκτακτων δασκάλων, (στ) δικαίωμα άσκησης της δικηγορίας στην Κύπρο από τους αποφοίτους τουρκικών πανεπιστημίων, (ζ) δημοτικοί νόμοι οι οποίοι προβλέπουν δικαίωμα άσκησης προσφυγής και αρνησικυρίας επί της εκδοθείσας απόφασης, όταν βλάπτονται τα δικαιώματα και τα συμφέροντα της Τουρκικής Κοινότητας, (η) χρήση της λέξης "Τούρκος" στα σχολεία και τα επίσημα έγγραφα, (θ) ο ορισμός της 29^{ης} Οκτωβρίου ως σχολικής αργίας, (ι) μέτρα για την εκπαίδευση των σπουδαστών που θα είναι υποψήφιοι για το αξίωμα του Μουφτή (κ) έκκληση στον Τούρκο Πρωθυπουργό να στηρίζει τους φοιτητές που θα μεταβούν στην Τουρκία για σπουδές, (λ) επαφή με τους Τούρκους οι οποίοι διαμένουν στο Λονδίνο (μ) κοινοί υποψήφιοι στις επόμενες δημοτικές εκλογές.⁵⁷

Στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας *Halkın Sesi* με ημερομηνία 10 Απριλίου του 1946 γίνεται αναφορά στην κρίση την οποία υφίσταται η ΚΤΚΒ και στις δυνάμεις οι οποίες επιδιώκουν να καταστραφεί η ΚΤΚΒ.⁵⁸ Ο νέος γενικός γραμματέας του ΚΤΚΒ Adnan Hasan Özdemir σε επιστολή του τον Αύγουστο του 1946 τονίζει την εναντίωση ολόκληρης της κοινότητάς του προς την Ένωση με αφορμή την επιστολή

⁵⁵Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 204.

[Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

⁵⁶Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σελ. 14. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

⁵⁷Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σσ. 15-16. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

⁵⁸Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Milli Birlik ve yeni karar», 10 Nisan / 10 Απριλίου 1946.[Η ΚΤΚΒ και οι νέες αποφάσεις]

του Δρ Şevki Lüziyan από το Κτήμα της Πάφου, ο οποίος τάσσεται υπέρ της Ένωσης.⁵⁹

Η ΚΤΚΒ, στις 29 Δεκεμβρίου του 1946, μετά την πρόσκληση του ΚΑΤΑΚ, συνεδριάζει. Οι τέσσερις οργανώσεις, ΚΑΤΑΚ, ΚΜΤΗΡ, ΚΤÇΒ και ΚΤİΒΚ, καταλήγουν σε ένα πλαίσιο κοινών διεκδικήσεων και καταγράφουν τις βασικές αρχές του μνημονίου που θα επιδοθεί στον Κυβερνήτη. Οι βασικές αρχές του κοινού υπομνήματος: (1) Επανασύσταση του Γραφείου του Μουφτή και εκλογή του νέου Μουφτή από την κοινότητα, (2) Απαγκίστρωση του Ενκaf από τον κυβερνητικό μηχανισμό και διαχείρισή του από μια αιρετή επιτροπή η οποία θα προέρχεται από την κοινότητα, (3) Ανεξαρτητοποίηση των θρησκευτικών δικαστηρίων, (4) Ψήφιση νόμου για τη σύσταση Σχολικών Επιτροπών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εκλογή των επιτροπών αυτών από την κοινότητα, (5) Ψήφιση αστικού οικογενειακού δικαίου, (6) Διορισμός Τούρκου στη θέση του αναπληρωτή επικεφαλής σε τμήμα στο οποίο ο επικεφαλής είναι Έλληνας, διορισμός Τούρκων σε υψηλά αξιώματα, επαρκής συμμετοχή των Τούρκων στο δημόσιο τομέα, και μη παραμέληση της τουρκικής γλώσσας, (7) Η εκ περιτροπής εκλογή δημάρχου και το δικαίωμα άσκησης προσφυγής στον Κυβερνήτη για την ακύρωση αποφάσεων των Δημοτικών Συμβουλίων, (8) Ανάγκη λήψης νομικών μέτρων ούτως ώστε η νέα διοίκηση που θα δοθεί στη χώρα να μην είναι μεταβατικό στάδιο για την προσάρτηση της Κύπρου στην Ελλάδα, (9) Απόρριψη Αυτοκυβέρνησης η οποία θα θέσει τη χώρα στα χέρια της πλειονότητας και δεν θα είναι σε θέση να προστατεύσει πλήρως τα τουρκικά δικαιώματα, (10) Χρήση της λέξης "Τούρκος" αντί της λέξης "μουσουλμάνος", (11) Δίκαιη εκπροσώπηση του τουρκικού λαού και ιδιαίτερα των θεσμικών οργάνων του στη Διασκεπτική Συνέλευση που θα συγκληθεί για τη νέα διοίκηση της χώρας.⁶⁰

Τον Φεβρουάριο του 1947 η ΚΤΚΒ αποστέλλει τηλεγράφημα στον Πρωθυπουργό της Βρετανίας και διαμαρτύρεται για την πρεσβεία που απέστειλε η Ελληνική Κοινότητα της Κύπρου τονίζοντας ότι δεν εκπροσωπούν όλο τον κυπριακό λαό. Κάτω από το τηλεγράφημα υπογράφει ο πρόεδρος του ΚΑΤΑΚ Mehmet İzzet, ο

⁵⁹Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Κ.Τ.Ι.Β.Κ. Genel Sekreterliğinden», 25 Ağustos / 25 Αυγούστου 1946. [Από τη γραμματεία του *Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu*]

⁶⁰Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Cemiyetlerimiz tarafından Birlik ve Beraberliğin ilk adımı atıldı», 30 Aralık / 30 Δεκεμβρίου 1946.[Οι οργανώσεις μας έκαναν το πρώτο βήμα προς την ενότητα και την αλληλεγγύη]

Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σσ. 238-239.

[Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

γραμματέας του ΚΜΤΗΡ Δρ Fazıl Küçük, ο γενικός γραμματέας του ΚΤİBK Adnan Hasan Özdemir και ο γραμματέας του Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliği Sami Hıfzı.⁶¹

Στις 19 Απριλίου του 1947 το ΚΑΤΑΚ, το ΚΜΤΗΡ, η ΚΤÇΒ και η Ομοσπονδία των Τουρκικών Εργατικών Οργανώσεων / Türk İşçi Birlikleri Federasyonu υπό την ομπρέλα της Ένωσης Τουρκικών Ιδρυμάτων και Οργανώσεων / Birleşmiş Türk Kurumları ve Birlikleri αποστέλλουν κοινό υπόμνημα στον Κυβερνήτη, με βάση τις αρχές που καθορίστηκαν τον Δεκέμβριο του 1946.

Παρά το γεγονός ότι στις 22 Νοεμβρίου του 1947 ανακοινώνεται η διάλυση της ΚΤΚΒ, τον Δεκέμβριο πολιτικοί φορείς εκφράζουν την επιθυμία για σύμπραξη όλων των πολιτικών δυνάμεων.⁶² Από τη μια στις 5 Δεκεμβρίου του 1947 σε άρθρο της εφημερίδας *Hür Söz* με τίτλο «Έχει έλθει η ώρα της ενοποίησης» ο αρθρογράφος τονίζει ότι οι διαφορές μεταξύ του ΚΑΤΑΚ και του ΚΜΤΗΡ είναι επουσιώδεις και καλεί την Τουρκική Κοινότητα να προβεί στη σύσταση ενός "εθνικού μετώπου".⁶³ Από την άλλη στις 30 Δεκεμβρίου του 1947 ο αρθρογράφος της εφημερίδας *Hür Söz* αναφέρει ότι στο μεγάλο συλλαλητήριο κατά της Αυτοκυβέρνησης συμμετείχαν πάνω από 10,000 άτομα. Στο συλλαλητήριο συμμετέχουν από τα μέλη της Διασκεπτικής ο Suphi Kenan, ο Hüseyin İrfan, ο Hasan Şaşmaz και ο Rauf Denktaş, από το ΚΜΤΗΡ ο Δρ Fazıl Küçük και από το ΚΑΤΑΚ ο εκδότης της εφημερίδας *Hür Söz* Fevzi Ali Rıza και ο Mehmet Dâna.⁶⁴ Αν και η Οργάνωση Τούρκων Εκπαιδευτικών / Kıbrıs Türk Öğretmenler Kurumu, μετά το αποτυχημένο εγχείρημα της ΚΤΚΒ, επεδίωξε την ενοποίηση του ΚΑΤΑΚ και του ΚΜΤΗΡ σε συνάντηση η οποία πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 1948 στο οίκημα Kardeş Ocağı, τελικά η ενοποίηση επετεύχθη έναν χρόνο αργότερα.⁶⁵

⁶¹Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Kıbrıs Türk Kurumlarının Protestosu», 15 Şubat / 15 Φεβρουαρίου 1947.[Διαμαρτυρία των Τουρκικών Ιδρυμάτων Κύπρου]

⁶²Ahmet An, *Kıbrıs' ta fırtınalı yıllar, 1942-1962*, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1996, σσ. 43-44. [Τεταμένη περίοδος 1942-1962]

⁶³Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «BİRLEŞMEK ZAMANI GELMİŞTİR», 5 Aralık / 5 Δεκεμβρίου 1947.[Έχει έρθει η ώρα της ενοποίησης]

⁶⁴Εφημερίδα *HÜR SÖZ*, «Pazar Günü Yapılan Büyük Miting», 30 Aralık / 30 Δεκεμβρίου 1947.[Το μεγάλο συλλαλητήριο το οποίο έγινε την Κυριακή]
Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Pazar günkü miting», 30 Aralık / 30 Δεκεμβρίου 1947. [Το κυριακάτικο συλλαλητήριο]

⁶⁵Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σσ. 306-307. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)]
[Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

V. 1949 : Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu

Στις 23 Οκτωβρίου του 1949 οι τουρκοί σύλλογοι και τα τουρκικά ιδρύματα του νησιού προσχωρούν στην Ομοσπονδία Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu / (Κ.Τ.Κ. Federasyonu).⁶⁶ Η ιδρυτική συνάντηση πραγματοποιείται στη Λευκωσία, στο Kardeş Ocağı, στην παρουσία του Derviş Manizade από την Κωνσταντινούπολη και του Mehmet Ali Pamir από την Άκυρα. Παρά το γεγονός ότι το καταστατικό της απαγορεύει την εμπλοκή στην πολιτική, ο στόχος της Κ.Τ.Κ. Federasyonu είναι η εθνική τιμή της Τουρκικής Κοινότητας «Türk Cemaatının Milli şerefi».⁶⁷

Σύμφωνα με το καταστατικό η έδρα της Κ.Τ.Κ. Federasyonu βρίσκεται στη Λευκωσία. Στη Γενική Συνέλευση της Κ.Τ.Κ. Federasyonu τα ιδρύματα που αριθμούν μέχρι 50 μέλη θα εκπροσωπούνται με έναν αντιπρόσωπο, με δύο αντιπροσώπους τα ιδρύματα τα οποία αριθμούν από 50 μέχρι 100 μέλη, με 3 αντιπροσώπους τα ιδρύματα τα οποία αριθμούν από 100 μέχρι 200 μέλη, με 4 αντιπροσώπους τα ιδρύματα τα οποία αριθμούν από 200 μέχρι 400 μέλη και με 5 αντιπροσώπους τα ιδρύματα τα οποία αριθμούν πέραν των 400 μελών. Το εκτελεστικό όργανο της Κ.Τ.Κ. Federasyonu είναι εξαμελές. Πρώτος πρόεδρος της Κ.Τ.Κ. Federasyonu εκλέγεται ο Faiz Kaymak.⁶⁸

Οι εκπρόσωποι των κομμάτων του ΚΜΤΗΡ και του ΚΑΤΑΚ, οι οποίοι παρευρίσκονται στην εν λόγω ιδρυτική συνάντηση, αποφασίζουν να ενοποιηθούν και να ενδυναμώσουν την πολιτική φωνή της Τουρκικής Κοινότητας. Στην πρώτη συνάντηση της Κ.Τ.Κ. Federasyonu συμφωνείται και το πλαίσιο δράσης αυτού του νέου κομματικού σχηματισμού.

⁶⁶Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu kuruldu», 25 Ekim / 25 Οκτωβρίου 1949. [Ιδρύθηκε η Κ.Τ.Κ. Federasyonu]

Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu», 26 Ekim / 26 Οκτωβρίου 1949.[Η Κ.Τ.Κ. Federasyonu]

Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kurulan Birlik tam ve esaslı bir teşkilattır», 11 Kasım / 11 Νοεμβρίου 1949. [Η οργάνωση σε πλήρη λειτουργία]

⁶⁷Nazım Beratlı, *Kıbrıslı Türklerin tarihi*, 3. Kitap, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σσ. 175-177. [Η ιστορία των Τ/κ]

Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Anayasası», 9 Kasım / 9 Νοεμβρίου 1949. [Το καταστατικό της Κ.Τ.Κ. Federasyonu]

⁶⁸Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Anayasası», 9 Kasım / 9 Νοεμβρίου 1949. [Το καταστατικό της Κ.Τ.Κ. Federasyonu]

Η Κ.Τ.Κ. Federasyonu ενεργεί με τον απαραίτητο δυναμισμό σε διάφορους τομείς δράσης. Τον Αύγουστο του 1952 τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας κατακλύζουν τα γραφεία της Κ.Τ.Κ. Federasyonu. Η τροποποίηση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας κινητοποιεί όλα τα σώματα της Κ.Τ.Κ. Federasyonu. Σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο μεταξύ άλλων η έγκριση των αναλυτικών προγραμμάτων και του εκπαιδευτικού προσωπικού αποτελεί προϋπόθεση για την οικονομική ενίσχυση των εκπαιδευτηρίων από την αποικιοκρατική κυβέρνηση. Οι αντιπρόσωποι στη συνάντηση της 3^{ης} Αυγούστου του 1952 απορρίπτουν το νομοσχέδιο και στέλνουν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας στον Βρετανό Κυβερνήτη.⁶⁹

Στις 17 Μαΐου του 1953 ιδρύεται στη Λευκωσία η Τουρκική Εθνική Οργάνωση Νεολαίας / Lefkoşa Türk Millî Gençlik Birliği (LTMGB).⁷⁰ Η LTMGB ιδρύεται, με την υποστήριξη της Κ.Τ.Κ. Federasyonu, με στόχο την προσάρτηση της Κύπρου στην Τουρκία. Σύμφωνα με τον τύπο της εποχής, στην ιδρυτική συνάντηση προσήλθαν και γυναίκες και άντρες. Στην πρώτη συνάντηση η συντονιστική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από τους Ayhan M. Hikmet (δικηγόρο), Özker Yaşın (δημοσιογράφο), Hami T. Özsaruhan (δημοσιογράφο) και Ferruh Halluma (φαρμακοποιό), προβαίνει στη σύσταση επιτροπής για τη σύνταξη του καταστατικού. Στις 26 Ιουλίου του 1953 το καταστατικό λαμβάνει έγκριση. Παρά τις όποιες προσπάθειες, τα γεγονότα του 1955 περιορίζουν τη δράση της LTMGB.

Η Κ.Τ.Κ. Federasyonu εντάσσει στις διαδικασίες της και τις γυναίκες. Η Macide Şevket εκπροσωπεί τις γυναίκες στην ιδρυτική συνάντηση της Κ.Τ.Κ. Federasyonu,⁷¹ ενώ η Samiye Mustafa αποτελεί μέλος της επιτροπής η οποία επιφορτίζεται να καταγράψει το καταστατικό της LTMGB.⁷² Στις 20 Ιουνίου του 1953 ιδρύεται στη Λευκωσία η Τουρκική Ένωση Γυναικών / Kıbrıs Türk Kadınlar Birliği και αποστέλλεται αντιπρόσωπος στην Κ.Τ.Κ. Federasyonu. Το εγχείρημα αυτό,

⁶⁹Εφημερίδα *Bozkurt*, «FEDERASYONUN Dünkü Toplantısı», 4 Ağustos / 4 Αυγούστου 1952. [Η χθεσινή συνεδρία της ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ]

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 306-314.

⁷⁰Εφημερίδα *Bozkurt*, «DÜN LEFKOŞADA TÜRK MİLLÎ GENÇLİK BİRLİĞİ KURULDU», 18 Mayıs / 18 Μαΐου 1953.[Χθες ιδρύθηκε στη Λευκωσία η Τουρκική Εθνική Οργάνωση Νεολαίας] Mehmet Balyemez, «Kıbrıs Türklerinin İlk Siyasi Gençlik Örgütlenmesi: Lefkoşa Türk Millî Gençlik Birliği-1953 (İngiliz Belgeleri Işığında)», *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, τ. 38, 2022, σσ. 238-239.[Η πρώτη πολιτική οργάνωση νεολαίας]

⁷¹Gülşün Serdar, *Kıbrıs Türk Kadınlar Birliği 50. yıl armağanı / 50 χρόνια Ένωση Τ/κ γυναικών, 1953-2003*, Halkın Sesi, Λευκωσία 2005, σελ. 4.

⁷²Mehmet Balyemez, «Kıbrıs Türklerinin İlk Siyasi Gençlik Örgütlenmesi: Lefkoşa Türk Millî Gençlik Birliği-1953 (İngiliz Belgeleri Işığında)», *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, τ. 38, 2022, σελ. 240.[Η πρώτη πολιτική οργάνωση νεολαίας]

όπως σημειώνει και ο αρθρογράφος της εφημερίδας *Bozkurt* τον Φεβρουάριο του 1954, σιγά σιγά αγκαλιάζεται από όλη την Κύπρο.⁷³

Το 1953, η Κ.Τ.Κ. Federasyonu επισφραγίζει την πολύπλευρη προσφορά της στην Τουρκική Κοινότητα με την ίδρυση της βιβλιοθήκης με το όνομα Λαϊκή Βιβλιοθήκη Ομοσπονδίας Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Halk Kütüphanesi.⁷⁴

Η επίδραση της Κ.Τ.Κ. Federasyonu είναι καθοριστική και στην ανάδειξη του μουφτή. Στις 17 Ιανουαρίου του 1954 στο τζαμί της Αγίας Σοφίας, στην παρουσία 10.000 Τούρκων μουσουλμάνων και του προέδρου της Κ.Τ.Κ. Federasyonu Faiz Kaymak, αποθεώνεται ο Mehmet Dâna, ο θρησκευτικός αρχηγός των Τούρκων μουσουλμάνων της Κύπρου ο οποίος ανήλθε στο αξίωμα του μουφτή με την ψήφο της Τουρκικής Κοινότητας. Στη δημόσια ομιλία του ο πρόεδρος της Κ.Τ.Κ. Federasyonu Faiz Kaymak μεταξύ άλλων : (α) τονίζει ότι η Τουρκική Κοινότητα δεν πρέπει να λησμονεί ότι 22 εκατομμύρια Τούρκοι είναι μαζί τους (β) καλεί την Τουρκική Κοινότητα να αγωνιστεί σκληρά για να ανακτήσει τα δικαιώματά της, (γ) τονίζει ότι η Τουρκία (μητέρα πατρίδα), η οποία τους προσέχει, είναι πολύτιμος συμπαράστατης.⁷⁵

Κατά την Ετήσια Συνεδρία της Κ.Τ.Κ. Federasyonu τον Οκτώβριο του 1957 στην ηγεσία της αναδεικνύονται οι Rauf Denktaş (πρόεδρος), Orhan Müderrisoğlu (αντιπρόεδρος) Δρ Bürhan Nalbantoğlu (γραμματέας).⁷⁶ Επί προεδρίας του Rauf Denktaş ιδρύεται η Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης / Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT), συστήνονται οι Τουρκικοί Δήμοι, συστήνεται η Τουρκική Αγορά, ιδρύεται το Τουρκικό Εμπορικό Επιμελητήριο, ιδρύεται νέα ομοσπονδία Τούρκων εργατών, αποστέλλεται ολιγομελής ομάδα νεαρών στα χωριά για να καταγράψει τα προβλήματα της Τουρκικής Κοινότητας και εκδίδεται η εβδομαδιαία εφημερίδα *Nacak / Τσεκούρι*.⁷⁷

⁷³Εφημερίδα *Bozkurt*, «Türk Kadınının Yarını», 22 Şubat 1954 / 22 Φεβρουαρίου 1954. [Το αύριο των Τ/κ γυναικών]

⁷⁴Ελένη Χαραλάμπους, *Ιστορία της Κύπρου (1878-1974) Πρωτογενείς Πηγές : Ψηφίδες*

από το ρόλο της εθνοτικής και έμφυλης ετερότητας στο ρου της ιστορίας, Λευκωσία 2022, σσ. 190-191.

⁷⁵Εφημερίδα *Bozkurt*, «Dâna Efendi Kıbrıs Müftülüğüne Seçildi», 4 Ocak / 4 Ιανουαρίου 1954. [Μουφτής της Κύπρου ο Dâna Efendi]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «DÜN KIBRIS TÜRK HALKI ÇOK HEYECANLI BİR GÜN YAŞADI», 18 Ocak / 18 Ιανουαρίου 1954. [Χθες ο τουρκικός λαός της Κύπρου έζησε ανεπανάληπτες στιγμές]

⁷⁶Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 558.

⁷⁷Εφημερίδα *Bozkurt*, «Müstakil Türk Belediyeleri Yakında Kurulacak», 29 Nisan / 29 Απριλίου 1958. [Επικείται η ίδρυση Ανεξάρτητων Τουρκικών Δήμων]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Türk Ticaret Odası dün yapılan bir toplantıda fiilen kuruldu», 19 Ekim / 19 Οκτωβρίου 1958. [Ιδρύθηκε χθες το Τουρκικό Εμπορικό Επιμελητήριο]

Παράλληλά, διενεργεί οικονομικές εκστρατείες στήριξης της K.T.K. Federasyonu με σύνθημα «FEDERASYONA DAİMA YARDIM EDİNİZ» «Πάντα να βοηθάτε την Οργάνωση», «DAMLA DAMLA GÖL OLUR» «Φασούλι το φασούλι γεμίζει το σακούλι».⁷⁸

Στις 7 Σεπτεμβρίου του 1958 στη συνάντηση του Συνδέσμου Τούρκων Εμπόρων / Türk Tüccarlar Derneği υπό την καθοδήγηση της K.T.K. Federasyonu λαμβάνονται οι ακόλουθες αποφάσεις : (α) αγορά εμπορευμάτων που εισάγονται από Τούρκους εισαγωγείς και αποφυγή διάθεσης στην Τουρκική Αγορά προϊόντων που εισάγονται από ξένους εισαγωγείς, (β) έλεγχος των τιμών και των πωλήσεων στην Τουρκική Αγορά από την Επιτροπή Ελέγχου, (γ) ενίσχυση κάθε προσπάθειας προστασίας των Τούρκων εργατών, του τουρκικού κεφαλαίου και των τουρκικών προϊόντων, (δ) μεταφορά παραπόνων στην Επιτροπή Ελέγχου, (ε) ενημέρωση του Συνδέσμου Εμπόρων για εμφανείς ελλείψεις ούτως ώστε η Τουρκική Αγορά να καλύπτει όλες τις ανάγκες της.⁷⁹

Στον τουρκικό ιστοριογραφικό λόγο η περαιτέρω ριζοσπαστικοποίηση της Τουρκικής Κοινότητας επήλθε με την εκλογή του Rauf Denktaş στην προεδρία της K.T.K. Federasyonu. Τον Νοέμβριο του 1958 ο Rauf Denktaş σε διάσκεψη τύπου στην Άγκυρα τονίζοντας ότι ο αθώος τουρκικός λαός δεν μπορεί να αφεθεί στο έλεος του αιμοδιψούς όχλου «cani güruhları» καλεί την τουρκική κυβέρνηση να εξοπλίσει τους Τούρκους της Κύπρου, για να αντιμετωπίσουν τους «δολοφόνους της ΕΟΚΑ».⁸⁰

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Türk Ticaret Odasının anayasası müttefikan kabul edildi», 16 Kasım / 16 Νοεμβρίου 1958. [Εγκρίθηκε το Τουρκικό Εμπορικό Επιμελητήριο]

Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Türk Belediye Çarşısı açıldı», 1 Temmuz / 1 Ιουλίου 1958.[Εγκαίνια της Αγοράς του Τουρκικού Δημαρχείου]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «K.T.K. Federasyonu Türk İşçileri için yeni bir teşkilât kuracaktır», 19 Nisan / 19 Απριλίου 1959. [Η K.T.K. Federasyonu θα ιδρύσει μια νέα οργάνωση για τους Τούρκους εργάτες] Ελένη Χαραλάμπους, *Πτυχές από την ιστορία του αγροτικού πληθυσμού της Κύπρου (1571-1963) : Η συμβολή του Kutlu Adalı*, Λευκωσία 2020.

Dilek Yiğit Yüksel, «Kıbrıs'ta Yaşananlar ve Türk Mukavemet Teşkilatı (1957-1964)», *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, τ. 34, 2018, σσ. 311-376.[Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης]

⁷⁸Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Bağış Listesi», 16 Mayıs / 16 Μαΐου 1959. [Κατάλογος εισφορών στην K.T.K. Federasyonu]

⁷⁹Εφημερίδα *Bozkurt*, «İKTİSADÎ KALKINMA KAMPANYAMIZ», 9 Eylül / 9 Σεπτεμβρίου 1958. [Εκστρατεία οικονομικής ανάκαμψης]

Şemsi Belli, *Yavru vatan'dan notlar*, Başşehir, Άγκυρα 1960, σσ. 37-41 [Σημειώσεις από τη μικρή πατρίδα]

⁸⁰Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Kıbrıs Türkleri de silâhlendirilmelidir», 12 Kasım / 12 Νοεμβρίου 1958. [Πρέπει να εξοπλιστούν και οι Τούρκοι της Κύπρου]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Eoka canilerine karşı Kıbrıs Türkleri de silâhlendirilmelidir», 12 Kasım / 12 Νοεμβρίου 1958. [Πρέπει να εξοπλιστούν και οι Τούρκοι της Κύπρου απέναντι στους δολοφόνους της ΕΟΚΑ]

Η Κ.Τ.Κ. Federasyonu έχοντας στο πλευρό της πολλούς νέους, αποφασίζει να ιδρύσει μια νέα οργάνωση νεολαίας. Το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της ίδρυσης της Τουρκικής Οργάνωσης Νεολαίας Κύπρου / Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilâtı πραγματοποιείται τον Μάιο του 1959. Η Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilâtı με γενικό πρόεδρο τον εκ Τουρκίας Celal Hordan επιβάλλει μεταξύ άλλων στους λίγους ελληνόφωνους την υποχρεωτική χρήση της τουρκικής γλώσσας και αυστηρές ποινές εναντίον των μη νομιμοφρόνων προς τις εντολές της ΤΜΤ.⁸¹

Το περιοδικό *Beşparmak / Πενταδάκτυλος* εκδίδεται στις 15 Μαρτίου του 1959 με την υποστήριξη της Κ.Τ.Κ. Federasyonu υπό τη διεύθυνση του Kutlu Adalı. Αργότερα μετονομάζεται σε *Ödül / Βραβείο*. Με τη στήριξη της Κ.Τ.Κ. Federasyonu εκδίδεται και το βραχύβιο περιοδικό *Uyarı / Ερέθισμα* του Hasan Daniş. Τον Σεπτέμβριο του 1960 εκτυπώνεται στην Κωνσταντινούπολη από την Κ.Τ.Κ. Federasyonu το βιβλίο του Ahmet Gazioğlu, καθηγητή Ιστορίας του Atatürk Enstitüsü, *İngiliz İdaresinde Kıbrıs / Η Κύπρος κατά τη διάρκεια της αγγλικής διοίκησης*, και για χρόνια αποτελεί τη μοναδική πηγή για αυτό το θέμα.⁸²

Αν και η εφημερίδα *Ελευθερία* τον Νοέμβριο του 1960 χαιρετίζει την αντικατάσταση του Rauf Denktaş, θεωρώντας πως με αυτό τον τρόπο η εξουσία θα ασκείτο πια από μετριοπαθή στοιχεία, στην πραγματικότητα μετά την αλλαγή στην ηγεσία της, η Κ.Τ.Κ. Federasyonu παραγκωνίστηκε και ο Rauf Denktaş προσδέθηκε σε ένα νέο άρμα, σε ένα νέο φορέα εξουσίας.⁸³ Τη δεκαετία του 50 η ανάδειξη του στο αξίωμα του προέδρου της Κ.Τ.Κ. Federasyonu αποτέλεσε τη σπίθα της διαρχίας (Fazıl Küçük-Rauf Denktaş), ενώ τη δεκαετία του 60 η ανάδειξη του στο αξίωμα του προέδρου της Τουρκικής Κοινοτικής Συνέλευσης αποτέλεσε τη σπίθα της υποσκέλισης του Fazıl Küçük.

⁸¹Hikmet Afif Mapolar, *Kıbrıs güncesi 40yılın anıları 2*, Galerî Kültür Yayınları, 2002, σελ. 313. [40 χρόνια αναμνήσεις]

Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 594, 695, 696.

⁸²Ελένη Χαραλάμπους, *Κυπριακή Δημοκρατία 1960-1963 : Δικοινοτική συνύπαρξη, λόγος, ετερότητα και πολιτότητα*, Λευκωσία 2018.

⁸³Εφημερίδα *Ελευθερία*, «Λακωνικά», 1 Νοεμβρίου 1960.

Εφημερίδα *Nacak*, «Federasyonun yıllık kongresi ve Yeni yönetim kurulu üyeleri», 4 Kasım / 4 Νοεμβρίου 1960. [Ετήσια Συνέλευση Ομοσπονδίας, νέα διοίκηση και μέλη συμβουλίου]

Εφημερίδα *Nacak*, «Federasyondan ayrılırken», 28 Ekim / 28 Οκτωβρίου 1960. [Αποχωρώντας από την Ομοσπονδία]

VI. 1949 : Kıbrıs Millî Türk Birliği

Οι διαβουλεύσεις μεταξύ των εκπροσώπων των δύο κομμάτων, του KTMBP και του KATAK, τον Σεπτέμβριο του 1949 στο Kardeş Ocağı,⁸⁴ η δημιουργία της Ομοσπονδίας Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu (K.T.K. Federasyonu) στις 23 Οκτωβρίου του 1949 και ο κοινός εορτασμός της επετείου της ανακήρυξης της Τουρκικής Δημοκρατίας συντείνουν στην ενοποίηση των δύο βασικών τουρκικών κομμάτων σε ένα ενιαίο κόμμα, την Εθνική Τουρκική Ένωση Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Birliği (KMTB).⁸⁵

Στις 6 Νοεμβρίου του 1949 στη συνάντηση, στην οποία λαμβάνουν μέρος πέραν των 200 μελών, τα δύο κόμματα ενοποιούνται,⁸⁶ εγκρίνεται το καταστατικό και εκλέγονται τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της KMTB - Τμήμα Λευκωσίας : Fadıl Korkut, Fazıl Plümer, Oktay Feridun, Δρ Ziver, Δρ Fazıl Küçük, Ahmet Pertev, Fevzi Ali Riza, Siret Bahçeli, Mehmet Kale, Ekrem Ferdi και Hayri Avkiran. Ο Hasan Fahri και ο Kemal Rüstem εκλέγονται στην Επιτροπή Ελέγχου. Γενικός γραμματέας αναδεικνύεται ο Δρ Fazıl Küçük. Στην ίδια συνάντηση συγκροτείται και η τετραμελής επιτροπή (Fadıl Korkut, Oktay Feridun, Fazıl Plümer, Δρ Fazıl Küçük) που θα εκπροσωπεί το κόμμα στην K.T.K. Federasyonu.⁸⁷

Σύμφωνα με το καταστατικό στην KMTB μπορούν να ενταχθούν όλοι όσοι έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και είναι Τούρκοι μουσουλμάνοι.⁸⁸ Τα υποψήφια μέλη προτείνονται από δύο υπάρχοντα μέλη. Τα πρώην εγγεγραμμένα μέλη του KTMBP και του KATAK θεωρούνται μέλη του νέου κόμματος. Από την ίδρυση της KMTB όλες οι υποχρεώσεις, ευθύνες, αρμοδιότητες, δικαιοδοσίες, δικαιώματα του KATAK και του KTMBP μεταφέρονται στην KMTB.

⁸⁴Εφημερίδα *Hür Söz*, «Yeniden Bir Çatı Altında Birleşmek Lazımdır», 13 Nisan / 13 Απριλίου 1949.[Πρέπει να ενοποιηθούμε εκ νέου κάτω από μια κοινή πολιτική στέγη]
Εφημερίδα *Hür Söz*, «KATAK ve Milli Parti Toplantısı», 3 Eylül / 3 Σεπτεμβρίου 1948.[Συνάντηση KATAK και KTMBP]

⁸⁵Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 368.

⁸⁶Εφημερίδα *Hür Söz*, «KATAK ve Milli Parti Tek Bir Siyasî Birlik Halinde Birleştiler», 8 Kasım / 8 Νοεμβρίου 1949.[Πολιτική Ενοποίηση KATAK και KTMBP]
Εφημερίδα *Hür Söz*, «KATAK Başkanlığından», 3 Kasım / 3 Νοεμβρίου 1949.

⁸⁷Εφημερίδα *Hür Söz*, «Katak ve Milli Parti birleştiler», 15 Kasım / 15 Νοεμβρίου 1949.[Ενοποιήθηκε το KATAK και το KTMBP]

⁸⁸Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Milli Türk Birliği Ana Nizamnamesi», 16 Kasım / 16 Νοεμβρίου / 1949.[Καταστατικό Τουρκικής Εθνικής Ένωσης Κύπρου]

Σε σχέση με τα οργανωτικά ζητήματα, σε κάθε κωμόπολη δημιουργείται μια επιτροπή με τουλάχιστον 21 άτομα. Εξαιρούνται η Κερύνεια και η Λεύκα όπου θα συγκροτείται δεκαμελής επιτροπή και τα χωριά των οποίων η τοπική επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον 5 μέλη. Τα μέλη κάθε κωμόπολης ή κάθε χωριού αποτελούν τη γενική συνέλευση αυτής της κωμόπολης ή αυτού του χωριού. Αυτή η γενική συνέλευση εκλέγει την εκτελεστική επιτροπή που θα εκπροσωπεί αντίστοιχα την κάθε κωμόπολη ή το κάθε χωριό στο παγκύπριο συνέδριο κάθε χρόνο. Η Εκτελεστική Επιτροπή της Λευκωσίας είναι ενδεκαμελής, ενώ οι υπόλοιπες επταμελείς, για περίοδο ενός έτους. Η κάθε Εκτελεστική Επιτροπή εκλέγει γραμματέα, βοηθό γραμματέα και ταμία. Στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, οι Εκτελεστικές Επιτροπές λογοδοτούν για τη μονοετή δραστηριότητά τους και αναγνώζεται η έκθεση των επιθεωρητών. Οι αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής λαμβάνονται πλειοψηφικά. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψήφος του γραμματέα ή του βοηθού γραμματέα που προεδρεύει της συνεδρίας λογαριάζεται διπλή. Θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία, αν σε Εκτελεστική Επιτροπή της επαρχίας Λευκωσίας παραστούν 6 άτομα, ενώ στις άλλες κωμοπόλεις αν παραστούν 4 άτομα. Σε αντίθετη περίπτωση η συνεδρία αναβάλλεται.

Η KMTB θέτει τους εξής στόχους : (α) διάδοση της ιδέας της ενότητας και της ομόνοιας μεταξύ των Τούρκων της Κύπρου και ανάπτυξη της δημοκρατικής εθνικής παιδείας και κουλτούρας, (β) προστασία των εθνικών και πολιτικών δικαιωμάτων της Τουρκικής Κοινότητας, (γ) διεξαγωγή μελετών και ερευνών με στόχο την πολιτισμική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, και την προστασία της Τουρκικής Κοινότητας, (δ) λήψη μέτρων και διασφάλιση της ευημερίας με κύριο γνώμονα την οικονομική ενίσχυση των αγροτών και των εργατών, (ε) διαφώτιση της διεθνούς κοινότητας για την ύπαρξη της Τουρκικής Κοινότητας (στ) ανάληψη δράσης εκ μέρους της KMTB ούτως ώστε να λειτουργήσει ως μέσο για την ανάπτυξη πολιτιστικών σχέσεων με την Τουρκία.⁸⁹

Σύμφωνα με τον τουρκικό ιστοριογραφικό λόγο, η KMTB ιδρύθηκε υπό την καθοδήγηση της Άγκυρας (Mehmet Ali Pamir) και της Κωνσταντινούπολης (Derviş Manizade).⁹⁰ Στις 8 Νοεμβρίου του 1949 στην εφημερίδα *Halkın Sesi* τονίζεται ότι η ενότητα και η αλληλεγγύη τις οποίες επί μήνες προσπαθούν να εδραιώσουν η Άγκυρα

⁸⁹Kemal Tekakpınar & Demiray Doğasal, *Dr. Fazıl Küçük (1906-1984)*, τόμ. 1, Dilhan Offset, Λευκωσία 1991, σελ. 75.

⁹⁰Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 368, 375.

και η Κωνσταντινούπολη στην Κύπρο επιτεύχθησαν στις 6 Νοεμβρίου του 1949.⁹¹ Από την άλλη ο νεωτεριστής πολιτικός Necati Özkan αρνείται να συμμετάσχει στην Κ.Τ.Κ. Federasyonu και στις 28 Οκτωβρίου του 1949 εκδίδει το πρώτο φύλλο της εφημερίδας *İstiklâl /Ανεξαρτησία*.⁹² Λίγες μέρες μετά την ίδρυση της ΚΜΤΒ η εφημερίδα *İstiklâl* κάνει λόγο για μια σειρά ενεργειών οι οποίες τροχοδρομούνται για την ίδρυση ενός νέου κόμματος, του Kıbrıs Türk Birliği *İstiklâl Partisi* / Κόμματος Ανεξαρτησίας (ΚΤΒİΡ). Ο Necati Özkan δηλώνει ότι θεωρεί επιβεβλημένη την ίδρυση ενός νέου κόμματος, επειδή οι πολιτικές τις οποίες ακολουθούν οι αντίπαλοί του είναι λανθασμένες.⁹³

Το ενωτικό δημοψήφισμα της Ελληνικής Κοινότητας κινητοποιεί και την Τουρκική Κοινότητα. Ο γενικός γραμματέας της ΚΜΤΒ Δρ Fazıl Küçük τονίζει ότι οι Τούρκοι της Κύπρου είναι συνιδιοκτήτες και καλεί την αποικιοκρατική κυβέρνηση να ματαιώσει το δημοψήφισμα.⁹⁴ Στις 11 Δεκεμβρίου του 1949 πραγματοποιείται μεγάλο συλλαλητήριο κατά της Ένωσης και της Αυτοκυβέρνησης και υπέρ της επιστροφής του νησιού στην Τουρκία σε περίπτωση αποχώρησης της Βρετανίας.⁹⁵

Τη δεκαετία του 50 ο Δρ Fazıl Küçük, εκπροσωπώντας την ΚΜΤΒ, και ο Faiz Kaymak, εκπροσωπώντας την Κ.Τ.Κ. Federasyonu, πυκνώνουν τις επαφές τους στην Άγκυρα και επιχειρούν να πείσουν την τουρκική κυβέρνηση να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για να ικανοποιήσει τα αιτήματα της Τουρκικής Κοινότητας και για να αναχαιτίσει την ενωτική δραστηριότητα.⁹⁶ Τον Απρίλιο του 1951 στο οίκημα της οργάνωσης στη Λευκωσία αναδεικνύονται στην Εκτελεστική Επιτροπή οι εξής : Ekrem Ferdi, Fadıl Korkut, Δρ Fazıl Küçük, Fevzi Ali Rıza, Hasan Fahri Uzman, Hakki Süha, Hüseyin İrfan, Hüseyin Avkıran, Mustafa Veysi, Oktay Feridun και Δρ Tahsin Salih.⁹⁷

⁹¹Altay Sayıl, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 340. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]

⁹²Εφημερίδα *İstiklâl*, 28 Ekim / 28 Οκτωβρίου 1949.

⁹³Nazım Berath, *Kıbrıslı Türklerin tarihi*, 3. Kitap, Galeri Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σελ. 177. [Η ιστορία των Τ/κ]

⁹⁴Εφημερίδα *ΠΑΦΟΣ*, «Τουρκικαί απόψεις», 10 Νοεμβρίου 1949.

Εφημερίδα *ΠΑΦΟΣ*, «ΑΒΑΣΙΜΑ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ», 15 Δεκεμβρίου 1949.

Εφημερίδα *ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ*, «ΤΟΥΡΚΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ», 17 Δεκεμβρίου 1949.

⁹⁵Εφημερίδα *Hür Söz*, «Pazar Günkü Muazzam Miting», 13 Aralık / 13 Δεκεμβρίου 1949.[Το κυριακάτικο επιβλητικό συλλαλητήριο]

⁹⁶Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 383.

⁹⁷Εφημερίδα *Hür Söz*, «Kıbrıs Milli Türk Birliği Toplantısı», 23 Nisan / 23 Απριλίου 1951.[Συνάντηση ΚΜΤΒ]

Αν και στη συνάντηση της 13ης Φεβρουαρίου του 1955 εκλέγεται γενικός γραμματέας ο Δρ Fazıl Küçük, γραμματέας ο Osman Örek και ταμίας ο Hüseyin İrfan, η προσφυγή της Ελληνικής Κυβέρνησης στα Ηνωμένα Έθνη το 1954 και η έναρξη του ενωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ, συμβάλλουν στη ριζοσπαστικοποίηση της Τουρκικής Κοινότητας και αναδεικνύουν την ανάγκη αναδιοργάνωσης της ΚΜΤΒ.⁹⁸ Η ΚΜΤΒ παραχωρήσει τη σκυτάλη στο κόμμα Kıbrıs Türktür Partisi / Η Κύπρος Είναι Τουρκική (Ιούλιος 1955-Μάρτιος 1960).

Στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας *Bozkurt* / Γκρίζος Λύκος με ημερομηνία 23 Μαρτίου του 1960 γίνεται αναφορά στην "παλινόρθωση" της ΚΜΤΒ.⁹⁹ Στις 27 Μαρτίου του 1960 στη συνάντηση για την αναδιοργάνωση της ΚΜΤΒ παρευρίσκονται εκπρόσωποι της K.T.K. Federasyonu, της Τουρκικής Οργάνωσης Νεολαίας / Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı (Δρ H. Güvener) και της Ένωσης Γυναικών / Kıbrıs Türk Kadınlar Birliği (Hatice Tahsin). Κατά την ομιλία του ο Δρ Fazıl Küçük εξήρε την ουσιαστική συμβολή του κόμματος στην ανεξαρτητοποίηση των σχολείων, στην ανασύσταση του Evkaf, στην ίδρυση οικογενειακών δικαστηρίων και στην ανασύσταση του γραφείου του Μουφτή.¹⁰⁰ Στις 4 Απριλίου του 1960 συνέρχεται η Εκτελεστική Επιτροπή και συστήνονται τέσσερις επιτροπές (Πολιτική Επιτροπή, Οικονομική Επιτροπή, Επιτροπή για τα Χωριά, και Κοινωνική και Πολιτιστική Επιτροπή).¹⁰¹

Στο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας *Bozkurt* με ημερομηνία 1 Αυγούστου του 1960 ο αρθρογράφος της εφημερίδας κάνει αναφορά στα αποτελέσματα των πρώτων Βουλευτικών Εκλογών και στη νίκη της ΚΜΤΒ.¹⁰² Στην Τουρκική Κοινότητα τις 15

⁹⁸Mehmet Balyemez, «KIBRIS SORUNU'NDA ÖNEMLİ BİR GİRİŞİM: KIBRIS TÜRK TÜR PARTİSİ VE DEMOKRAT PARTİ İLE İLİŞKİLERİ», *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, τ. 9, αρ. 3, 2022, σσ.1709-1728. [Το κόμμα Η Κύπρος Είναι Τουρκική και οι σχέσεις του με το Δημοκρατικό Κόμμα]

⁹⁹Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Milli Türk Birliği İhya Ediliyor», 23 Mart / 23 Μαρτίου 1960. [Η παλινόρθωση]

¹⁰⁰Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Türk Milli Birliğinin Yarınki Toplantısı», 26 Mart / 26 Μαρτίου 1960. [Η αυριανή συνάντηση της Τουρκικής Εθνικής Ένωσης Κύπρου]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Dr. Fazıl Küçük 1948 de Başlayan Mücadelenin Devam Ettğini Söyledi», 28 Mart / 28 Μαρτίου 1960. [Ο Δρ Fazıl Küçük είπε ότι ο αγώνας ο οποίος ξεκίνησε το 1948 θα συνεχιστεί]

¹⁰¹Εφημερίδα *Bozkurt*, «Milli Türk Birliği Merkez İdare Heyeti Dün Toplandı», 5 Nisan / 5 Απριλίου 1960. [Η χθεσινή συνάντηση της κεντρικής εκτελεστικής επιτροπής της Εθνικής Τουρκικής Ένωσης] Εφημερίδα *Bozkurt*, «K.M.T.B. Köycülük Kolu Akıncılar ve Dereliköyü Ziyaret Etti», 8 Mayıs / 8 Μαΐου 1960. [Το Τμήμα για τα Χωριά της Εθνικής Τουρκικής Ένωσης επισκέφτηκε χθες τα χωριά Λουρουκίνα και Ποταμιά]

¹⁰²Εφημερίδα *Bozkurt*, «Federasyon, Milli Birlik ve Gençlik Teşkilatı Aday Listesini Dün Açıkladı», 20 Temmuz / 20 Ιουλίου 1960. [Η Ομοσπονδία, η Εθνική Ένωση και η Οργάνωση Νεολαίας ανακοίνωσαν χθες τη λίστα των υποψηφίων]

βουλευτικές έδρες τις καταλαμβάνει η KMTB. Στις 31 Ιουλίου του 1960 οι υποψήφιοι σε Πάφο, Λεμεσό και Αμμόχωστο κερδίζουν με μεγάλη πλειοψηφία, ενώ στη Λευκωσία, στη Λάρνακα και στην Κερύνεια δεν διεξάγονται εκλογές. Μετά την υπουργοποίηση των βουλευτών Niyazi Manyera, Osman Örek και Fazıl Plümer και τις αναπληρωματικές εκλογές του Σεπτεμβρίου, εκλέγονται χωρίς ανθυποψήφιο στην Αμμόχωστο ο πρόεδρος του Τουρκικού Δημαρχείου Αμμοχώστου Nebil Nabi, στη Λευκωσία ο διευθυντής της Τουρκικής Τράπεζας İbrahim Orhan, και ως ανεξάρτητος βουλευτής ο Kemal Deniz.

Στις 11 Δεκεμβρίου του 1961, κατά τη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνεται η ίδρυση της Ανεξάρτητης Τουρκικής Κοινοβουλευτικής Ομάδας υπό την προεδρία του αντιπροέδρου της Βουλής Orhan Müderrisoğlu. 11 από τους 15 Βουλευτές προσχωρούν στην Ανεξάρτητη Τουρκική Κοινοβουλευτική Ομάδα, με ομιλητή τον Halil Ali Riza και γραμματέα τον Δρ Burhan Nalbantoğlu.¹⁰³

Συνάντηση Kıbrıs Milli Türk Birliği.

Συνάντηση στο Θερινό Λαϊκό Κινηματογράφο μετά την ενοποίηση του KMTHP και του KATAK.¹⁰⁴

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Kıbrıs Cumhuriyetinin ilk Parlâmenter Seçimi Dün Yapıldı», 1 Ağustos / 1 Αυγούστου 1960.[Χθες διεξήχθησαν οι πρώτες εκλογές για την ανάδειξη των Βουλευτών της Κυπριακής Δημοκρατίας]

¹⁰³Εφημερίδα *Ελευθερία*, «11 Τούρκοι Βουλευταί εσχμήατισαν ανεξάρτητον κοινοβουλευτ. ομάδα», 6 Δεκεμβρίου 1961.

Κυπριακή Δημοκρατία, *Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων*, (16 Αυγούστου 1961-31 Δεκεμβρίου 1961), συνεδρίαση 11^{ης} Δεκεμβρίου 1961, σελ. 598.

¹⁰⁴Sayıl Altay, *Dr. Fazıl Küçük'ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 410. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]

VII. 1949 : Kıbrıs Türk Birliği İstiklâl Partisi

Στις 16 Νοεμβρίου του 1949 εξαγγέλλεται η ίδρυση του *Κόμματος Ανεξαρτησίας / Kıbrıs Türk Birliği İstiklâl Partisi* (ΚΤΒİΡ). Το έμβλημα του κόμματος είναι τα έξι βέλη, που είναι και το έμβλημα του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος στην Τουρκία. Από τα πρώτα άρθρα του καταστατικού τονίζεται η εναντίωση στην Ένωση, στην Αυτοκυβέρνηση και στον Κομμουνισμό. Σύμφωνα με το εκφραστικό όργανο του ΚΤΒİΡ, την εφημερίδα *İstiklâl*, αρχές Ιουνίου του 1950 οι εγγραφές μελών είχαν ξεπεράσει τις 4.250.¹⁰⁵

Στην πρώτη Γενική Συνέλευση του ΚΤΒİΡ, που πραγματοποιείται στις 4 Ιουνίου του 1950, ορίζονται οι πυλώνες δράσης : (α) απόρριψη αιτημάτων Ένωσης και Αυτοκυβέρνησης που θα έθεταν σε κίνδυνο την Τουρκική Κοινότητα της Κύπρου, (β) διαφώτιση διεθνούς κοινότητας και άσκηση πίεσης στη Βρετανία (γ) οικονομική ανάπτυξη της Τουρκικής Κοινότητας, και ίδρυση διαφόρων εμπορικών εταιρειών και Συνεταιριστικής Τράπεζας, (δ) κατοχύρωση εργατικών δικαιωμάτων και ανάληψη πρωτοβουλιών για ανεύρεση εργασίας σε άνεργους τεχνίτες, (ε) ανάληψη πρωτοβουλιών για την απόκτηση υποτροφιών για σπουδές, (στ) ίδρυση κοιτώνων για τους φτωχούς και για τα ορφανά και επιμόρφωσή τους σε τεχνικά θέματα, (ζ) ίδρυση Εταιρειών Φιλίας που θα προάγουν τη βρετανοτουρκική φιλία, (η) υποκαταστήματα Εμπορικών Τραπεζών της Τουρκίας στην Κύπρο.¹⁰⁶

Σύμφωνα με το καταστατικό, στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του ΚΤΒİΡ συμμετέχουν 90 μέλη και αναδεικνύεται η Εκτελεστική Επιτροπή. Η πρώτη Εκτελεστική Επιτροπή του ΚΤΒİΡ αποτελείται από τα ακόλουθα άτομα: Necati Özkan (γενικός πρόεδρος),

¹⁰⁵Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Αγκυρα 2017, σελ. 347. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Αγκυρα 2021.]

Εφημερίδα *İstiklâl*, «İstiklâl Partisi», 29 Ekim / 29 Οκτωβρίου 1949.

Εφημερίδα *İstiklâl*, «İstiklâl Partisine aza olan Kadın, Erkek Vatandaşlarımızın isimlerini neşrediyoruz», 16 Kasım / 16 Νοεμβρίου 1949. [Τα ονόματα των συμπατριωτών μας, αντρών και γυναικών, οι οποίοι κάνουν εγγραφή στο κόμμα *İstiklâl*]

Kadir Kaba, *Kıbrıs Türk Basın Fotoğrafçılığının Kökeni*, Cypriot Photographers' Gallery, Λευκωσία 2015.

Birinci Ergin, M. Necati Özkan, 1899-1970, Necati Özkan Vakfı Yayınları, Λευκωσία 1997.

Εφημερίδα *İstiklâl*, «Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi" Ana Tüzüğü», 14 Mayıs / 14 Μαΐου 1950. [Καταστατικό Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi"]

¹⁰⁶Εφημερίδα *İstiklâl*, «Bugün Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi" Kuruluyor», 4 Haziran / 4 Ιουνίου 1950. [Ιδρύεται σήμερα το *Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi"*]

Εφημερίδα *İstiklâl*, «Sayın Kıbrıs Türk Halkına», 8 Haziran / 8 Ιουνίου 1950.[Αγαπητέ Τουρκικό Λαό της Κύπρου]

Mustafa Şevki (αντιπρόεδρος), Şâfi Alper (γενικός γραμματέας), Turgut Ankıran (γενικός ταμίας), Ahmet Muzaffer Gürkan, Hükmet Afif Mapolar και İsmail Canbulat.¹⁰⁷

Πρόεδρος αναδεικνύεται ο Necati Özkan. Ο Necati Özkan τη δεκαετία του 30 κερδίζει τις εκλογές με το σύνθημα «Bağrımız yanıktır, su ver Necati» «Είμαστε χαροκαμένοι, ο Necati θα μας λυτρώσει». Σε συνεδρία του Νομοθετικού Συμβουλίου, τον Απρίλιο του 1931, δίνει τέλος στη συνεργασία της παραδοσιακής μουσουλμανικής ελίτ και των αποικιοκρατών, ανατρέπει την αποικιοκρατική πολιτική του διαίρει και βασίλευε καταψηφίζοντας με τα ελληνικά μέλη του Νομοθετικού Συμβουλίου το νομοσχέδιο για το τελωνειακό δασμολόγιο.¹⁰⁸

Από την άλλη, δεκαετίες αργότερα, φαίνεται ότι υποσκελίζεται. Η μη συμπερίληψη του Necati Özkan στην Επιτροπή Τουρκικών Υποθέσεων είναι στοιχείο του πολιτικού του παραγκωνισμού. Μετά την κατάρρευση της Διασκεπτικής συστήνεται η Επιτροπή Τουρκικών Υποθέσεων και γίνονται διαβουλεύσεις μεταξύ των αποικιοκρατών και των ηγετών της Τουρκικής Κοινότητας. Ο Necati Özkan εκφράζει την αντίθεσή του για τη σύνθεση της Επιτροπής Τουρκικών Υποθέσεων.¹⁰⁹ Στις 10 Ιουνίου του 1949 στο εκφραστικό όργανο του Fazıl Küçük *Halkın Sesi* δημοσιεύεται τηλεγράφημα υπογεγραμμένο από τους Suphi Kenan (KATAK), Faiz Kaymak (KMTHP), Nazif Denizler (KATAK), Δρ. Fazıl Küçük (KMTHP), στο οποίο τονίζεται ότι ο Necati Özkan, ο οποίος βρίσκεται σε επαφή με τις επίσημες αρχές της Άγκυρας, δεν εκπροσωπεί τις επίσημες θέσεις της Τουρκικής Κοινότητας.¹¹⁰ Λίγους μήνες αργότερα, στις 4 Φεβρουαρίου του 1950, ο Necati Özkan δέχεται επίθεση από τον

¹⁰⁷Εφημερίδα *İstiklâl*, «Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi" Ana Tüzüğü», 14 Mayıs / 14 Μαΐου 1950. [Καταστατικό Kıbrıs Türk Birliği "İstiklâl Partisi"]

Εφημερίδα *İstiklâl*, «Genel kurul ilk toplantısını yaptı», 6 Haziran / 6 Ιουνίου 1950. [Έκανε την πρώτη συνεδρία η Γενική Συνέλευση]

¹⁰⁸Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σελ. 108. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)] [Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

Χρίστος Κυριακίδης, *Το Κυπριακό Νομοθετικό Συμβούλιο (1878-1931)*, Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία 2016, σελ. 549.

¹⁰⁹Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 284.

¹¹⁰Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 341.

Enver Mustafa, αδελφό του Mehmet Ali Pamir του αντιπροέδρου του Πολιτιστικού Συνδέσμου της Άγκυρας, και τραυματίζεται σοβαρά από τα χτυπήματα που δέχεται.¹¹¹ Δεν περιθωριοποιείται μόνο από την πολιτική ελίτ της Τουρκικής Κοινότητας και την αποικιοκρατική ηγεσία, αλλά και ο ίδιος περιπίπτει σε δυσμενή πολιτική θέση εξαιτίας των πολιτικών επιλογών του. Το κύρος του επηρεάζεται αρνητικά, και όταν τάσσεται υπέρ του ελέγχου του Enkaf από την αποικιοκρατική κυβέρνηση, και όταν τάσσεται υπέρ της θέσπισης της εκπαιδευτικής νομοθεσίας του 1952, με την οποία η εκπαίδευση τίθεται υπό τον έλεγχο των αποικιοκρατών.¹¹² Στο εκφραστικό όργανο του κόμματος στις 25 Μαΐου του 1953 γίνεται λόγος για τους υποψήφιους για το αξίωμα του Μουφτή, τον Mehmet Dâna, τον Mahmut Kâmil και τον Ahmet Fehim Torukcu. Αν και το κόμμα του Necati Özkan τάσσεται υπέρ του Mahmut Kâmil, η επίδραση της K.T.K. Federasyonu είναι καθοριστική στην εκλογή του Mehmet Dâna.¹¹³

Η δεκαετία του 50 σηματοδοτεί την απομάκρυνση του Necati Özkan από την πολιτική σκηνή. Η εφημερίδα *İstiklâl* εκδίδει το τελευταίο της φύλλο στις 13 Ιανουαρίου του 1954. Το βραχύβιο προσωποπαγές κόμμα του Necati Özkan έχει την ίδια μοίρα. Η σύγκρουση του με το κυβερνών κόμμα της Τουρκίας (Δημοκρατικό Κόμμα), ο εμπρησμός του σπιτιού και του εργοστασίου του, ο ξυλοδαρμός τον οποίο δέχεται στη μέση του δρόμου και η δράση των παρακρατικών οργανώσεων αναγκάζουν ένα βετεράνο της πολιτικής να αποσυρθεί.¹¹⁴

¹¹¹Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 291.

Εφημερίδα *İstiklâl*, «Başyazarımıza Yapılan Çirkin Taarruz», 5 Şubat / 5 Φεβρουαρίου 1950. [Επίθεση στον αρχισυντάκτη μας]

Εφημερίδα *İstiklâl*, «Necati Özkanın Ankaradan Vatandaşlarına Gönderdiği Önemli Mesaj», 16 Aralık / 16 Δεκεμβρίου 1949. [Το σημαντικό μήνυμα το οποίο ο Necati Özkan έστειλε στους συμπατριώτες από την Άγκυρα]

¹¹²Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σσ. 307, 324.

¹¹³Εφημερίδα *Bozkurt*, «Müftü Adayları Kimler Olacak?», 25 Mayıs / 25 Μαΐου 1953. [Ποιοι θα είναι οι υποψήφιοι για το αξίωμα του Μουφτή;]

Nazım Berath, *Kıbrıslı Türklerin tarihi*, 3. Kitap, Galerî Kültür Yayınları, Λευκωσία 1995, σσ. 186-189. [Η ιστορία των Τ/κ]

¹¹⁴Εφημερίδα *Bozkurt*, «Yüzbin Liradan Fazla Hasara Sebeb Olan Lefkoşadaki Büyük Yangın», 7 Aralık / 7 Δεκεμβρίου 1953. [Η μεγάλη πυρκαγιά στη Λευκωσία προκάλεσε ζημιές πάνω από εκατό χιλιάδες λίρες]

Mehmet Balyemez, *İngiliz yönetimi döneminde Kıbrıs Türklerinin siyasi örgütlenmeleri (1923-1960)*, Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, T.C. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Άγκυρα 2017, σελ. 356. [Οι Τ/κ πολιτικές οργανώσεις την περίοδο της αγγλικής διοίκησης (1923-1960)]

[Mehmet Balyemez, *İngiliz Yönetimi Döneminde Kıbrıs Türklerinin Siyasi Örgütlenmeleri (1923-1960)*, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2021.]

Kadir Kaba, *Kıbrıs Türk Basın Fotoğrafçılığının Kökeni*, Cypriot Photographers' Gallery, Λευκωσία 2015, σσ. 91-92.

VIII. 1955 : Kıbrıs Türktür Partisi

Το κόμμα Η Κύπρος είναι Τουρκική / Kıbrıs Türktür Partisi (KTP) αποτελεί την τελευταία πολιτική οργάνωση η οποία ιδρύεται στην Κύπρο την περίοδο της Αγγλοκρατίας (1878-1960). Σύμφωνα με τον ημερήσιο τύπο της εποχής στην Τουρκία λειτουργούν 83 σύλλογοι με το όνομα "Η Κύπρος είναι Τουρκική" και στην Κύπρο άλλες 84 τοπικές οργανώσεις.¹¹⁵

Το KTP είναι το αποτέλεσμα των επιδράσεων των εθνικιστικών κύκλων της Τουρκίας και λειτουργεί σε απόλυτη σύμπνοια με το μητροπολιτικό κέντρο. Ο πρόεδρος του τουρκικού συλλόγου Kıbrıs Türktür, Hikmet Bil, καλεί τους Τούρκους της Κύπρου να ιδρύσουν ένα κόμμα με το όνομα Η Κύπρος Είναι Τουρκική / Kıbrıs Türktür Partisi. Η κυβέρνηση Menderes ενθαρρύνει τη μετονομασία και την πλήρη ανασύνταξη - ανασυγκρότηση της Εθνικής Τουρκικής Ένωσης Κύπρου / Kıbrıs Millî Türk Birliği (KMTB).¹¹⁶

Τον Ιούλιο του 1955 δρομολογούνται εξελίξεις, σύσταση επιτροπής, σύνταξη καταστατικού, σύγκληση Γενικής Συνέλευσης. Σε έκτακτο συνέδριο στις 14 Αυγούστου του 1955 η KMTB λίγο πριν από την Τριμερή Διάσκεψη του Λονδίνου αλλάζει το όνομα της σε Kıbrıs Türktür Partisi / Η Κύπρος Είναι Τουρκική. Εκτός από το όνομα, καταγράφονται αλλαγές και στην οργανωτική φυσιογνωμία του κόμματος. Αυτός ο οποίος έχει πλέον την υψηλότερη θέση εντός του κόμματος είναι ο Γενικός Πρόεδρος Genel Başkanlık, μιας και μέχρι πρότινος εκτελούσε χρέη προέδρου ο Γενικός Γραμματέας.¹¹⁷

¹¹⁵Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 522. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960] Μιχάλης Ατταλίδης, «Οι σχέσεις των Ελληνοκυπρίων με τους Τουρκοκυπρίους», Γιώργος Τενεκίδης & Γιάννος Κρανιδιώτης (επιμέλεια), *Κύπρος : Ιστορία, προβλήματα και αγώνες του λαού της*, Βιβλιοπωλείον της "Εστίας", Αθήνα, 2009, σσ. 420-421.

¹¹⁶Mehmet Balyemez, «KIBRIS SORUNUNDA ÖNEMLİ BİR GİRİŞİM: KIBRIS TÜRK TÜR PARTİSİ VE DEMOKRAT PARTİ İLE İLİŞKİLERİ», *Mehmet Akif Ersoy İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi - Mehmet Akif Ersoy University Journal of Economics and Administrative Sciences Faculty*, τόμ. 9, αρ. 3, 2022, σελ. 1717. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ και οι σχέσεις του με το Δημοκρατικό Κόμμα / Demokrat Parti]

Mehmet Balyemez, «Kıbrıs Türktür Partisi», *XVIII Türk Tarih Kongresi Bildiriler Kitabı*, τόμ. IX, Türk Tarih Kurumu, Αγκυρα 2022, σελ. 417. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ]

¹¹⁷Mehmet Balyemez, «KIBRIS SORUNUNDA ÖNEMLİ BİR GİRİŞİM: KIBRIS TÜRK TÜR PARTİSİ VE DEMOKRAT PARTİ İLE İLİŞKİLERİ», *Mehmet Akif Ersoy İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi - Mehmet Akif Ersoy University Journal of Economics and Administrative Sciences Faculty*, τόμ. 9, αρ. 3, 2022, σελ. 1718. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960]

Το καταστατικό του νέου κόμματος αποτελείται από 64 άρθρα. Τα μέλη των οργανώσεων που αποτελούν την KMTB είναι ιδρυτικά μέλη του KTP. Οι σκοποί του KTP αναφέρονται στο άρθρο 2 : (α) διάδοση των ιδεών της ενότητας και της αλληλεγγύης στην Τουρκική Κοινότητα, (β) δημοκρατική εθνική ανατροφή, (γ) προστασία των εθνικών και πολιτικών δικαιωμάτων των Τούρκων της Κύπρου, (δ) πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Τουρκικής Κοινότητας, (ε) οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, (στ) διεθνοποίηση θέσης Τουρκικής Κοινότητας για το Κυπριακό Ζήτημα.¹¹⁸

Η πρώτη συνεδρία της Γενικής Συνέλευσης του KTP πραγματοποιείται στις 8 Απριλίου του 1956.¹¹⁹ Στην ηγεσία του KTP εκλέγονται οι Δρ Fazıl Küçük (Λευκωσία), Ali Kemal (Λεύκα), Δρ Niyazi Manyera (Αμμόχωστος), Δρ Orhan Müderrisoğlu, Özel R. Kansoy (Λεμεσός), Derviş A. Raşit (Πάφος), Ahmet Faiz - Hüseyin Avni (Πόλη-Πάφος), İbrahim Şeref (Γιαλιά-Πάφος) και Sabri Tahir (Κερύνεια).¹²⁰

Αν και η KMTB αποτελεί τον πυρήνα του KTP, το εν λόγω κόμμα στον τουρκικό ιστοριογραφικό λόγο κατέχει εξέχουσα θέση, μιας και αποτελεί την πολιτική οργάνωση η οποία δραστηριοποιείται έντονα προβάλλοντας τις θέσεις της Τουρκικής Κοινότητας εκτός Κύπρου και αποτελεί σε διεθνές επίπεδο τον πολιτικό φορέα που εκφράζει την Τουρκική Κοινότητα. Τέλη Αυγούστου του 1955 συγκροτείται μια επιτροπή (Δρ Fazıl Küçük (KTP), Ahmet Midhat Berberoğlu (Ομοσπονδία Τουρκικών Οργανώσεων Κύπρου / Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu), Ahmet Zaim (KTP - Επαρχίας Αμμοχώστου) η οποία μεταβαίνει στο Λονδίνο για να μεταφέρει τις θέσεις της Τουρκικής Κοινότητας της Κύπρου.¹²¹ Τον Αύγουστο του 1955 και η Τουρκική Ένωση Κυπρίων Λονδίνου / Londra Kıbrıs Türk Birliği μετονομάζεται σε Kıbrıs Türktür Cemiyeti / Η Κύπρος Είναι Τουρκική με πρόεδρο τον Necati Sağer.¹²² Τον

¹¹⁸Altay Sayıl, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σσ. 354-355. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]

¹¹⁹Mehmet Balyemez, «Kıbrıs Türktür Partisi», *XVIII Türk Tarih Kongresi Bildiriler Kitabı*, τόμ. IX, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2022, σελ. 418. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ]

¹²⁰Altay Sayıl, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 369. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]

¹²¹Ahmet An, *Kıbrıslı Türklerin siyasal tarihi (1930-1960):Basının aynasında Kıbrıslı Türklerin unutturulan siyasal geçmişi ve liderlik kavgası*, Ozyay Matbaacılık, Λευκωσία 2006, σελ. 523. [Η πολιτική ιστορία των Τ/κ : Οι καβγάδες της πολιτικής ελίτ των Τ/κ μέσα από τον τύπο 1930-1960] Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 483

¹²²Σώτος Κτωρής, *Τουρκοκύπριοι: Από το Περιθώριο στο Συνεταιρισμό (1923-1960)*, Εκδόσεις Παπαζήση, Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική, Αθήνα 2013, σελ. 447.

Σεπτέμβριο του 1955 πραγματοποιείται συλλαλητήριο από το παράρτημα του κόμματος στο Λονδίνο, ενώ διεξάγεται η Τριμερής Διάσκεψη του Λονδίνου. Ο Osman Örek, γενικός γραμματέας του KTP, μεταβαίνει στην Τουρκία τον Αύγουστο του 1956, και στις δηλώσεις του μεταξύ άλλων τονίζει ότι θεωρεί εθνικό καθήκον να μεταφέρει τα τεκταινόμενα της κυπριακής πολιτικής σκηνής στο Δημοκρατικό Κόμμα / DEMOKRAT PARTİ και στο τουρκικό κοινό και ότι η πολιτική του KTP είναι σύμφωνη με αυτή της Τουρκίας. Ο Δρ Fazıl Küçük σε συλλαλητήριο το οποίο πραγματοποιείται στις 10 Ιουνίου του 1958 στην Κωνσταντινούπολη στην πλατεία Sultan Ahmet προβάλλει τη διχοτόμηση.¹²³

Το KTP διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην υπόθαλψη της εθνοτικής αντιπαράθεσης και υποστηρίζει διάφορες παρακρατικές οργανώσεις, KITEMB (Μαύρο Φίδι), Volkan (Ηφαίστειο), TMT (Τουρκική Οργάνωση Αντίστασης).¹²⁴

Το κόμμα αυτό αξιοποιείται τόσο από την Τουρκία όσο και από τη Βρετανία, μιας και αποτελεί τον πιο ένθερμο υποστηρικτή της διχοτόμησης και προβάλλεται ως αντίβαρο στο αίτημα της Ελληνικής Κοινότητας για Ένωση. Στη συνεδρία της 26ης Μαΐου του 1957 το KTP τονίζει την προσήλωσή του στη μητέρα πατρίδα.¹²⁵

Μετά τη συνεδρία η οποία διεξήχθη στη Λευκωσία στο κτήριο του κόμματος KTP στις 2 Ιουνίου του 1957 οι Τούρκοι Δημοτικοί Σύμβουλοι αποφασίζουν να υποβάλουν τις παραιτήσεις τους στους δημάρχους των πόλεων που ανήκουν.¹²⁶ Μέλη στη συνεδρία δηλώνουν ότι δεν δίνεται σημασία στις ανάγκες τους και ότι οι Έλληνες Δημοτικοί Σύμβουλοι ενεργούν με εθνικό φανατισμό. Τον Αύγουστο του 1957 σε έκτακτη συνεδρία στην παρουσία 232 αντιπροσώπων τονίζεται η προσήλωση στη διχοτόμηση, η οποία αποτελεί την ύστατη υποχώρηση «bizim de kabul edebileceğimiz en son fedadâliğin taksim olduğunu».¹²⁷ Τον Μάιο του 1958 σε συνάντηση των ηγετών της Τουρκικής Κοινότητας με τον κυβερνήτη Sir Hugh Foot

¹²³Mehmet Balyemez, «Kıbrıs Türktür Partisi», *XVIII Türk Tarih Kongresi Bildiriler Kitabı*, τόμ. IX, Türk Tarih Kurumu, Άγκυρα 2022, σελ. 422. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ]

¹²⁴Mehmet Balyemez, «KIBRIS SORUNUNDA ÖNEMLİ BİR GİRİŞİM: KIBRIS TÜRK TÜR PARTİSİ VE DEMOKRAT PARTİ İLE İLİŞKİLERİ», *Mehmet Akif Ersoy İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi - Mehmet Akif Ersoy University Journal of Economics and Administrative Sciences Faculty*, τόμ. 9, αρ. 3, 2022, σελ. 1719. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ και οι σχέσεις του με το Δημοκρατικό Κόμμα / Demokrat Parti]

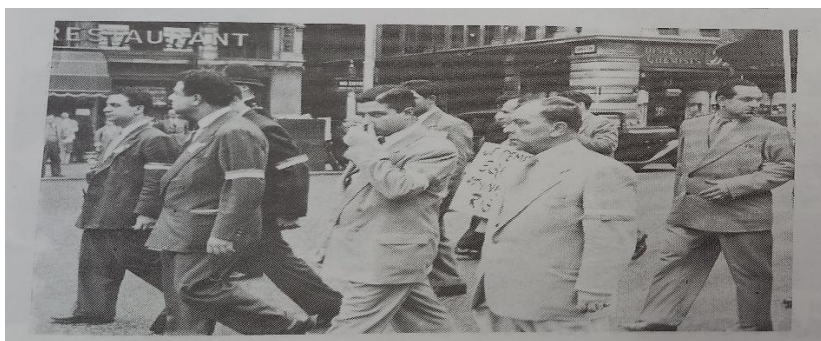
¹²⁵Εφημερίδα *Bozkurt*, «KIBRIS TÜRK TÜR PARTİSİNİN DÜNKÜ TOPLANTISI», 27 Mayıs / 27 Μαΐου 1957. [Η χθεσινή συνάντηση του KTP]

¹²⁶Εφημερίδα *Bozkurt*, «Türk Belediye azaları toptan istifa ettiler», 3 Haziran / 3 Ιουνίου 1957. [Παραίτηση των Τούρκων Δημοτικών Συμβούλων]

¹²⁷Εφημερίδα *Halkın Sesi*, «Kıbrıs Türktür Partisinin Fevkalade Toplantısı», 13 Ağustos / 13 Αυγούστου 1957. [Έκτακτη συνάντηση του KTP]

τονίζεται ότι δεν θα δεχθούν καμιά άλλη λύση εκτός από τη διχοτόμηση.¹²⁸ Στις 4 Μαΐου του 1958 οι αντιπρόσωποι του ΚΤΡ και της Κ. Τ. Κ. Federasyonu, από όλη την Κύπρο, αποφασίζουν να ιδρύσουν έναν ανεξάρτητο Τουρκικό Δήμο.¹²⁹

Ενώ το 1955 η τουρκική πολιτική ελίτ της Κύπρου αντιλαμβάνεται ότι ένας πολιτικός σχηματισμός όπως η ΚΜΤΒ δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες και τις πολιτικές επιδιώξεις της Τουρκικής Κοινότητας και προβαίνει στην ίδρυση του ΚΤΡ, με την υπογραφή των Συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου αυτός ο πολιτικός σχηματισμός, ο οποίος επέφερε την πλήρη ριζοσπαστικοποίηση του τουρκικού εθνικισμού στο νησί, κλείνει τον κύκλο του.

4 Σεπτεμβρίου 1955 Λονδίνο.
Συλλαλητήριο κατά της Ένωσης.¹³⁰

Έμβλημα Κίβρις Τüρκüτür Partisi¹³¹

¹²⁸Εφημερίδα *Bozkurt*, «VALİ TÜRK LİDERLERİ İLE GÖRÜŞTÜ», 6 Mayıs / 6 Μαΐου 1958. [Συναντήθηκε ο Κυβερνήτης με την ηγεσία της Τουρκικής Κοινότητας]

¹²⁹Mehmet Balyemez, «KIBRIS SORUNUNDA ÖNEMLİ BİR GİRİŞİM: KIBRIS TÜRKÜTÜR PARTİSİ VE DEMOKRAT PARTİ İLE İLİŞKİLERİ», *Mehmet Akif Ersoy İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi - Mehmet Akif Ersoy University Journal of Economics and Administrative Sciences Faculty*, τόμ. 9, αρ. 3, 2022, σελ. 1722. [Το κόμμα Η ΚΥΠΡΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ και οι σχέσεις του με το Δημοκρατικό Κόμμα / Demokrat Parti]

Εφημερίδα *Bozkurt*, «Türk Belediyeleri bir aya kadar teşekkül edecek», 5 Mayıs / 5 Μαΐου 1958. [Θα συσταθούν οι Τουρκικοί Δήμοι το αργότερο σε έναν μήνα]

¹³⁰Sadrazam Halil & Sayıl Altay, *Fotoğraflarla Dr. Fazıl Küçük*, Kıbrıs Türk Kültür Derneği, 1998, σελ. 37. [Δρ Fazıl Küçük μέσα από φωτογραφίες]

¹³¹Sayıl Altay, *Dr. Fazıl Küçük' ün Anıları ve Siyasal Örgüt Çalışmaları*, Yay Ajans Ltd, 2010, σελ. 412. [Οι αναμνήσεις του Δρος Fazıl Küçük και οι πολιτικές οργανώσεις]